

Kirkollinen
Kalenteri

TURUN OSAKEPANKKI

AURAKATU 3 TURUSSA, SUOMI.

Haarakonttorit:

KEMIÖ, LOIMAA, MAARIANHAMINA,
NAANTALI, PARAINEN, SALO.

Omat varat 10,000,000 Smk.

Välittää rahalähetyksiä ja muita pankkitehtäviä. Vastaanottaa rahoja korkoa kasvamaan m. m. **SAASTÖTILILLE** (talletuskonttokurantti), joka on mukavin talletusmuoto kansalaisille Amerikassa. Siinä juoksee korko sisäänpanopäivästä alkaen ja lisätään pääomaan puolivuositain ilman tallettajan pyyntöä tai läsnäoloa. Irtisanomis-aika 6 kuuk., mutta maksetaan 500 markkaa ilman irtisanomista.

Pankki ostaa ja myy dollareita sekä muuta ulkomaan rahaa, kuin myös checkejä ja vekseleitä. Rahalähetyksiä voitte tehdä

FINLAND STEAMSHIP CO. AGENCY'N
15 State Street, New York, ja

Herrojen **NIELSEN & LUNDBECK**

24 State Street, New York, välityksellä,

tahi checkin muodossa "registered" kirjeessä suoraan meille.

Suomal.-Luterilainen Kustannusliike

Hancock, -:- Michigan

Suurin suomalainen kustannusliike Amerikassa,
kustantaa seuraavat lehdet:

Amerikan Suometar,

Kolme kertaa viikossa ilmestyvä uutislehti.
\$2.75 vuosikerta; \$1.50 puoli vuotta.

Paimen-Sanomia,

Kerran viikossa ilmestyvä hengellinen lehti.
\$1.00 vuosikerta; 60c puoli vuotta.

Lasten Lehti,

Kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä sunnuntai-koululehti.
55 senttiä vuosikerta. Sunnuntai-kouluille suurissa erissä halvemmalla.

Aura,

Kerran kuukaudessa ilmestyvä maatalouslehti.
\$1.00 vuosikerta; 60 senttiä puoli vuotta.

Nuorten Ystävä,

Kerran kuukaudessa ilmestyvä kristillinen nuorisolehti.
50 senttiä vuosikerta. Nuorisoyhdistyksille suurissa erissä isot halvennukset.

Viittauksia onnistumiseen

Duluth Universal Flour

Suuren leivän tekijä

on taattua puhdasta ke-
vävehnä jauhoa — val-
mistettu erityisesti
emäntiä varten.

Valmistaa

DULUTH UNIVERSAL MILLING CO.

SE ON PARAS ENGLANTILAIS-SUOMALAINEN SANAKIRJA

jonka on toimittanut

Tohtori, filosofian kandidaatti K. V. ARMINEN

KOLMAS, KORJATTU PAINOS, ILMESTYNYT,

Ensimmäinen painos 5,000 ja toinen 7,500 ovat loppuunmyytyt.

Kirjan koko on $4\frac{3}{4} \times 6\frac{1}{4}$ tuumaa. Sivuluku XVIII
ynnä 363=381.

HINTA

\$2.00 kappale ilman reunakirjaimistoa,

\$2.25 reunakirjaimiston kanssa.

Kustannuksellamme on valmistunut myös saman tekijän

ENGLANTILAIS-SUOMALAINEN TASKUSANAKIRJA

Paljon hyvin valittuja sanoja ääntämisohjeilla pienessä koossa. Se mahtuu liivin taskuun, joten sen voi aina pitää mukanaan tarpeen varalle.

Kirjassa on 427 sivua ja sisältää selitykset noin 10,000 sanalle. Sidottu taipuviin nahkakansiin ja nimi painettuna kullalla kanteen, sekä varustettu reunakirjaimistolla.

Hinta 75 senttiä.

Jos te tarvitsette sanakirjaa, niin kysykää aina

Armisen Englantilais-Suomalaista Sanakirjaa

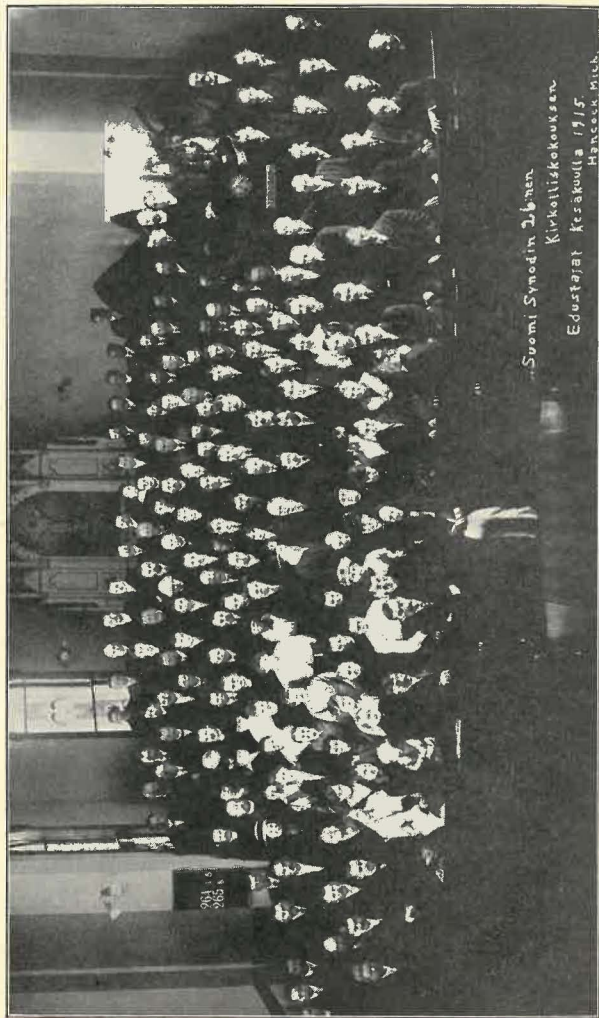
silloin te saatte Sanakirjan, ettekä mitään ala-arvoista tekelettä.

Kirjojen lähetyt on vapaa Yhdysvaltoihin ja Canadaan. Lähettäkää tilauksenne ja raha sen matkassa money-orderina osotteella:

Suom.-Lut. Kustannusliike,

Dr. A.

Hancock, Mich.

Suomi-Synodin kirkolliskokouksen edustajat Hancockissa, Mich., 1915.

Kirkollinen Kalenteri

muodolle

1916

Hancock, Michigan, 1915
Suomalais-Luterilainen Kustannusliike

Sancock, Mich., 1915
Suom.-Lut. Rastannusliikkeen Kirjapaino

Tervehdys lukijalle.

Kirkollinen Kalenterimme pyytää toivottaa sinulle ja kodillesi Herran siunaamaa Uutta Vuotta (1916)! Tähän asti olemme saaneet nauttia täällä Yhdysvalloissa ihanaa rauhan siunausta, sellaista kun suureksi wahingoiksi kauhea sota riehuu Euroopan maissa. Rukouksemme on: Suo suloisen rauhan vieläkin wallita siinä maassa, jossa asomme. Ja kun jo olet kurittanut Euroopan maita sodalla, niin anna armostas sodan witsauksen jo tauota ja tuo sowingollinen rauha riitelevien välille. Saata meitä kaikkia Poikas Jeesuksen ristin juurelle, saadaiksemme siellä sydämmen rauhan!

Meillä suomalaisilla on syhtä kiittää Sumalaa hänen armollisesta warjeluksestaan ja awustaan. Onhan kauhean työlakon tuomat wauriot Wasiksiarella suureksi osaksi korjautuneet, ja mitä vielä on waikeuksia — olkoon se termeellisenä muistutuksena nöyrtyäksemme Herran käden alle! Herran hywyys meitä kohtaan saattakoon meitä häneen turwaamaan tulewinaikin aikoina.

Kirkkokuntamme on wiettännyt kuluneena wuonna riemujuhlaa 25-wuotisen olemassaolonja johdosta, tunnustaen että Herran on waikeissa olosuhteissa seurakuntaansa keskuudesjamme johtanut, warjellut ja kaswattanut. Työhön ja toimeen olemme kutsutut edelleenkin.

Herra itse on siunaava uskollisen työn. Pyytäkäämme tehdä sitä Herrassa!

Entiseen tapaan tuopi Kirkollinen Kalenteri sielunpaimenilta muistutuksia ja kehoituksia tähän kirkolliseen työhön, sekä neuvoja ja varoituksia oikeaan menettelyyn. Kertomukset seurakunnista ovat omansa sitä myös teemmään, ja runsas kuvavarasto tuo asiat eteemme haavaannollisemmiksi.

Kirkastukoon Sumalan armo ja kunnia meille Kristuksessa yhä kirkkaammin, waeltaaksemme walkeuden lappina hänen walkeudessaan! Ja wahvistukoon Herra meitä tekemään yhä uskollisemmin hänen työtänsä ja yhä urhoollisemmin ja wakawammin sotimaan hänen soitaansa!

Sancock, Mich., lokak. 28 p. 1915.

J. N. Mikander.

Pimennyksiä.

Vuonna 1916 tapahtuu 3 auringon- ja 2 kuunpimennystä, joista kuitenkään ei mitään tule näkyviin Suomessa. Ensimmäinen auringonpimennys, joka on täydellinen, nähty helmik. 3 p. länsi-Euroopassa, luoteis-Afrikassa, Atlantin valtameren pohjoisella puolella, Etelä-Amerikan pohjoisella puolella, Pohjois-Amerikassa ja Tyhnen meren kaakkois-osaassa. Toinen auringonpimennys, joka on kehän muotoinen, tapahtuu heinäk. 30 p. ja nähty Australiassa, Indian arkipelagilla ja Uudessa Seelannissa. Kolmas auringonpimennys nähty jouluk. 24 p. Etelä-Jäämerellä Afrikasta etelään.

Ensimmäinen kuunpimennys nähty tammik. 20 p. länsi-Euroopassa, Atlantin valtameren pohjoisella osalla, Amerikassa, Tyhneellä merellä ja Afrikan koillis-osaassa. Toinen kuunpimennys tapahtuu heinäk. 15 p. Sen alun voi huomata Afrikassa ja Euroopan lounais-osaassa sekä koko pimennyksen Atlantin valtamerellä, Pohjois- ja Etelä-Amerikassa ja Tyhnen valtameren etelä-osalla.

Merkkien selityksiä.

☉ Uusi kuu. ☾ Ensimmäinen neljännes. ☽ Täysi kuu.
☾ Wiim. neljännes.

Tammikuu

Hebr. 13: 8—16. — Jes. 55: 1—9. — Joos. 24: 14—16.

1 **L** Uuden vuoden p.

Rol. 2: 8—15. — Joh. 1: 29—34. — Ps. 73: 23—28

2 **S** Sunn. j. Uudenw. p.

3 **M** Genoffi

4 **L** Niut

5 **R** Lea

2 Kor. 4: 3—6. — Joh. 8: 12. — Jes. 2: 2—5.

6 **L** Loppiaainen

7 **P** Mufusti

8 **L** Gunnar

Hebr. 3: 1—8. — Joh. 7: 14—18. — San 1: 7—10.

9 **S** 1 j. Loppiaijesta

10 **M** Sigurd

11 **L** Oswald

12 **R** Toini

13 **L** Nuutti

14 **P** Feliks

15 **L** Simiä

Efes. 2: 11—16. — Joh. 4: 5—26. — 1 Moos. 12: 1—4.

16 **S** 2 j. Loppiaijesta

17 **M** Anton

18 **L** Laura

19 **R** Heikki

20 **L** Fabian

21 **P** Aune

22 **L** Friidolf

Hebr. 11: 1—10. — Joh. 4: 27—42. — 2 Kor. 5: 1—15.

23 **S** 3 j. Loppiaijesta

24 **M** Jarl

25 **L** Paawali

26 **R** Polykarpus

27 **L** Wiljo

28 **P** Kaarlo

29 **L** Walter

Hebr. 12: 1—7. — Matt. 21: 18—22. — Ps. 40: 2—4.

30 **S** 4 j. Loppiaijesta

31 **M** Mii

Uus vuosi meille armostas Nyt anna runsas, auhuas; Synnistä meitä puhdistaa Ja mieli meissä uudistaa! Meit' auta niin täällä' elämään Ja viimein täältä lähtemään, Ett' elettyä aikamme Sun luotjes, Herra, pääsemme.

Tässä kuussa seurakuntain vuosikokoukset. — S.-D. Ievätlu-kukauji alkaa t. k. 4 p. — Kolehdit koottava pakanalähetykselle.

Helmi

1 **L** Vertta

2 **R** Rynttelinpäivä

3 **L** Suugo

4 **P** Ansgarius

5 **L** Agda

16 **R** Julia

17 **L** Väinö

18 **P** Thyra

19 **L** Rauppo, Fritjof

Jes. 52: 9, 10. — Joh. 1: 16—18. — Ps. 96: 1—9.

1 Kor. 3: 7—23. — Matt. 19: 27—30. — 1 Moos. 22: 1—13.

6 **S** Rynttelinpäivä

7 **M** Rikhard

8 **L** Laina

9 **R** Naima

10 **L** Elina

11 **P** Eufrosyne

12 **L** Elma

20 **S** Septuages.

21 **M** Keijo, Alf

22 **L** Luulikki

23 **R** Tertullianus

24 **L** Karkauspäivä

25 **P** Mattias

26 **L** Viktoria

1 Kor. 15: 51—57. — Luuk. 13: 22—29. — Ps. 126.

Luuk. 13: 24. — 2 Kor. 7: 10. — Rol. 3: 15.

13 **S** 6 j. Loppiaijesta

14 **M** Walentin

15 **L** Sipri

27 **S** 1 Rufuspäivä

28 **M** Torsti

29 **L** Onni

Jeefuksen Kristuksen, Sumalan Pojan, meri puhdistaa meitä laikesta synnistä. 1 Joh. 1: 8. — Jeefus sanoo; Jos joku tah-too minun peräkseni tulla, hän kieltäköön itsensä, ja ottakoon ristinsä ja seurakoon minua; sillä joka tahtoo sielunsa vapah-taa, hän hukuttaa sen; mutta joka sielunsa hukuttaa minun täh-teni, hän löytaa sen. Mat. 16; 24, 25.

Maaliskuu

1 R Alpo	18 L Edward
2 T Fanny	19 S 2 j. Paast. ☺
3 P Kauko	20 M Saakkima
4 L Adrian	21 T Pentti
Saf. 2: 8—13. — Joh. 12: 23—33. — Jef. 52: 13—15.	22 R Vihtori
5 S Lasfiansi.	23 T Akseli
6 M Ruudolf	24 P Gabriel
7 T Perpetua	Jef. 58: 8. — Luuk. 1: 39—45. — Jef. 35: 1—4.
8 R Wilppu	25 L Marian ilm. p.
9 T Edwin	26 S 3 j. Paast. ☺
10 P Auro	27 M Sointi
11 L Kalerwo	28 T Armas
Hebr. 12: 8—13. — Matt. 16: 21—23. — 1 Moos. 3: 1—15.	29 R Jonas
12 S 1 j. Paast.	30 T Usko
13 M Ernesti	31 P Irma
14 T Matilda	
15 R Nisto	
16 T Herbert	
17 P Kerttu	

Älkää toimittako sitä ruokaa joka katoaa, vaan sitä ruokaa, joka pysyy iankaikkiseen elämään, ja jonka Ihmisen Poika antaa teille; sillä hänelle Jä, Jumala itse, on antanut vahvistuksensa. Joh. 6: 28. — Maailman ystävähyys on miha Jumalaa vastaan, Jaaf. 4: 4. — Herro on todella nousjut hlös. Suomi-Synoodi 26 w. itäinen.

Huhtikuu

1 L SaaraId	18 T Waldemar ☺
Pf. 78: 18—25. — Joh. 6: 24—36. — 2 Moos. 16: 11—21.	19 R Bernhard
2 S Puolip. j. ☺	20 T Amalia
3 M Ferdinand	Pf. 22: 7—22. — Joh. 19: 25—30. — 3 Moos. 16: 29—34.
4 T Ambrosius	21 P Pitkäperjantai
5 R Irene	22 L Nina
6 T Wilho	1 Kor. 15: 12—21. — Joh. 20: 1—10. — Pf. 118: 14—24.
7 P Allan	23 S Pääsiäispäivä
8 L Suoma	2 Kor. 5: 15—21. — Joh. 20: 11—18. — Pf. 16: 8—11.
Jlm. 3: 7—13. — Joh. 11: 47—57. — Jef. 50: 4—11.	24 M 2 Pääsiäispäivä
9 S 5 j. Paast.	25 T Markus ☺
10 M Sefekiel	26 R Teresia
11 T Berna	27 T Engelbrekt
12 R Julius	28 P Tuure
13 T Tellerwo, Etel	29 L Tyho
14 P Tiburtius	M. Teot 3: 12—20. — Joh. 21: 1—14. 1 Moos. 32: 24—31.
15 L Linda	30 S 1 j. Pääf. jälk.
Jlm. 3: 14—22. — Joh. 12: 1—16. — Pf. 111.	
16 S Palmus.	
17 M Elias	

Minä menen hlös minun Jäni tykö ja teidän Jänne tykö, minun Jumalani tykö ja teidän Jumalanne tykö. Joh. 20; 17. Tässä kuussa Suomi-Synoodin konsistori lähettää kiertokirjeellä tutun kirkolliskokoukseen. — T. k. 30 p. olisi S. Opiston taloudenhoitajan saatava eri seurakunnilla ja kannatuskunnilla matkaneiden jäsenten luettelot.

1 M Wappu	17 R Rebecca ☺
2 T Atanasius ●	18 T Erkki
3 R Kristinpäivä	19 P Emilia
4 T Roofa	20 L Karoliina
5 P Jenny	
6 L Aleksandra	
Hebr. 5: 1—10. — Joh. 17: 11—17. — Sat. 13: 1.	
1 Piet. 5: 1—4. — Joh. 21: 15—25. — Ps. 23.	21 S 4 p. Pääj. jälk.
7 S 2 p. Pääj. jälk.	22 M Semminki
8 M Aafe	23 T Ohyhti
9 T Timo	24 R Marik ☾
10 R Aino ●	25 T Urpo
11 T Osmo	26 P Wilhelmiina
12 P Lotta	27 L Sugeborg
13 L Floora	
Hebr. 7: 19—28. — Joh. 17: 18—23. — 2 Moos. 17: 8—15.	
1 Joh. 1: 9. — Jer. 6: 16. — Ps. 86: 15, 16.	28 S Rufonsunnuntai
14 S 2 Rufospäivä	29 M Diwa
15 M Sofia	30 T Basilius
16 T Ester ●	31 R Helja ●

Olkaa raittiit ja walvoak; sillä teidän wihollisenne perkele käy ympäri niinkuin kiljuwa jalopeura ja etsii, kenen hän saisi nielläkseen. 1 Piet. 5: 8.
 Tässä kuussa sopii seurakuntain pitää kokouksensa edustajamaalita martien kirkolliskokoukseen. — E. Opiston kewätluku-kausi päättyy t. k. 26 p.

Hebr. 10: 12—18. — Joh. 17: 18—23. — Ps. 110: 1—4.	15 L Wieno ☺
1 T Helatorstai	16 P Justina
2 P Wenla	17 L Urho
3 L Viola	1 Joh. 3: 1—9. — Joh. 15: 1—9. — 4 Moos. 6: 22—27.
Kol. 3: 1—10. — Joh. 15: 18—25. — 1 Kun. 19: 8—14.	
4 S 6 p. Pääj. jälk.	18 S P. Kolmin p.
5 M Bonifacius	19 M Siiri
6 T Aस्ता	20 T Anto
7 R Koobert	21 R Mhti
8 T Salomo	22 T Paulina ☾
9 P Enjio ●	23 P Adolf
10 L Swante	Ap. Tef. 17: 22—31. — Luuf. 1: 1—17. — Jof. 54: 7—10.
Efes. 2: 17—22. — Joh. 15: 10—17. — Hes. 36: 25—27.	
11 S Helluntaipäivä	24 L Joh. Kast. p.
1 Kor. 12: 12—17. — Joh. 6: 44—51. — Jof. 44: 1—6.	Room. 1: 16, 17. — Luuf. 12: 13—21. — Dan. 5: 1—9, 13—17, 25—30.
12 M 2 Helluntaipäivä	25 S 1 p. Kolm. p.
13 T Cedla	26 M Jeremias
14 R Celis ●	27 T Elwiira
	28 R Leo
	29 T Pietari
	30 P Päiwio ●

Oltaak hiljaisuudessa vastaan teihin istutettu sana, joka woi pelastaa teidän sielunne. Jaak. 1: 21.
 Suomi-Synoodin kirkolliskokous Superiorissa, Wis., konfistorin määräämällä ajalla. — Suomi-Opiston kesäjuhlat kesä- ja heinäkuulla. — Kolehiti pafanalahetykselle. — Helluntai-kolehiti Merimieslahetykselle.

1 L Naro	16 S 3 Rufouspäivä
Room. 1:18—25.—Luuk. 14:25—35.—Ps. 36: 6—11.	17 M Osjan
2 S 2 f. Kolm. p.	18 L Fredrif
3 M Arvo	19 R Saara
4 L Uurikka	20 L Margareeta
5 R Unto	21 P Johanna
6 L Esaias	22 L Magdaleena
7 P Klaus	Room. 3:19—27.—Joh. 1:45—51.—2 Moos. 19: 3—6.
8 L Euro	23 S 5 f. Kolm. p.
Room. 2: 1—16.—Luuk. 15:11—32.—Jes. 34: 11—16.	24 M Kirsti
9 S 3 f. Kolm. p.	25 L Saakko
10 M Saima	26 R Martta
11 L Eleonoora	27 L 7 unikefoa
12 R Herman	28 P Haakon
13 L Joel	29 L Olawi
14 P Miisa	Room. 3:28—31.—Matt. 5:17—19.—1 Sam. 15:22—29.
15 L Kauni	30 S 6 f. Kolm. p.
Ps. 143: 10.—1 Piet. 3: 12.—Hebr. 12: 14, 15.	31 M Helena

Kristuksessa ovat kaikki viisauden ja taidon tavarat kätkeht. Kol. 2: 3. — Herra sanoo: Niin toita kuin minä elän, niin koko maa tähtetään Jumalan kirkkaudella. 4 Moos. 14: 21. — Herra, lisää meille uskoa! Luuk. 17: 5. Kannatuskunnat herätettävät eloon tai jäsenmaksut seuranneissa saatavat tähtäntöön S.-Opiston hyväksi.

1 L Maire, Gerda	17 L Werner
2 R Solger	18 P Lemmitth
3 L Weera	19 L Maunu
4 P Maria	Room. 6:19—23.—Luuk. 12:42—48.—1 Moos. 39: 1—5.
5 L Salme, Gurli	20 S 9 f. Kolm. p.
1 Joh. 1: 1—7.—Joh. 13:31, 32.—2 Moos. 34: 4—9.	21 M Sulho, Sven
6 S 7 f. Kolm. p.	22 L Jiwari
7 M Lahja	23 R Signe
8 L Sylwia	24 L Pärttyli
9 R Natalia	25 P Loviisa
10 L Lauri	26 L Ilma
11 P Susanna	Room. 5: 1—11.—Joh. 8:21—30.—1 Moos. 18: 20—33.
12 L Klaara	27 S 10 f. Kolm. p.
Room. 4: 1—8.—Matt. 7:12—14.—1 Kun. 18: 36—39.	28 M Augustinus
13 S 8 f. Kolm. p.	29 L Jines
14 M Smea	30 R Cemil
15 L Marjatta	31 L Armi
16 R Brynolf	

Suomi-Opistoon, suomalaiset nuorukaiset ja neidot! Rian alkaa ihyslukuksi. — Kolehki Lännen piirin avustamiseksi. Jeesus sanoo: Jokainen joka tekee tawaisissa olewan Isäni tahdon, hän on minun iweljeni ja sisareni ja äitini. Matt. 13: 50. — Herra on Henki; mutta misjä Herran henki on, sitinä on wapaus. 2 Kor. 3: 17.

1 P Gottfrid 2 L Toora	15 P Runo 16 L Mielikki
Room. 5: 12—21. — Matt. 21: 28—31. — Dan. 9: 15—19.	Room. 7: 1—6. — Matt. 5: 43—6: 4. — 1 Moos. 50: 15—21.
3 S 11 f. Kolm. p. 4 M Mooses 5 L Mainio 6 R Sakari 7 L Regina 8 P Taimi, Göta 9 L Gewert	17 S 13 f. Kolm. p. 18 M Ehyne 19 L Fredriikka 20 R Augusta 21 L Mattens 22 P Mauri 23 L Tekla
Room. 6: 12—18. — Matt. 12: 33—37. — 1 Sam. 3: 1—10.	Room. 7: 7—25. — Joh. 5: 1—14 — Ps. 50: 14—23.
10 S 12 f. Kolm. p. 11 M Dagny 12 L Messanteri 13 R Forma 14 L Sida	24 S 14 f. Kolm. p. 25 M Kullerwo 26 L Cyprianus 27 R Raimo 28 L Pennart 29 P Mikael 30 L Selge

Tahdoiko tulla terveeksi? Joh. 5: 6. — Ei ihminen elä ai-
noastaan leivästä, vaan jostainesta sanasta, jota Jumalan suus-
ta lähtee. Matt. 4: 4. — Jumala lunastaa sieluni kuoleman
tourista. Ps. 40: 16. — Kääntykää minun tyköni kaikista sy-
dämmestänne paastolla, itkulla ja walitukfella. Joel 2; 12.
Suomi-Opiston syyslukufausi alkaa tiistaina, t. l. 5 p.

Ps. 91: 7—12. — Mark. 10: 13—16. — 1 Moos. 28: 10—22.	15 S 17 f. Kolm. p. 16 M Sirkka, Saga 17 L Luukas 18 R Meksei 19 L Ujas 20 P Kasper 21 L Birger
1 S Mikkelinpäiwä 2 M Ludwig 3 L Oswald 4 R Frans 5 L Inkeri 6 P Bruuno 7 L Birgitta	Room. 9: 22—33. — Joh. 10: 23—38. — 2 Mitaf. 1: 7—12.
Gal. 3: 18. — Ps. 118: 28, 29. — Ps. 45: 18.	22 S 18 f. Kolm. p. 23 M Seweri 24 L Jialar 25 R Silda 26 L Amanda 27 P Hellin 28 L Simo
8 S 4 Rufouspäiwä 9 M Ilona 10 L Josefina 11 R Otto, Björn 12 L Walfrid 13 P Ebba 14 L Elsa	Room. 10: 1—3. — Joh. 9: 24—41. — Ps. 32: 1—7.
Room. 9: 1—13. — Mark. 7: 18—28. — Ps. 139: 23, 24.	29 S 19 f. Kolm. p. 30 M Austaawa 31 L Artturi

Sengen hedelmä on rakkauts, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystä-
tämälisyys, hyvyys, uskollisuus, hiljaisuus, kohtuullisuus;
tänkalaisia vastaan ei ole lafia. Gal. 5: 22, 23.
Mikkelin kolehti Merimieslähetysken siirtolaislähetyskelle. —
Uskonpuhdistuksen Muisto saatava vanhempain ja lasten luet-
tawaksi.

Marraskuu

1 R Pyh. miest. p.	16 L Marne
2 L Topias	17 P Eino
3 P Erland	18 L Maks
4 L Hertta	
Room. 11: 13—24. — Matt. 18: 15—22. — 2 Sam. 19: 18—23.	
Soh. Ilm. 7: 13—17. — Matt. 5: 13—16. — 5 Moos. 34: 1—6.	
5 S Pyh. miest. p.	19 S 22 j. Kolm. p.
6 M Rüstaa Adolf	20 M Salmari
7 L Eugen	21 L Silma
8 R Matos	22 R Cecilia
9 L Teodor	23 L Klemetti
10 P Martin Luther	24 P Lempi
11 L Martti	25 L Natri
1 Kor. 15: 22—28. — Joh. 5: 22—29. — Dan. 12: 1—4.	
Room. 11: 1—12. — Matt. 16: 1—4. — Soon. 3.	
12 S 21 j. Kolm. p.	26 S Tuomiosunnuntai
13 M Kristian	27 M Astrid
14 L Oihonna	28 L Steen
15 R Leopold	29 R Nimo
	30 L Antti

Te olitte muinen pimeys, mutta nyt te olette walkeus Herrassa; waelataa niinkuin walkeuden lapset. Efes. 5: 8. — Jota köyhälle antaa, ei hänellä puutetta ole. Sananl. 28: 27. — Paawali sanoo: Minä haluan täältä eritä ja olla Kristuksen kanssa, sillä se olisi paljon parempi. Fil. 1: 23. Jhdyswalmartin fitospäiwä, torstaina t. k. 30 p.

Joulukuu

1 P Oskar	18 M Abraham
2 L Beata	19 L Nikolai
Hebr. 8: 8—12. — Luuk. 4: 16—22. — Ps. 100.	20 R Jisaffi
3 S 1 j. Adventisfa	21 L Tuomas
4 M Barbara	22 P Rafael
5 L Selma	23 L Israel
6 R Niilo	1 Piet. 1: 8—16. — Joh. 5: 31—39. — 5 Moos. 18: 15—19.
7 L Ugaton	24 S 4 j. Adventisfa
8 P Ryliffi	Tit. 2: 11—14. — Matt. 1: 18:—25. — Jes. 11: 1—5.
9 L Anna	25 M Joulupäiwä
Jaak. 5: 7—10. — Luuk. 17: 20—25. — Mal. 4.	2 Kor. 4: 10—18. — Matt. 2: 13—18. — Jes. 45: 17—19.
10 S 2 j. Adventisfa	26 L Tapaninpäiwä
11 M Taneli	27 R Joh. Ewanf.
12 L Luowi	28 L Wiatt. last. p.
13 R Lucia	29 P Rauha, Frida
14 L Jouko	30 L Taawetti
15 P Heimo	Gal. 3: 23—29. — Jerem. 33: 14—17. — Jes. 12.
16 L Udele	1 Piet. 2: 1—9. — Matt. 2: 19—23. — Jes. 8: 9—15.
Gal. 3: 23—29. — Jerem. 33: 14—17. — Jes. 12.	17 S 3 j. Adventisfa
17 S 3 j. Adventisfa	31 S Sunn. j. Joulun

Jos poika teidät wapaiksi tekee, niin te olette toijesti wapaat. Joh. 8: 36. — Palwelkaa Herraa ilolla; tulkaa hänen taawoinja eteen riemulla. Ps. 100: 2.

Suomi-Opiston jhs-lukukausi päättyy keskiviikkona, t. k. 20 p. — Hankittawa Suomi-Opiston Joululehti muodolle 1916 ja Kirkollinen Kalenteri muodolle 1917.

**Amerikan Suomalaisen Ev. Lut. Kirkkokunnan eli
Suomi-Synoodin Konsistori:**

- Pastori J. R. N i k a n d e r, esimies, Hancock, Mich.
 „ J. W. R a w a, sihteeri, Negaunee, Mich.
 „ J. W a r g e l i n, waraesim., Waukegan, Ill.
 „ A. S a a p a n e n, notaari, Ironwood, Mich.

Suomi-Synoodin rahastonhoitaja (joka hoitaa kirk-
 kokunnan ja lähetyksrahaston) on
 Mr. J i j a k k i W a r g e l i n,
 808 Franklin st. Hancock, Mich.

Suomi-Opiston johtokunta.

- Pastori J. R. N i k a n d e r, Suomi-Opiston johtaja ja
 johtokunnan puheenjohtaja, Hancock, Mich.
 Mr. J i j a k k i W a r g e l i n, rahastonhoitaja, 808
 Franklin st., Hancock, Mich.

Muut johtokunnan jäsenet:

- Pastori J. W. R a w a, Negaunee, Mich.
 „ J. W a r g e l i n, Waukegan, Ill.
 „ A. S a a p a n e n, Ironwood, Mich.
 N. A. L e m p e ä, Laurium, Mich.
 K. A. R u o n a, Ishpeming, Mich.
 J. S. S a s b e r g, Hancock, Mich.
 J. a a k. P i i p p o l a, Onnola, Mich.
 Mrs. A l m a S a a p a n e n, Ironwood, Mich.
 A. B r a m, Hancock, Mich.

Suomi-Opiston taloudenhoitaja on

Pastori S. S i m o n e n, Hancock, Mich.

Suomi-Opiston opettajakunta:

N i k a n d e r, J. R., pastori, J. T., opiston johtaja;
 opetusaine: uskonto.

R a n g a s, E h y d i a, A. B., opettajatar; opetusaineet:
 englanninkieli ja laskeo.

L i n d b l o m, J. J., A. B., opetusaine: englanninkieli.
 Ä r r k k ä i n e n, J u h o A., Sil, kand. (=A. M.); opet-
 usaineet: suomen kieli, historia ja uskonto.

S a s j e y, L e m p i E l e o n o r a, A. B., opettajatar;
 opetusaineet: saksan ja latinan kielet, Yhdysvaltain
 historia.

A n d e r s o n, S u g o E., A. M., opetusaineet: fyysiikka,
 matematiikka, biologia.

R i l k k a, R. W., nuottitaidon, soiton ja laulun opet-
 taja; opettaa myös kanoakirjoitusta.

N i e m i, R i e m e n s, A. B., opetusaineet: suomen ja
 englannin kieli ja maantieto.

Suomalusopillisen seminaarin opettajat:

N i k a n d e r, J. R., pastori, J. T.; raamatun essegetiik-
 ka eli selityksoppi ja kirkkohistoria.

Ä r r k k ä i n e n, J u h o A.; Sil, kand.; filosofian his-
 toria.

R u u s i, M. J., pastori; pastoraaliteologiaa.

L i n d b l o m, J. J., A. B., kreikan kieli.

N i e m i, R i e m e n s, A. B., sosiologiaa.

Kauppa-Ojaston opettajat:

N o r d s t r ö m, O. L., A. B., kauppa-ajaston johtaja,
 kirjanpitokurskien opettaja.

B e r t t u l a, M., A. B., opetusaineet: pika- ja konekir-
 joitus, suomen kieli.

Kustannusliikkeen johtokunta:

J. S. S a s b e r g, esimies, Hancock, Mich.

D. S. S o r j e n, waraesimies, Calumet, Mich.

M a t t i R i w i, sihteeri, South Range, Mich.

W e r n e r N i k a n d e r, warasihteeri, Hancock, Mich.

W m. J o h n s o n, rahastonhoitaja, Hancock, Mich.

U Iwar Kautalahti, Ishpeming, Mich.
M. S. Nuusi, South Range, Mich.

Kustannusliikkeen taloudenhoitaja on
R a n g a s, M a t t i, Hancock, Mich.

Amerikan Suomalaisen ewankelis-luterilaisen kirkko-
kunnan eli Suomi-Synoodin pastorit, niiden
asuinpaikat ja osoitteet:

C i m, Taawetti Joakim, 387—18th st., Asto-
ria, Ore.
S a a p a n e n, A l f r e e t i, A. B., 113 S. Curry st.,
Ironwood, Mich.
S a r t m a n, Kaasaeli, A. M., Hancock, Mich.
S o i k k a, Jaakoppi J., J. T., Bx 485, Crystal
Falls, Mich.
S i m o n e n, S a l o m o, A. B., Suomi-Opisto, Han-
cock, Mich.
S i m m o n e n, A n t t i, 613 Cummings ave., Superior,
Wis.
S o k i, O r j o, 423 Reed ave., Monessen, Pa.
S a a r t o, O t t o, Bx 202, Fort Bragg, Cal.
S a w a, Frans Vihtori, 213 Mitchell ave., Ne-
ganee, Mich.
S e r ä n e n, P e k k a, A. B., Sawo, S. Dak.
S o i w u m ä k i, Vihtori, A. B., Elh, Minn.
S o r h o n e n, N i i l o, Brooklyn, N. Y.
S o r t e s m ä k i, M a t t i, 326 Garfield ave, Gibbing,
Minn.
S u u s i, Maunu Simari, South Range, Mich.
S u u s i s t o, Vihtori, 308½ Whoming ave., Vir-
ginia, Minn.
S ö n ö n e n, A n t t i, Chicago, Ill.
S i p s a n e n, Kaaprieli, Fairport, Ohio.
S u t t i n e n, M a t t i, A. B., 906 Seymour st., Sault
Ste Marie, Mich.

M a n n e r k o r p i, Kalle S., 28 Market st., Ashta-
bula-Harbor, D.
M e r i j ä r w i, E l i M., Lake Norden, S. Dak.
M ä k i, O t t o E., Bx 202, Copper Cliff, Ont., Ca-
nada.
M ä n t t ä, Jaakoppi, A. B., B. D., Chicagon yli-
opisto, Ill.
M ä ä t t ä l ä, E w e r t, 115 Dickson st., New Castle,
Pa.
N i k a n d e r, J u h o Kustaa, J. T., 503 Finn st.,
Hancock, Mich.
P e s o n e n, M a t t i, 505 Reservation st., Hancock,
Mich.
K a u t a l a h t i, U I w a r, 215 Maple st., Ishpeming,
Mich.
K a u t a n e n, B e r n h. W i l j a m i, Secla Church,
Calumet, Mich.
K ö n k ä, S a m u e l i S e i k k i, 1257 Washington st.,
Lanesville, Mass.
S a a r i n e n, J u h o, Bx 17, Mass, Mich.
S a h i n e n, M a t t i, 512 W. Galena, Butte, Mont.
S a l m i n e n, A a p p o, 7 Hooper st., Worcester, Mass.
S a m a n e n, T a a w e t t i A., 1509 Pine st., Brai-
nerd, Minn.
S a r w e l a, S e i k k i, 67 ave. Polk st., W. Duluth,
Minn.
S e t ä l ä, A i p o, 13 Cleveland ave., Weston, Mass.
S a r g e l i n, J u h o, A. B., 111 So. Mott ave., Bau-
tegan, Ill.
S u o r n o s, B r u n o, Bx 574, Wakefield, Mich.

Suomen Merimieslähetysten papit Amerikassa:

A h l m a n, Lauri R., Rock Springs, Wyo.
S a l l a, M a r n e, A. M., 554 Garrison st., San Fran-
cisco, Cal.
M ä k i n e n, Kalle, 2 West 117th st., New York,
N. Y.

Olemmeko vapaita?

Vapaus, sinä kultainen vapaus! Kuinka kallis, ja pyhä olekkaan sinä ihmisille! Kuinka moni onkaan sinua tavoitellut, ajettaen sinut pyrkimystensä korkeimmaksi päämääräksi! Kansojen niinkuin yhityistensä elämässä joi sana wa-pa-us yhtenä ihanimmista säveleistä.

Mutta mitään todella jaloa ja kaunista ei saada ilmaiseksi, vaan useinkin vasta pitkän, uskollisesti ja kärsivällisesti toimitetun työn tuloksena. Niin on vapaudenkin laita. Sitäkään ei saada ilmaiseksi. Usein on siitä tähtynyt maksaa kallis hinta — niin kallis, että loistava kulta ja kalliit kivet ovat sen rinnalla mitättömän vähä-arvoisia. Onko sitten olemassa jotain kalliimpaakin? Onhan moni oman henkensä vapautusteluksa antanut, sydänverensä muodattanut. Eikö tämä ole jo enemmän kuin kiiltävä kulta? Toden totta on se enemmän kuin kaikki jalot metallit yhteensä.

Sangen monta weripijaraa on kansojen suurella taisteluskentällä muodotettu yhdistään vapauden saavuttamiseksi. Voisimmepa sanoa, että kansojen elämä kautta aikojen on ollut taistelua vapauden puolesta, ja että ihmiskunnan historiaa on werellä ja miekalla kirjoitettu. Ennen kuin Pohjois Amerikan Yhdysvallat saavuttivat nykyisen vapautensa, maksoi se silloisille siirtokunnille paljon waroja ja paljon werta. Warmaankin tuo seikka jo edeltäpäin aawistettiin, mutta koko kansan onni, tule-

waisuus ja ennen kaikkea vapaus olivat niin suuria asioita, että niiden tähden tuli kyetä uhrautumaan. Vapaus oli hankittava, maksoi mitä maksoi. Vapauden alttarille uhraikin moni perheen isä henkensä — uhrausi sen kanssaveljensä ja tulevien sukupolvien hyväksi.

Mutta me voimme puhua myös vapaudesta ja sen tavoittelemisesta hengellisessä merkityksessä. Olemmeko sitten vapaita vai orjia? Kenen alamaisia olemme?

Pastori Otto C. Mäki,
Copper Cliff, Ont., Can.

Jeesus sanoo: „Soka tekee syntiä, on synnin orja“, (Soh. 8: 34). Mikä kaamea sana! Olemmeko todellakin orjia? Jos olemme syntiä tehneet, olemme Vapahtajan sanojen perustuksella orjia, emmekä vapaita. Sumalan sana ja oma kokemuksemme taas todistavat, että olemme tehneet ja yhä teemme syntiä. „Jos me sanomme ettei meillä ole syntiä, niin me petämme itsemme ja totuus ei

ole meisjä " (1 Joh. 1: 8). Kuka meistä ei olisi saanut tuntea synnin orjuuttavia kahleita. Kuinka moni on-
kaanfortunut ja yhä fortuu synnin painamana ajalliseen onnettomuuteen ja viimein iankaikkiseen kadotukseen. Kuinka moni huokaakaan epätoivoisena synnin kahleiden rasittaman painon alla. Miljoonat ihmisielut itäwöiwät wapautta.

Mutta hätääntyneelle syntisraukalle kuuluvat ihana-
na säweleenä raamatun sanat: „Jos me tunnustamme syntimme, on Hän uskollinen ja vanhurskas, niin että antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta wäärhydestä" (1 Joh. 1: 9). Ja vielä: „Jos joku syn-
tiä tekee, niin meillä on kuitenkin puoltaja Jän tykönä, Jeesus Kristus, joka on vanhurskas" (1 Joh. 2: 1). Mikä suloinen sanoma onkaan tämä wapautta janoo-
walle, orjuuden ijestä kantawalle!

Golgatan kummulla taisteltiin ferran weristä taiste-
lua, josta woittajana fuoriutui Elämän Ruhtinas. Se oli myöskin taistelua wapauden puolesta. Se oli sota synnin orjien wapauttamiseksi. Mutta tästä wapaudesta oli myöskin maksettava kallis hinta. Se ei ollut kultaa eikä hopeata; se oli Woittosantarin pyhä ja kallis weri. Jstävänä, tämä weri on panttina autuudestamme. Me olemme wapaiksi ostettuja. Emmehän enää tahtone orjuudessa wirua. „Jos Poika tekee teidät wapaiksi, niin todella tulette wapaiksi" (Joh. 8: 36).

Otto E. Mäki.

Yksi on tarpeellinen.

Luuk. 10: 42.

Nykyaikaa on kutsuttu seurojen ja yhdistyksiön aika-
kaudeksi. Minä aikana tapaamme niin paljon seuroja ja yhdistyksiä kuin niitä nykyaikana on? Milloin on niistä puhuttu niin paljon kuin juuri tänä aikana? Seura- ja yhdistyshenki on erittäin waltawa täällä laajassa Ame-
rikassa. Melkeinpä joka toinen henkilö kuuluu johonkin „saitiin", joko salaisempaan tai julkisempaan. Ja uusia syntyy „kuin sienä sateella". Innostuneina toimitaan niiden hywäksi aina sen mukaan kuin seuran luonto waa-
tii. Kuinka moni kristitty on aivan koko sydämmellään ja sielullaan niissä kiinni! „Kannetaan yhteistä iestä epäuskoisten kanssa". Tänä aikana jos koskaan tulisi uskowiusten muistaa yllämainitut Wapahtajan sanat: Yksi on tarpeellinen. Mikä se on? Seuroista ja yhdistyk-
sistä puhuttaessa wastaamme: Jeesuksen Kristuksen seu-
rakunta, josta Herra itse on sanonut: „Tuonelan portit eiwät moi sitä kufistaa". Siitä laulamme wirressä: „Hän äänellänsä tuo Raikk' kansat kokoon yhä; Ne seu-
rakunnat' luo, Jot' omppi yksi, pyhä; Se pyshy ijäti, Sil' Jeesus on sen pää, Waikk' riehui helwetti Ja maa-
ilma häwiää". — Minä jalon laitoksen onkaan Sumala perustanut meidän ihmislasten keskuuteen! Maailman seurat ja yhdistykset tulewat ja menewät, mutta tämä py-
shy. Ne kufistuwat, mutta tuonelan portitkaan eiwät

pyhstä tätä kufistamaan. Kumpaanko tahdot kiinnittää sydäntäsi, katoavaiheen waike katoamattomaan, kufistuwaa waike kufistumattomaan? Muista: Yksi on tarpeellinen.

Kun Herrä Jeesus Kristus lausui tämän lauseen, piti Hän silmällä erityisesti seurakunnan sijällistä elämää (Matt. 18: 20). Seurakunnan sijäpuolella on nykyään

Pastori Juho Saarinen,
Masj, Mich.

jos minkinlaisia feuroja ja yhdistyksiä (waike harvemmillä kultaisiin toimeen). Puhutaan yhdestä ja toisesta kokouksesta ja juhlasta. Puuhataan ja innostutaan. Nimotellaanpa wäliin suurista aineellisista tuloista. Ei siinä hymä, waan vielä pidetään tätä kaikkea seurakunnan hengellisen elämän mittapuuna. Tästäkin kohdasja olisi otettava huomioon Jeesuksen sanat: Yksi on tarpeellinen.

Waike ollaan jäseninä jaloimmasja laitoksesja mitä maan päällä on nim. Jeesuksen Kristuksen seurakunnassa, niin ei monastikaan puhuta mitään seurakunnan Herrasta ja Wapahatajasta. Innostutaan kun keskustellaan feuroista, yhdistyksistä, kokouksista ja juhlista, mutta silloin kun puhe kääntyy seurakunnan päähän Jeesukseen ja Hänen kallijseen sowintowereensä, jolla Hän on seurakunnan itselleen ansainnut (Mp. Teot 20: 28), niin ollaan kuuroja ja mykkiä, waikepä peljätään ja wastustellaankin siitä puhumista.

Martta piti huolta Jeesuksen ruumiillisesta puolesta. Maria taas kuunteli niitä taimaallisia sanoja, jotka pulppuiliwat Jeesuksen rikkaan sielun sywyksistä. Luoteerilaisista kirkkoamme on joskus syhyetty siitä, että se, liakki ylistäessjään Marian hywää osaa, on usein tullut ylönkatfoneeksi Martan palwelewaa puolta. Emme moi sanoa minkä werran tämä syhtös on oikeutettua. Sen werran woimme sanoa itsepuoollustukseksi, että molempia terotetaan Lunnuskirjoisjamme. Loimoisin, että jokainen seurakuntamme jäsen tutustuttaisi itsensä luteerilaisen kirkkomme jaloihin Lunnuskirjoihin. Onko sinulla siitä waike? Toisin täytyy ikäwällä myöntää, että meidän kallijissa ew. lut. kirkosjamme nyhkaikana paljon saarnataan ja eletään wastoin Lunnustuskirjoisjamme annettujia neuvoja ja opetuksia. Rohkenemme sanoa, että enemmän on Martan kuin Marian puolta terotettu, waike Raamatusja luemme. „Jlman uskoa on mahdoton kelwata Jumalalle“ (Sepr. 11: 6).

Maria kuunteli Jeesuksen sanoja. Warmaankin hän kätti ne sydämmeensä uskossa, koskapa Jeesus antoi hänestä tuon kauniin tunnustuksen: „Maria on walinnut hyvän osan, ja siitä ei oteta häneltä pois“. Marian usko

ei ollut kuollutta uskoa. Muistamme mitenkä hän soiteli Jeesuksen jalat kalliilla voiteella kuusi päivää ennen viimeistä pääsiäisjuhlaa (Joh. 12 L.). Oppikaamme mekin Marian tavalla kuuntelemaan ja kättämään Jeesuksen sanoja uskossa ja tässä uskossa palvelemaan Jeesusta Hänen kalliissa seurakunnassaan. Silloin ymmärrämme mitä Jeesus tarkoittaa sanoessaan: *Itki on tarpeellinen.*

John J. Saarinen.

Tuli on irti.

Kun tulipalokellot soivat, havahdumme nopeasti otamaan selkoa, missä tuli on, onko oman talomme nurkassa, vai onko naapurimme talo syttynyt palamaan. Kun huomaamme, että tuli on irti joko omassa tai naapurimme talossa, on meillä kiire sammutuspuuhiin, koetamme tehdä mitä voimme tulen tuhoja vastaan.

Mutta luonnollinen tuli voi hävittää vain sitä mikä on hetkellisistä, aineellisista omaisuutta, korkeintaan — tosin kauheaa — se voi tuhota ruumiillisen elämämme. Mutta on olemassa toisellaisista tulista, joka voi tuhota, ei ainoastaan ruumiillisista elämäämme, vaan vielä siiveellisen ja hengellisen, voi tuhota iankaikkisen onnemme. Tämä tuhoava tuli on synti ja jumalattomuus. Tuli on valloillaan, parhaillaan tuhoa tuottamassa kanssammekin keskuudessa. Se leviää nopeasti, kulowalkean tavoin, uhkaa tuhota kaiken mitä eteen sattuu, lastemme, nuorisomme ja koko kansamme tulevaisuuden. Kaikki mahdolliset synnin ja jumalattomuuden muodot, jotka ovat esiintyneet muissa kansoissa, ovat pesihtyneet meidänkin kansaamme. Synnin hirveälle kulowalkealle antaa vielä erityisempää wauhtia materialismin raatelewa elämän käsitys, joka esiintyy m. m. raakana Jumalan kieltämiseksi, kaiken siiveellisen edeswastuun tuhoajana j. m.

Tuli on irti ja me kuulemme hälytyskellojen soivan. Me kuulemme hätähuutoja, sydäntä särkemiä, monet ovat saaneet kauheita palohaavoja. Synnin ja jumalattomuuden voima on tuhonnut monen sielun ja ruumiin. Kaikki ne kauniit suunnitelmat, kaikki ne hyvät päätökset ja toiveet, jotka matkalle lähtiesä valtasivat sielun, ovat tyhjään rauenneet, synnin tuli on polttanut tuhaksi. Pettymyksiä tuskat ovat kuluttamassa viimeisiä jätteitä elämän halusta ja toiveista. Synkki tulevaisuus tuijottaa vastaan. On raskasta seisoa elämän toiveitten raunioilla, sydäntä särkemää nähdä kanssaveljien ja sisarien onnen auringon laskevan toivottomuuden synkkään yöhön.

Woimukko seurata wälinpitämättömyydellä kaikkea tällaista, me, jotka tunnustamme olemamme uskottomia, Jumalan lapsia? Woimukko kainin tavoin leuollisella mielellä lausua: „olenko minä welsjeni wartiija?“ Emmekö sittenkin tahtoisi rientää sortuvalle kanssajimmillemme awuksi, emmekö kuitenkin kiiruhtaisi sammuttamaan tulta, joka uhkaa tuhota naapurimme omaisuuden? Jumalan sanan voima on tehokas sammutuswetemme. Sen edessä tähtyy synnin ja jumalattomuuden palojen sammua. Armon sanoma, sowintojaarna Seesuksen ristiltä on paras lääke palohaawoihin. Kristuksen ewankeliumi on vieläkin Jumalan voima jokaiselle uskonnalle autuudeksi. Kun Jumalan armon sade Seesuksessa Kristuksessa saa langeta sydämen maaperään, waikka se olisi kuinka karua, syntyy siellä uutta elämää, luodaan puhdas sydän ja annetaan uusi wahwa henki. Seesus sanoo: joka usko minuun, hän elää ehkä hän olisi kuollut.

Kallit ystävät, hawahtukaamme ehä enemmän käsit-

tämään, mikä suuri siinaus meillä on jo siinä, että saamme elää säännöllisissä seurakuntaoloissa, saamme kuulla runsaasti Jumalan sanan julistusta ja wiljellä pyhiä sakramentejä. Eihö, ystäväni, todella ole siunattua, kun saamme m. m. sunnuntaisin kokoontua Herran huoneeseen hiljentäksemme erityisemmässä mielessä Herran kaswojen eteen? Mutta samalla muistakaamme myöskin niitä kansalaisiamme, joilla ei ole sellaista tilaisuutta, joilla ei ole wuosikausiin ollut mahdollisuutta kokoontua sanan ympärille, kun ei ole ollut mitään järjestelympää toimintaa jumalanwaktakunnan työn alalla. Ajatellaamme heidän tarpeitaan, heidän kuolemattoman sielunsa pelastusta. Ottakaamme huomioon, miten synnin ja jumalattomuuden tuli tekee wapaammin tuhoaan siellä, missä Jumalan sanan wastatulen wirrittelemine on laimiin lyöty. Sellaisissa olosuhteissa usein julkeinkin syntielämä saa wapaasti rehottaa. Paljon on kansalaisiamme, jotka eiwät toivo eiwättä halua kuulla Jumalan sanaa, mutta on myöskin kansalaisia, joitten sydämien sywydestä kohoaa huuto, Herra auta meitä, me hukumme. Sellaisille on riennettävä awuksi.

Kiirehtikäämme awaamaan uomaa ewankeliumin wirralle, että se saisi lewittää elämää ja siinausta ehä laajempiin piireihin, että ewankeliumin voima pääsisi entistä eläwämmin waikuttamaan omassa sydämessämme ja että ristin sanoma saisi ruweta säännöllisesti kaikumaan niittenkin kansalaistemme keskuudessa, jotka tähän saakka ovat olleet ilman sitä. Niin että m. m. Canadian ja lännen laajoilla alueilla asuwien kansalaistemme keskuudessa alkaisi ewankeliumin ääni säännöllisesti kaikua. Meillä on nykyään erityisempi tilaisuus ryhtyä tällaiseen siunattuun työhön, nim. kotilähetyksen kaut-

ta. Sumalan johdatuksesta olemme saaneet lähettää jo kaffi warfinaista sanan saarnaajaa kotilähetystyöhön. Me voimme liittyä heidän kanssaan tekemään ihanaa työtä, Sumalan armon avulla sammuttamaan synnin ja maailman turhuuden tulta omaissa ja muitten sydämissä. Uhratkaamme ropomme tähän työhön. Puhukaamme rukouksissamme asiasta Sumalan kanssa. Walwoikaamme kaikella huolella omaa waellustamme Sumalan kaswojen edessä.

Sielujen woittaminen Jeesukselle on ihanaa työtä. Ewankeliumin woittokulku sammuttaa synnin ja maailman wirwatulet, paloiwat ne kuinka woimakkaina tahansa.

A. S.

Pahat lapset.

„Minun iloni on olla ihmislasten seasssa“ — tällaisen ajatuksen lausuu palvelijansa kautta taivasten suuri ja pyhä Sumala jo wanhan liiton kansalle. Eikö merkittävä ajatus! — Sumala, jonka suuruutta ja pyhyyttä ei kykene ihmisjärki käsittämään ja jonka walta, woima ja kunnia ulottuu yli taivasten ja maan awaruuksien, Hänenkö ilonsa olisi olla ihmisten keskuudessa, meidän itsekästen, tottelemattomien ja syntisten ihmisten läheisyydessä! Ja kumminkin Naamattu kauttaaltaan todeksi wanhistaa tämän kauniin ajatuksen.

Kristuksen opin ihanimpia ja suurimpia perus-ajatuksia onkin se, että samalla kun se oppi tunnustaa h h d e n niin korkean, niin pyhän ja niin wanhurskaan Sumalan, ettei Hänen suuruuttaan, pyhyyttään ja wanhurskauttaan woida ihmisten hymärrettäväksi määritellä, se samalla osottaa Sumalan sellaiseksi rakkaaksi ja armahtawaksi S j ä k s i, joka etsii, kokoilee ja luokseen wetää eklyneitä ja harhaillewia ihmislapsia ja joka antoi oman jumalshntyisen Poikansa kuolla pahojen ja syntisten ihmisten pelastukseksi.

Wutta kuinka suuresti fitten ihmiset riemuitsewatkaan tällaisesta Sumalan heille rajattomasta rakkaudestaan toimittamasta pelastuksesta! Kuinka kiitollisia kaikki ihmiset fitten owatkaan Sumalalle, että Hän näin paljon

rakkauttaan on jakanut syntisille ihmisille! — Enimmät ihmiset riemuitteswat niin paljon Golgatalalla tapahtuneesta sormitustyöstä, että pilkaten ja häväisten kokonaan sen hylkääwät, tahtomatta omistaa sitä pelastusta itselleen, ja kiitollisuuttaan ääretöntä rakkauttaan osoittanutta ja jakanutta Sumalaa kohtaan useimmat ihmiset osottawat siten, että he mieluummin eläwät synnissä kuin tahtoisiwät pelastua synnistä ja enemmän kiintywät näihin katoamiin ja iankaikkisen tuhon tuottawiin tawaroihin kuin haluaisi wät niistä kieltäytyen etsiä katoamattomia rikkauksia.

Niin kamista wastarakkautta saa Sumala useimmilta ihmisiltä ja niin sywällistä kiitollisuutta osottawat enimmäkseen ihmislapset suurelle, pyhälle ja wanhurskaalle Sumalalle, joka tahtoisi olla kaikkien Isä ja jonka ilo olisi olla juuri ihmislasten keskuudessa.

Tällaisista ihmisistä ei woi muuta sanoa kuin että ne owat „pahoja“ lapsia eikä silläkään sanalla tule kylliksi ankara nimitys heille annettuksi.

Sos nyt näiden Sumalan „pahojen lasten“ tila ja asema tulee joskus parempien ihmisten keskuudessa puheeksi, mikä on tawallisin tulos ihmisten armosteluisista ja arweluisista heistä? Eiköhän tämantapainen: Nämät owat ihmisiä, jotka owat jo kaiken kadotustuomionsa täysin ansainneita, joitten hymäkki on turha enään toimia ja joitten on parasta joutua mitä pikimmin pois jo muiden tieltä ja paremmille kiusaa ja waiwaa tuottamasta. — Ja monet näistä „paremmista“ ihmisistä owat täysin wakuutettuja siitä, että heidän armostelunsa „pahoista ihmisistä“ on kuin Sumalan suusta lähtenyt, eikä siis Sumalalla ole muuta kuin „amen“ sanottawana heidän lausuntoonsa.

Silti tahtoisi minä sanoa, että Sumala isällisessä rakkaudessaan aiwan erikoisesti muistaa ja suunnittelee fittenkin juuri näiden „pahain lastensa“ pelastumista ja tahtoisiwapa painostaa oikein sitä ajatusta, että juuri tällaisia kurjia Seesuksen rakastaa kaikkien enimmäkseen. — Onko tämä liian rohkea wäite ja onko se ollenkaan todistettawissa?

Eräällä hurskaalla äidillä oli useita lapsia, joista yksi tytär oli efsynyt kauas paheiden tielle. Populta äiti itsekäin rupesti epäilemään, ettei Sumalakaan enään woinut sitä lasta paheista palauttaa. Kun äiti ilmaisi tämän epäilyksensä seurakuntansa papille, kysyi tämä, joko äidin rakkaus pahinta lastaan kohtaan on tyhten loppunut. — Ei toki eikä ikinä! Sehän lapsi on juuri rakkain äidille fittenkin. Sen lapsen edestähän jatkuiwimmat ja nöyrimmät rukoukset äiti edelleen joka päivä lähetti korkeuteen. Sitä lastaan äidin oli kaikista mahdottomin unhoittaa ja hyljätä. — Näin wastailli paljon kärsinyt äiti.

Tämä on näyte wain inhimillisestä rakkaudesta; mutta tämä on todiste myös sywimmästä rakkaudesta ihmisyhädessä, sillä äidin rakkaushan on suurinta ja korkeinta ihmisten keskuudessa. — Emmekö me nyt tämän mukaan saisi ajatella, että Sumalallakin on juuri pahoja lapsiaan kohtaan enimmäkseen rakkautta ja että niitten onneton ja surkea asema on juuri Wapahitajamme suurin huolenpito. — Sanoihan Hän itsekäin yhden syntisen kääntymisen tuottawan enemmän iloa taimaisissa kuin 99 hurskaan takia onkaan; ja kuinka kauniisti Hän kertoo paimenen ilosta kadonneen lampaan löytämisestä ja Isän ilosta tuhlaajapojan palaamisen johdosta!

Saanemme siis otaksua ja uskoa, että meidän taimaalliskella Isällämme riittää rakkautta pahojakin lapsiaan

kohtaan vielä silloinkin, kun ihmisilmin katseltuna heidän tilansa olisi aivan toivoton. Eikä tämän uskominen ole mitään vähäpätöinen seikka enempää kuin olisi samantekewää, mitenpäin tämän asian käsittämme. Usko siihen ja tietoisuus siitä, että Sumala ei ole vielä ketään armon-ajassa edelleen olemaa syntisrauffaa kokonaan hylännyt, on suuri tekijä juuri tällaisten rauffain pelastamisessa. — Jos meiltä hyvälle syntiin wajonneilta kielletään usko ja toivo vielä pelastumisen mahdollisuudesta, ei meitä sitten mitään mahti voi kohottaa ja paremmaksi tehdä, kun sen sijaan lupa ja oikeus uskoa Sumalan rajattomaan rakkauteen hyvimmänkin lankeemuksen perästä on sellainen kohottava voima, jonka siunauksen ja merkityksen wain kokemuksesta käsittää.

Uskottakoon siis Sumalan rakkauteen silloinkin, kun ihmiset owat kaiken toiwon ja pelastusmahdollisuudet jättäneet! Ja elkäämme ainoastaan uskoko sitä, että Sumala rakastaa vielä kaikkien pahimpiakin lapsiaan, waan tajuttaamme lisäksi eräs tämän liki-yhteyteen kuuluwa ja meitä welwoittawa tosi-asia, jota tosin ihmisten on sängen waikea käynnösä toteuttaa. Ja tämä on se, että meidän ihmistenkin on rakastettava pahojakin ja hyvälle syntiin fortuneita, mitä rakkauttamme on meidän osoitettava siten, että me teemme kaikemme näiden pahojen palauttamiseksi Jsan kotiin.

Näin paljon — ei ollenkaan vähempää — welwoittaa kaikkia ihmisiä usko, että Sumala rakastaa vielä kaikkien pahimpiakin.

Nyt siis, lukijani, asettuu sinunkin wastattawaksi nuutama kysymys. Ensimmäin: Luehdutko sinä mielelläsi parempiin wai uskallatko tunnustautua pahimpiin lapsiin kuuluwasi? — Jos pidät itseji parempien luokkaan

oikeutetuksi, ei minulla ole sinulle montakaan neuwon sanaa, ja mitäpä „neuvoja“ parempana ihmisenä kaipaittaakaan enempää kuin ottaisit seurataksesikaan. Sallinet sentään minun sanoa sen, että pidä huoli siitä, että voit tuomiopäiwänä wastata paremman asemasi tuottamista welvollisuuksista heikompiisi korjaamiseksi ja palauttamiseksi, sillä warmaa on, että sitä sinulta waatii suuri Tuomari.

Jos huonompiin ihmisiin myönnät kuuluwasi, pyyhän kysyä: Tyhdyttääkö sinua nykyinen asemasi? Saluato pysyttellä siinä tilasasi, pahuuttasi joko siten puoltaen, ettei kukaan ihminen voi olla täydellinen tai ihannehminen, tai wetäen pahuutesi peitteeksi sen, että kun Kristus on kerran pahojen puolesta kuollut, eipä sitten ole enään wäliä, miten elee ja toimii. — Jos näin arwelet, enpä kykene sinullekaan neuwojaksi etkä sinäkään „neuvoja“ tarvitse etkä seuraa; sinunhan tilasi täysin tyhdyttää sinut. Baha ja sitten enään korjaamaton asia on wain, jos wasta tuomiopäiwänä huomaat itseji tällaisella „uskolla“ pettäneesi.

Mutta olisiko joku, joka tietää olewansa Jsan pahimpia lapsia, mutta ei wiihtyisi mielellään siinä tilassa, waan luopuisi mieluummin koko katoawan maailman tarwaroista kuin wain saisi tilansa korjatuksi? Lukijani, ehkä sinä olet sellainen; olet ehkä jo pitkät ajat taistellut tässä tarkoituksessa. Wältiin olet jo tuntenut rauhaa Golgatan mäellä tapahuneen sowitztyön turwissa, mutta sitten taas rauhasi menettänyt. Toisin ajoin koetat kylmänä ja haluttomanakin uskoa kaikki syntisi Kristuksen kuoleman takia anteeksi, toisen kerran joudut epäilemään kaikkia Naamatun totuuksia. — Tämäntapaista jos olet kokenut ja koet, sinulle kai kuuluu aina ja uu-

delleen wakuutus, että taiwaallinen Isä edelleen rafas-
taa sinua ja juuri sinua aiwan erikoisesti. — Etä siis
wähj! Satka taisteluasi! Ohllä sen Sumala kerran woi
päättää ihanaan woittoon. Sa silloin sinä kiität ja ylis-
tät rafasta Isäsi, joka sinun wei kotiin „monen waiwan
kautta“.

Taiwaallisen Isän pahoja lapsia on paljo; niitä on
kristikunnassa, on pakanamailla, on kotimaassa, on „wie-
railla wessillä“. Missä on niitä rafastawia ihmisiä aut-
tamassa niiden pelastustyötä? — Lufijani, mitä sinä
teet näiden hywäkki?

E. Merikari.

On hetki enää tahi kaksi.

„Mamuhetti kullan kallis“
Janoo Jananlaskun:
Onhan silloin hwin kunnis
suuren suuri luontokin,
Awattuna etehemme,
wiisautta nähdäksemme.

Tuossa wälkkyh weden pinta,
puiden latwat humajaa,
Ohjall' istuu punarinta,
kiitoswirttä kumajaa,
Awaa filmäs ihastellen,
Luojan töistä riemuellen!

Jos sun mielees milloin johtui
itkemään kauneus,
warmaanfin, kun etees astui
luonnon suuri ihanuus.
Heräjä, oi ihmislapsi,
On hetki enää tahi kaksi!

Silloin sulle aukeneepi
kunnis kulta kaupunki,
Awakses ainaiesti
Serran luona ijäti.
Heräjä, oi ihmislapsi,
On hetki enää tahi kaksi!

D. N. S.

Elä kadota perintöäsi.

„Mistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Isä, joka suuren laupeutensa mukaan on uudesti synnyttänyt meidät elämään toivoon Jeesuksen Kristuksen kuolleista nousemisen kautta, turmeltumattomaan ja saastuttamattomaan ja katoamattomaan perintöön, joka taimaisja on säilytettyinä teitä warten“. Ohanan toiwon herättää kallis Wapahajamme Uuden Testamentin seuraajunnaşa witoillijella hlösnoujemijellaan kuolleista. Tunnen ihwää myötätuntoa teitä kohtaen, te nuoret, te Amerikassa syntyneet nuoret. Käyhyänne kouluia täällä, näisjä etewisjä kouluisjamme, on tämä maa, sen rikkaus ja runsaus, sen kansa ja tawat, sen kaunis tähtilippu tulut teille rakkaaksi; ja arwoa niillä on. Itse puolestani olen walmis elämään ja kuolemaan tälle maalle, tuon hulnuawan tähtilipun alla ja turwisja. Mutta minulla on muutakin rakasta, jota en tahdo muuttaa ja unhottaa; se on Suomen maa ja kansa, se on isäini maa; siellä on armas äitini syntynyt; siellä, siellä owat esivanhempaini haudat. Kuinka woisin ne unhottaa!

Kun ajattelen neljättä käskyä: „Kunnioita isääsi ja äitiäsi“, on tuo käsky selwä; se todella tarkoittaa, että sinun tulee kunnioittaa wanhenipiaşi, rakastaa ja kuulla heitä. Mutta ei liene wäärin, jos lisään tuohon: Ei Jumälä käske sinua wain tuota edesjäsi olemaa isääsi ja äitiäsi kunnioittamaan, waan koko heidän heimoaan.

Suono Amerikan kansalainen on se, joka ei omaa kansaansa kunnioita ja rakasta. Siwistynyt amerikalainen tuntee Suomen maata ja kansaa; tietää tuon maan luonnonihanaksi, tuhansien järwien maaksi, tuntee ja tietää Suomessa löyhyvän meidän aikamme parhaita tieteen ja taiteen harrastajia. Tietää Suomen kansalla Suomessa olewan sitä, mikä selwään osottaa tuon kansan kallista arwoa, sen henkisiä kykyjä, sen terwettä ja korkealle ko-

Pastori Matti Sahinen,
Butte, Mont.

hoawaa henkiwilyelystä — niin Suomessa on sanalla sanoen paljon sitä, mitä muuallakin oikein arwostellessa arwossa pidetään. Tarpeetonta on tässä todistelussa pitemmälle mennä. En tahdokaan, etten tulisi tuollaiseksi turhaksi kerskailijaksi, jommoisia joka maassa on liikaa.

Miin meidän tulee rakastaa ja kunnioittaa maata, jossa elämme ja olemme, ja joka on nyt kotimme; mutta se

ei estä meitä rafastamasta ja kunnioittamasta sitä maata, josta isämme ja äitimme tulivat. Sa kurjalta näyttää, sellainen, joka ensijolnessa kadottaa kansallisuutensa, ei se ole oikein neljättä käskyä oppinut.

Mutta mikä on se korkein ja kallein perintö, josta apostoli Pietari puhuu? Se ei ole tämä ajallinen elämä. Ei ihanin maa täällä, ei rikkaus ja viisaus, ei elämän kalleimmat ennätykset, sen loisto, suuruus ja ihanuus, sen voima ja valta. Ei; apostoli puhuu katoomatomasta perinnöstä, siitä perinnöstä, jonka taiwaallinen Isämme on meille valmistanut, Hän, joka loi meidät ja näitä ajallisia lahjoja meille niin runsaasti antoi. Hän joka meille niin paljon täsiäkin ajassa iloa ja puhdasta nautintoa antaa. Kuinka saammekaan iloita kesän kauneudesta, luonnon ihanuudesta, elämän terveydestä nuoruuden ihanana kevätaihana. Tuo Sumalan elämä seuraakin meitä elämämme viimeiseen iltahetkeen saakka.

Elämänä, ylösnousseena ilmestyi Jeesus opetuslapsilleen pääjääsaamuna lohduttaen ja vahvistuen heitä. Epäileväinen Tuomaskin jälleen uskoi. Elä finäkään lukijani kadota perintöäsi! Muista, se on wain uskowille, sillä apostoli sanoo: „On jällytetty teitä warten, jotka Sumalan woimasta uskon kautta jällytte pelastukseen“. Pyhtäkäämme näisiä ajallisisa ja ijanakiffisisa niin käyttäytyä, että Sumalalle kelpaisimme! Ujalliset ovat hetkelliset, mutta hengelliset ijanakiffiset.

Sumala, suo henkesi runsaita lahjoja nuorisollemme; auta heitä pyhittämään elämänsä, Sumala, sinun palvelukseesi, toimiaksien seurakunnasjasi, edistäen ninnesi kunniaa! Opetä, Sumala, nuorisoomme oikein suhtautumaan siihen maahan ja kansaan, sen kieleen ja siviisitykseen, jossa elämme ja olemme, ja sen ohella muista-

maan kunnioituffella sitä maata ja kansaa, josta polweudumme. Mutta yli ja ennen kaikkea ajattalemaan sitä kotimaata ja perintöä, jonka Jeesus kallis Wapahajamme on meille valmistanut. Warjele Sumala nuorisomme wäärästä kiwaudesta. Auta heitä muistamaan Jeesuksen sanoja: „Minä menen valmistamaan teille sijaa.“ Sa: „Wanhurskauden hedelmät rauhasja kylwetään“.

M. S a h i n e n.

Herra kutsuu sinua.

„Kuinka usein tahdoin minä sinua koota!“

Erityisesti kohdistui Jumalan etsivä ja kaitseleva rakkauts Israeliin. Pyhien profeettain kautta puhui Jumala kansalleen Israelille. Eeli hymmärsi Jumalan kutsuvan Samuelia ja fanoi hänelle: fano Herralle: „Puhu Herra, sillä palvelijasi kuulee“. 1 Sam. 3: 9. Samoin kutsuu Herra kansaansa profeeta Jesaian kautta; 52:n luvun alusja luemme: „Herää, herää, pue päälles voimasi, sinä Siion!“

Kun Jeesus lähestyi Jerusalemia suuren juhlaravannin edellä, joka ilohuudoilla tervehti Häntä Siionin kunnikaana, laulaen „Soofiannaa“, niin Hän Oljymäeltä katsoi kaupungin päälle, itkee ja fanoo: „Jos sinäkin tietäisit, niin sinä ajattelisit tosin tällä sinun ajallasi, mitä rauhaasi fopii!“ Toisella ferralla hän huudahtaa: „Kuinka usein minä tahdoin koota lapsiasi, mutta te ette tahtoneet“. Mitä on fanottawa aikamme monista ihmististä? Sen tiedämme, että Herra kutsuu, voimme fanoa jokaiselle: Herra kutsuu sinua. Herra kutsuu sinua parannukseen. Herra kutsuu sinua, kallis luttija! Hän kutsuu sinua elämään hurskaasti ja pyhästi uskon yhteydessä Jumalasi kanssa, kutsuu sinua tähttymään hengel-lä ja pukeutumaan voimalla. Mutta mikä on fuyhteesi kutsuun; onko monet harrastukset ottaneet tilan yhdäm-

messäsi, niin ettei ole tilaa Jumalan äänelle? Älä anna turhan katoawan kuonan niin itseäsi innoittaa, että korkein ja kallein unhottuu! Tutki Jumalan töitä, Hän on runfasta armaoan, jolla Hän sinua on koko elämäsi piirittänyt! Pyhähdy ja kuuntele Hänen ääntään! Sano Samuelin kanssa: „tässä minä olen Herra“. 1 Sam. 3: 4. Älä anna Jumalan kutsuvan armon men-nä ohitseji, mikä lieneekin tilasi. Jos olet uskottomuuden tilassa, ja niin osaton armosta, esfynyt pois Herran seurakunnasta, niin palaja jälleen. Jos taas on olet kylmä, maille hengen tulta, niin kuule Herran ääntä, joka fanoo: herää, pue päälles voimasi! Ja edelleen: „Puhdistista itseji tomusta, nouse ja istu sinä Jerusalemi“, ja Jeesus fanoi opetuslapsilleen: „kaikki mitä anotte Jälki minun nimeeni, fen minä teen“. Herätköön jokainen lu-teerilaisen kirkon jäsen elävästi mielen palawuudella edistäämään Jumalan waltakuntaa, karkottamaan ter-meellifellä opilla wääriä, turnniolifisia ja esfytäwäiä op-peja, itse elpyen ja waurastuen Jumalan armosta ja woimasta! — Herra kutsuu sinua. Kuule Jumalasi kutsua, niin toteutuu mitä Herra on luvannut: Korpi ja kuiva maa iloitsawat, erämaa riemuitsee ja kukoistaa kuin kauno-kukka. Siellä, misjä ennen jumalattomuus rehotti, juoppous, pilkka, Jumalan kieltämys ja kaikki paha meno, fiellä Jumala suuren armonja ilmoittaa: että se kukoistamalla kukoistaa ja riemuitsee, jopa ilolla ja riemuilla. Dibanonin kaunistus on sille annettu, Karmelin ja Saronin kaunistus; he saawat nähdä Herran kunnian ja meidän Jumalamme jalouden. Jof. 35. Apostoli Paawali on fanonut: Jumala ei ole meille antanut pelwon henkeä, maan wäkwyyden rakkouden ja raittiuden. Tuohon hen-

keen kutsuu Herran omiaan nytkin pukeutumaan tänä uutena vuotena. Senkensä runsailla lahjoilla tahtoo Hän täyttää kirkkonsa. Hän kutsuu sitä voittamaan ja saamaan voittoa. „Hän, joka sulkee eikä yksikään avaa, ja joka avaa eikä yksikään sulje“.

M. S a h i n e n.

Muistojen vuosi.

Kirj. S. S i m o n e n.

Kansojen niinkuin yksityhistenkkin elämässä esiintyy asioita ja tapatumia, jotka haihtumattomasti painuvat mieleen ja vaikuttavat laajakantoisesti kautta elämän. Useinpa tällaisten merkittävimprien tapauksen muistoksi wietetään wuosipäiwä ja riemujuhlia. Koskus saattaa samana vuonna sattua useampiakin sellaisien wuosijuhlain wiettoja. Kulunut wuosi, 1915, on yksi tällaisia, sillä mikäli se koskee Amerikan suomalaisien historian tapatumia, on se sanan warsinaisessa merkityksessä historiallisten tapatumiemme muistojuhlain merkkiwuosi.

Wiisikymmentä wuotta on kulunut siitä, kun warsinaisesti alkoi suomalainen siirtolaisuus Amerikkaan ja laskettiin perustus kansallisuudellemme täällä uudella mantereella. Waikkakin paljon aikaisemmin, jo wiisikymmen luwulla, yksi ja toinen suomalainen merimies jäi maihin New Yorkissa, Bostonissa ja San Franciscossa, ei heidän kautta kuitenkaan syntynyt huomattawaa suomalaista aputusta Amerikkaan. Wasta se siirtolaisjoukko, joka kesällä 1865 saapui Norjasta Hancockiin pani alulle suomalaisen aputuksen Kupariisaarelle Michiganiin. Sattuma ei kansalaisyämme kuletannut Amerikkaan, waan siihen waiwutti seuraawa seikka: Quin-

cyn kaitwantoyhtiö tarwitfi kaitwosmiehiä Hancockissa sijaitsewaan kuparikaitwantoonja ja Amerikasfa oli silloin vaikea saada riittävästi työwoimaa. Kaitwantoyhtiö lähetti asiamiehensä, mr. Tafesin, hakemaan Uten ja Raawuonon kuparikaitwannoista, Norjasta, tottuneita kaitwosmiehiä Amerikkaan, jossa voitiin tarjota melkoista paremmat palkkaedut. Niinpä lähtiwätkin norjalaisten mukana seuraawat suomalaiset Quincyn kuparikaitwannoille, Hancockiin: Petter Christopher, Henrick Swarwari, Petter Koppa, Henrick Kommes, Meffi Lintulah-ti, Johan Karppanen, Peter Lamppa, Johan Rihlanki, Matti Mairiko, Olli Simonson ja Matti Michelson. Useimmat heistä tulivat perheineen ja jäivät pysywäisesti asumaan uuteen kotimaahanja.

Latu suomalaiselle siirtolaisuudelle oli hiihdetty. Vielä syksymmällä 1865, ja warinkin taas kesällä 1866, saapui lisää kansalaisiamme Amerikkaan, etupäässä Norjan suomalaisia Utesta, Raawuonolta ja Wesijaarelta, mutta myöskin Tornion- ja Kemijoen laaksoista sekä Peräpohjolaista.

Norjalaiset ja Norjan suomalaiset wiettiwätkin viime kesänä erithistä, Amerikkaan saapumisen puolivuosisataisjuhlaa. Näitten riwien kirjoittaja oli siellä mukana, ja suuri joukko vielä elossa olevia wanhimpia siirtolaisiamme Kupariisaarelta.

Wuonna 1870 nousi suomalaisten lukumäärä Kupariisaarella noin pariin tuhanteen henkeen. Silloin oltiin vielä yhtenä kokonaisena kansallissjoukkona, samaan seurakuntaan kuulwana ja hajautumattomana. Mutta pian tapahtui hajaantuminen. Ensin seurakunta-elämä meni kahdeksi. Sitten alkoivat wanhimmat suomalaiset kaitwantomiehet muutella perheineen maalle, uudistiloil-

leen: Cokatoon, New York Willsiin ja Frankliiniin Minnesotaan, sekä Poinsettiin ja Sawoon Dakotan waltiossa. — Mainittakoon myöskin että neljäkymmentäwiisi wuotta on kulunut siitä kun perustettiin Calumetiin warfinaainen suomalainen seurakunta, joka myöhemmin tunnettiin apostolis-lutherilaisen seurakunnan nimellä.

Noin neljäkymmentä wuotta laskeutuna taaksepäin, 1875—76, alkoi ilmaantumaan ensi oraita henkisen wiljelyksemme wainiolle. Nimeni nimittain monenlaisia henkisiä harrastuksia ja tehtiin aloitteita fiwistyspyrinnöissä. Perustettiin Kansanwalistusseuran haaraosasto Calumetiin, yritettiin pitää suomalaista lastenkouluja, perustettiin hetkenaikaa ilmaantuma suomalainen sanomalehti, ja suunniteltiin laajakantoinen suomalainen kustannus- ja kirjakauppaosakeyhtiö Hancockiin.

Suomalainen kansanaines olikin w. 1875 kaswanut Amerikasfa noin kymmeneentuhanteen henkeen, joista suunnilleen kolmetuhatta asui Michiganissa, parisentuhatta Minnesotassa, noin kaksituhatta Sännellä ja samman verran Idän waltioissa, sekä tuhantimäärä hajotettuna sinne laajalle Yhdyswalloissa ja Canadassa. Kohtapa on kulunut myöskin neljäkymmentä wuotta siitä ajasta, jolloin kansalaisiemme Kupariisaarella, warinkin ewankelis-lutherilaiset alkoivat puuhaamaan Suomesta pappia keskuuteensa. Tämä toimenpide pantiin alulle talwella 1875—76. Siitä oli seurauksena, lähetysseuran johtajan, rowasti Sireliuksen wälityksellä, pastori M. E. Backman'in saapuminen Amerikkaan syksyllä 1876. Pastori Backman'in hoidossa tulivat olemaan etupäässä Quincyn ja Calumetin seurakunnat, sekä Mouezin, Copper Fallsin ja Cliffin saarnapaikat Kupariisaarella. Mutta tämän Amerikan suomalaisten

ensimmäisen opettajan vaikutus tuntui ulommafikin, sillä hän kävi järjestelemässä seurakunnallisia oloja Marquette kauntissa, mieläpä Minnesotan ja Dakotan suomalaistenkin keskuudessa. Hänen työtään seurakuntaelämän alkunpanijana ja järjestäjänä ei voida liian korkealle arvata.

vuotta 1880 ei saa sivuuttaa. Vaikka ei siltä vuodelta voidakaan mainita mitään erityisempää tapausta, mikä kosti kansallisia harrastuksemme tai henkisiä pyrintöjämme, niin siitä huolimatta se vuosi on yksi siirtolaisuutemme merkittävöitä. Silloin nimittäin siirtolaisuus Suomesta, varsinkin keski- ja etelä-Pohjanmaalta, pääsi varsinaiseen vauhtiinsa. Monet nykyisistä siivistyksemme eturaimaajista ovat saapuneet Amerikkaan noin kolmekymmentäviisi vuotta sitten eli vuotina 1880—81.

Amerikan suomalainen raittiustyö täytti kuluneena vuotena kolmekymmentä ikävuottaan. 1885 laskettiin kulmakivet kansallijelle, omakielijelle raittiustiikkelemme Jhdysvalloissa, perustamalla seuraavat suomalaiset raittiuseurat: „Pohjantähti“ Hancockiin, „Dn-
nenaita“ Republiciin, „Sylvätoivo“ Calumetiin ja „Sylvätoivo“ Harboriin. Amerikan suomalaisella raittiustyöllä on aikoinaan ollut laajakantoinen ja suuriarvoinen merkitys, ei ainoastaan ehkäisemässä fenaikaista tawatonta juoppoutta, mikä witsauksen tawoin ahdisti kansamme nuorisoa, mutta raittiustyö on tehokkaasti edistänyt siivistys- ja walistustyötämme täällä uudessa kotimaassamme. Raittiustiikkeellämme ei wälitetwasti ole nytkään sitä merkitystä, kuin wuosisymmen sitte, mutta sen merkitystä ei ole nytkään wähäisempi arwattawa.

Kolmekymmentä vuotta on niinkään kulunut siitä, kun siirtokansjamme keskuuteen saapui tohtori J. A. Mikander, jonka pitkä elämäntyö, kirkollisten olojemme järjestäjänä ja Suomi-Opiston johtajana liittää hänen nimensä elimellisesti Amerikan suomalaisten historiaan.

vuodella 1890 on erityisempi merkitys Suomen kansalle Amerikassa. Silloin pantiin alulle siirtokansjamme keskuudessa seurakunnallinen eli kirkollinen koomustyö, perustamalla „Amerikan Suomalainen Ewangelis-Luteerilainen Kirkkokunta eli Suomi-Synoodi“. Samana vuotena pidettiin myöskin ensimmäinen kirkolliskokous siirtokansjamme keskuudessa. Kokous pidettiin Calumetissa maaliskuun 25 päivä, ja oli siellä edustajia yhdeksästä seurakunnasta, nimittäin: Calumetin seur. A. A. Pajari, M. A. Lempeä, Jisakki Niwa, E. W. Wennberg, Olli Roussu ja Aleks J. Leinonen; Hancockin seur. Antti Johnson, Kaarlo Silfwen ja Tuomas Suni; Ishpemingin seur. J. G. Sasberg ja Niilo Mäihannu; Republicin seur. Kaarlo Silberg; Jacobsvillen seur. Jooseppi Salmu; Ironwoodin seur. E. W. Lund; Neogauneen seur. Henry Heinonen; Newberryn seur. J. J. Erickson ja Sawon seur. Heikki Sarwela. Pastoreita oli saapuwilla J. A. Mikander, J. J. Hoikka, J. W. Eloheimo ja A. L. Tolonen.

Että Amerikan suomalainen wäestö on käsittänyt kirkollisen järjestyksen tarkehden ja merkityksen, siitä on todistuksena, ei ainoastaan se rienujuhla, jota kirkkokuntamme 25 wuotisen olemassaolon muistoksi wietettiin Hancockissa viime kesäk. 13 päivä; waan samaa todistawat ne muutkin seurakuntain rienujuhlat, joita viime kesänä wietettiin kansalaistemme keskuudessa kautta Amerikan.

Siivittäköön tähän vielä sekin, että niinkään miisikolmatta vuotta on kulunut, jolloin Amerikkaan jaapui pastori Matti Tarckanen, jonka ansio San Franciscon seurakunnan perustajana, kirkollisen elämän elvyttäjänä Lännelle ja työskentelynsä merimiesten keskuudessa yleensä on laajakantoinen ja merkittävä. Sitäpäitji hänen vaikutuksestaan aloitettiin siirtolaislähetystyö Lännellä asuwien kansalaistemme keskuudessa.

Kohtapa on kulunut kaksikymmentä vuotta siitä, kun (syyskuulla 1896) kansallinen oppilaitoksemme, Suomi-Opiisto aloitti vaikutuksensa siirtokansamme nuorisoon kasvatuksystyössä ja opinaarteitten jakajana.

Tammikuulla 1900, miisitoista vuotta sitten, vihittiin Opiiston nykyinen, ja monelle rakkaaksi tullut oma koti, Opiistotalo, warsinaiseen tarkoitukseensa, siirtokansamme henkiseksi ahjoksi eli pajaksi.

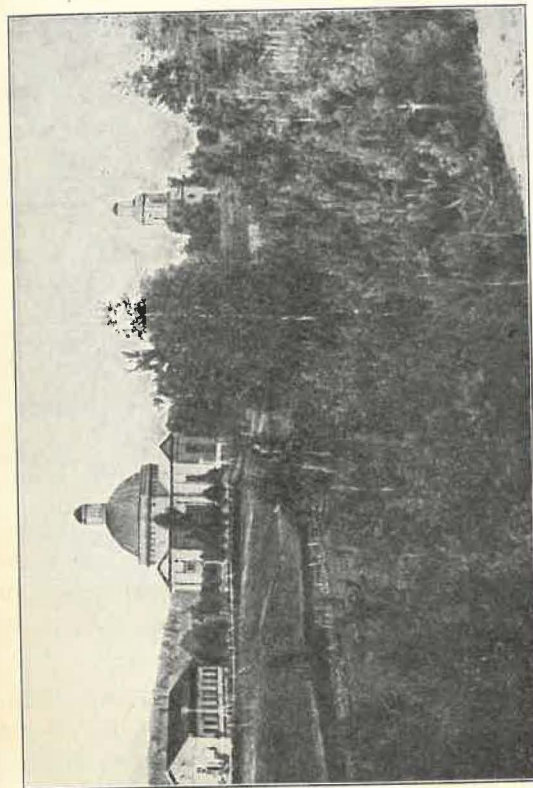
Samana vuonna 1900 heinäkuulla pidettiin Suomi-Opiiston juhlasalissa Suomalaisen Kansallis-Raittius-Weljeysseuran 13:sta yleinen vuosikokous, yksi suurimpia ja onnistuneimpia vuosikokouksia ja juhlia, mitä Amerikan suomalainen raittiusväki on oloajallaan wietännyt. Kansallinen raittiusstyömme oliin silloin kukoistuksessaan.

Kymmenen vuotta on kulunut siitä, kun pidettiin Calumetissa kolmen raittiusseuran edustajain keskuudessa se neuvottelukokous, joka pani alulle Raittiusliitosten muodostamisen paikkakunnittain.

Kymmenen vuotta niinkään on umpeen kulunut ajasta, jolloin herätettiin kysymys suomalais-luteerilaisen pyhäkoulujen edistämiseksi perustettavaksi Amerikan Suomalainen Pyhäkoulu-yhdistys. Tämän aatteen

esitti pastori Wuornos 4:sstä yleisessä pyhäkoulunopettajain kokouksessa Calumetissa tammik. 27 p. 1905. Asiaa kehittämään walittiin seitsemänhenkinen walioikunta.

„Joka wakuudessa wanhurskaana waeltaa, hänen lapsensa owat onnelliset hänen jälkeensä“. San. 20: 7.

Saarijärven kirkko Suomesta.

Pietari Jeesuksen seurassa.

Esitelmä, pitänyt past. Ulo Setälä Nuorisoliiton kuusi-
juhlassa Mästonissa, Masf., lokak. 3 p:nä w. 1915.

Kun olemme lukieneet ewankeliumien kertomuksia Jeesuksesta ja hänen opetuslapsistansa, olemme varmaan huomanneet, että yksi opetuslapsista erikoisesti wetää huomiomme puoleensa, nim. Pietari. Hänen esiintymisensä ja luonteensa ominaisuudet ovat sellaisia, että ne aiwan kuin itsestään pistävät silmään. Saadaksemme täydellisen kokonaiskuvan tästä opetuslapsesta sellaisena kuin hän esiintyy Jeesuksen seurassa, tahdomme seurauksessa käydä lävitse kaikki tärkeimmät paikat ewankeliumissa, joissa Pietari tavalla taikka toisella tulee esiin, tutkia kutaakin paikkaa erikseen, tehdä niiden johdolla hawainnoita ja johtopäätöksiä Pietarista ja hänen luonteestaan, sekä samalla koota itsellemme niitä opetuksia, mitä hänestä saamme. Sillä varmaa on, että tämä opetuslapsi, Pietari, on sangen mielenkiintoinen ihmisluonne ja riikas uskonnollinen persoonallisuus, joten meillä on paljon hänestä opittavaa.

Kun Jeesus on kastettu Jordanin rannalla noin 30 vuoden vanhana, alkaa hän julkisen waikutuksensa. Sitäwarten kutsuu hän itsellensä 12 opetuslasta.

Ensiksi näemme, kuinka kaikki Johannes Kastajan opetuslasta tutustuvat opettajansa wiittauksesta Jeesuk-

seen ja tahtomat lähteä häntä seuraamaan. Toinen näistä on Andreas, toisen nimeä ei mainita. Pian senjälkeen tapaa Andreas weljensä Simonin ja sanoo hänelle: „Me olemme löytäneet Messiaan“. Simon tulee Jeesuksen tykö. Jeesus katsahtaa häneen ja sanoo: „Sinä olet Simon, Zoonaan poika; sinun nimesi on olewa Keefas“, — se merkitsee: Pietari, suomaksi kallio. Näin siis Pietari ensi kerran tutustui Jeesukseen ja sai häneltä uuden nimen. (Joh. 1: 37—42).

Tällä kerralla ei Pietari kuitenkaan vielä näytä jäävän Jeesuksen seuraan, waan palajaa entiseen ammattiinsa. Pian kohtaa Jeesus kuitenkin hänet uudestaan tässä toimesa ollessaan, kuten luemme: „Sa kävellesjään Galilean meren rantaa hän näki kaksi weljestä, Simonin, jota nimitettiin Pietariksi, ja Andreaksen, hänen weljensä, laskewan verkkoa mereen; he oliwat näet kalastajia. Ja hän sanoi heille: „Seurakkaa minua, niin teen teistä ihmisten kalastajia“. Seti he jättiwät verkot ja seurasiwat häntä“. (Matt. 4: 18—20; Mark. 1: 16—18).

Luukas kertoo tästä Pietarin kutsumuksesta tarkemmin, kuinka Jeesus ensinnä opettaa kansaa Simon Pietarin wenheestä ja sitte käskee hänen heittää verkkonsa mereen ja hän tämän tehtyään saa niin paljon kaloja, että verkot repeawät ja Pietari hämmästyneenä heittäytyh Jeesuksen jalkojen juureen sanoen: „Mene pois tyköäni, Herrä, sillä minä olen syntinen ihminen“. Mutta Jeesus vastaa: „Älä pelkää, tästä lähin olet saapa ihmisiä“. Ja heti he wetiwät wenheet maalle, jättiwät kaikki ja seurasiwat häntä. (Luuk. 5: 3—11).

Muutamien mielestä Luukas kertoo eri tapahtuman kuin Matteus ja Markus. Mutta oli miten oli, kumpi-

kin ilmaisee saman piirteen Pietarin luonteessa: hän oli nopea päätöksissään, ei hän kauan tuumi. Seti hän kuulee Zeesuksen kutsua, jättää kaiikki ja seuraa häntä.

Ystävät, nuoret ja vanhat! Ottakaamme oppia tästä! Kun Zeesus meitä kutsuu, niin älkäämme siinä kauan jietaillo ja wuosia tuumaillo, waan seurattaamme häntä heti, kun kutsu kuuluu, waikka jo aiwan nuorena, elämän kewaimesjä!

Toiseksi huomaamme, kuinka Pietari Zeesuksen tähden luopuu kaiikesta, jättää kaiikki.

Woi, osaisimmepa mekin näin tehdä! Mutta eikö totta, me tahtoissimme kyllä olla Zeesuksen omia ja seurata häntä, mutta me emme kuitenkaan tahtoisi luopua siitä, mikä meitä pidättää. Esim. monelle nuorelle, jopa wanhallekin, ovat wanhat towerit ja ystävät esteenä. Ei voida niistä luopua, ne ovat rakkaampia kuin Zeesus.

Sitte näemme, kuinka Zeesus menee sijalle Pietarin kotiin ja parantaa Pietarin anopin, joka makasi sairautena ja kuumeessa. (Matt. 4: 14; Mark. 1: 30; Luuk. 4: 38).

Tästä siis huomaamme, että Pietari oli naimisissa jo silloin kun hän tulee Zeesuksen opetuslapsiksi — sillä muuten ei hänellä olisi woinut olla anoppia.

Sa warmaan oli raskasta jättää waimo, koti ja ehkä lapsetkin ja lähteä Zeesuksen seurassa kulkemaan. Mutta tämänkin uhrauksen Pietari tekee Zeesuksen tähden. Kaiikki tai ei mitään!

Myhyaikana taas monella ihmisellä on esteenä juuri hänen puolisonsa ja lapsensa. Sa moni nuorikin kyllä halajaisi olla siinä joukossa, missä uskotaan ja tunnustetaan Zeesusta, mutta pelkää, ettei hänen elämänsä

purssi silloin onnellisesti saawu avioliiton wakkamaan, joten oman kodin omni jää saawuttamatta — ja siksi pitää mennä toiseen joukkoon, missä on ehkä parempi mahdollisuus saada tämä harras toiwomuksensa toteutuksi. Eiköhän wain tässäkin liene totta ainakin toinen puoli!

Kun sitte käännämme muutaman lehden eteenpäin Matteuksen ewankeliumissa, kohta meitä erinomaisen mielenkiintoinen ja opettawainen kertomus Pietarista.

Sangen elävästi ja mukaansa tempaawasti kertoo Matteus, kuinka Zeesus, ruokittuaan 5000 miestä wiidellä leiwällä ja kahdella kalalla, käsksee opetuslastensa astua weneeseen ja lähteä purjehtimaan toiselle rannalle. Tuuli raiwoaa kowasti ja aallot uhkaawat nielaista opetuslapset kitaansa. Sa purjehtiminen käy yhä kolkommaksi, kun yön mustat warjot lewittämät siipensä meren yli. Yhtäkkiä joutuwat opetuslapset aiwan kauhun waltaan, kun he näkewät jonkun olennon liikkujan aaltojen harjalla. Sa kaiikki nuo ikämiehet alkawat ääneensä huutaa pelon tähden, kun luulewat sitä aaweeiksi. Warmaan Pietarikin huusi minkä kurfusta lähti.

Silloin kuuluuikin keskeltä tuulen huminaa ja aaltojen loisketta rauhallinen, tuttu ääni: „Minä se olen; älkää peljättkö!“ Zeesushan se olikin.

Oli kuin tuuli olisi pyyhkäissyt kaiiken pelon Pietarista. Sa hänen mieleensä wälähtää merkillinen tuuma: „Serra, jos sinä se olet, niin käske minun tulla tykösi wettä myöten“. „Tule“, kuului wastaus. Sa ilman pitempiä harjittumisia Pietari hyppää wenheestä aaltoihin.

Merkillinen mies tuo Pietari! Suuri oli peljännyt Zeesusta kuin lapsi pöpöä ja heti toisella silmänräpäyk-

fellä on rohkea kuin nuori leijona uhmailten aaltojen raiwoa ja tuulen suhinaa.

Mutta eipä kestä kauan tuota rohkeutta. Siinä tulee yhtäkkiä suuri aalto Pietaria vastaan. Silloin menee rohkeus, Pietari peljästyy ja heti hän alkaa wajota sywyhteen. Rauhuisiaan hän huudahtaa: „Serra, auta minua!“ Zeefus tarttuu hänen ojennettuun käteensä, wetää hänet ylös ja nuhtelee häntä: „Sinä heikkouskoton, miksi epäilit?“ (Matt. 14: 28—31).

Warmaan oli Pietari sängen nolona, kun astui weeneeseen, waatteet märkinä kuin uitettu kuffo.

Pikainen oli Pietarin luonne, sängen äkkiä muuttelwainen. Ei hän ehdi ensinkään ajattelemaan eikä laskelmia tekemään. Seti pitää hypätä. Ja sitte saa kylmän kylwyn ja paljo miettimisen aiheita.

Mutta minä ajattelen, että tämä on erinomainen kuwa nuorisosta. Kun vanhempi wäki wähän tahtoi tuumia ja ajatella ja tehdä laskelmia, meneekö se ja se asia niinkuin toiwotaan, niin moni tuskastuu tuohon wikkastelemiseen: Mitäs siitä kahnustelemisesta! Käydään heti asiaan käsiin! Yks kaks meillä on uusi kirkko, uusi haali, uudet urut, uudet riemujuhlat!*) — Mutta kun ensimmäinen aalto tulee vastaan, ensimmäinen wastoinkäyminen astuu esille, niin jopa meni innoistus, mieli masentui ja sitte istutaan nolona kuin Pietari wenheessä.

Nuoret! Käydään waan innoilla toimintaan yhteisen asiamme eteen, mutta käydään siinä mielessä, ettei ensimmäisistä wastoinkäymisistä lannistuta!

*) Ja uudet kirkkokunnat! Toim. lii.

Johanneksen 6:nnesta luowusta näemme, että kun Zeefus seuraawana päivänä puhuu kansalle lihansa syömisestä ja werensä juomisesta, niin monet pahenewat häneen ja jättäwät hänet kokonaan. Silloin Zeefus kääntyy opetuslastensa puoleen ja kysyy: „Lahdotteko tekin mennä pois?“ Ennenkuin toiset opetuslapset ehtiwät suutansa awaamaan wastaa Pietari kaikien puolesta: „Serra, kenen työ menisimme? Sinulla on ijankaikkisen elämän sanat“. (Joh. 6: 67—68).

Sydämeistensä oli Pietari Zeefukseen kiintynyt, ei woinut jättää häntä.

Toisessa paikassa puhutaan, kuinka Zeefus Cesarea Jilippin niityllä käwellesään kysyy opetuslapsiltansa: „Kenen ihmiset sanowat minun, Ihmisen Pojan olewan?“ Opetuslapset waastawat: „Muutamat Johannes Kastajan, toiset Elijan, toiset taas Jeremian tahi jonkun muun profetoista“. — „Kenenkä te sanotte minun olewan?“ Taas on Pietari ensimmäinen mies waastamaan: „Sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika“.

Shana oli Pietarin tunnustus! Se ilmaisi, kuinka täydellinen usko ja luottamus hänellä oli Zeefukseen.

Siksipä Zeefuskin ihastuneena wakuuttaa Pietarille: „Mutuas sinä olet, Simon, Noonaan poika! Sillä sitä ei sinulle ole ilmaissut liha ja weri, waan Sfäni, joka on tawaisja“. Sitte hän vielä jatkaa: „Ja minäkin sanon sinulle: sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle minä rakennan seurakuntani, ja tuonelan portit eiwät woita sitä!“

Shanasti ylistää siis Zeefus Pietaria, hänen uskoansa ja hänen tunnustustansa. Se oli kuin kallio, jonka päälle hän woi seurakuntansa rakentaa.

Di, jospa mekin, nuoret ystäwäni, olisimme noin

rohkeat uskossamme ja woifimme epäroimättä tunnustaa, misjä tahansa olemme, että Jeesus todella oli Kristus, meidän Wapahtajamme ja autuaaksi tekijämme!

Mutta mitäs tapahtuikaan Pietarille paria minuuttia myöhemmin! Jeesus rupee puhumaan, että hän menee Jerusalemiin ja siellä hänet kiinni otetaan, ruoskitaan ja syljetään ja viimeiseksi tapetaan.

Tämä oli hirmuista Pietarin kuulla. Hän ottaa Jeesuksen erilleen ja rupeaa häntä nuhtelemaan: „Ei ikinä, Herrä! Se ei saa tapahtua sinulle“.

Silloin Jeesus ikäänkuin riuhtaisee itsensä irti Pietarista, kääntyy pois hänestä ja sanoo: „Mene pois näkymistäni, saatana; sinä olet minulle pahennus, sillä et ajattele sitä, mikä on Jumalan, vaan sitä, mikä on ihmisten“. (Matt. 16: 16—23; Mark. 8: 29—33, Luuk. 9: 20—22).

Seppä vasta oli aika kolous! Suuri oli Jeesus yllistännyt hänen uskoansa ja seuraawassa silmänräpäyksessä kutsuu häntä saatanaaksi. Pietari raukka! Miksi sitä pitikin mennä Jeesusta neuvomaan ja vielä femmoijessa ajassa, jota ei ensinkään hymmärtänyt!

Mutta samallaisiahan mekin olemme ja warjinkin me nuoret. Me olemme niin walmiit hymmärtämään kaikki asiat paremmin kuin kukaan muu. Kyllä me osaisimme hywät neuvot antaa noille hymmärtämättömille wanhoille, miten sitä oikein pitäisi tehdä ja miten toimia. Mutta olispa tarpeellista, saada aika kolous Herran kädestä, kun meillä on tuollaisia mieltä!

Sitte tapaamme Pietarin kirkastuswuorella. Jeesuksen taiwaallinen kirkkaus, Moosoksen ja Eliaan läsnäolo sekä Jumalan ääni taiwaasta, ne saivat Pietarin tunteisiinsa ihan äärimmillään, niin että hänen sydä-

mensä purkaantuu huudahdukseen: „Herrä, hywä on meidän täällä olla; jos tahdot, niin teemme tänne kolme majaa, sinulle yhden ja Moosokselle yhden ja Eliaalle yhden. (Matt. 17: 1—8; Mark. 9: 1—8; Luuk. 9: 28—36).

Pietari oli siis tawattoman tunteellinen ja innostruwa luonne. Hän voi sydämensä pohjasta nauttia sitä taiwaallisen autuuden esimatua, joka kirkastuswuorella tuli hänen osaksensa.

Wielä nytkin on moni ihminen niin äärettömän tunteellinen, että kun hän esim. kuulee julistettavan ihanaa autuuden ewankeliumia Jeesuksesta Kristuksesta ja pääsee uskossa käsittämään hänet Wapahtajaksensa ja löytää hänessä rauhan, ilon ja autuuden, niin hän joutuu aivan tunteittensa waltaan. Suloinen taiwaan rauha ja onni täyttää niin koko hänen olentonsa, että hän aivan kuin kolmanteen taiwaaseen korotettuna huudahtaa: „Herrä, hywä on tässä olla!“

Sa eihän ole wäärin, jos tällä tawalla tunteellifestikin voi autuudestaan iloita, mutta siinä wain on se waara, että se ihminen, joka joskus tunteisiansa kohoutuu kirkastuswuorelle, hän taas toisina aikoina, jolloin murheet ja vastoinkäymiset kohtaawat, painuu aivan sywyhkyihin murheittensa aaltoihin. Tämä tästä.

Herran tulee Pietari huolestuneena Jeesuksen tykö ja kysyy: „Herrä, kuinka monta kertaa minun tulee antaa anteekki welsjelleni, joka rikoo minua vastaan? Enintäänkö seitsemän kertaa?“ Skäänkuin hän tahtoisi sanoa: Minako sitä waan pitää anteekki antaman? Oikein tuskastuttaa, kun toinen joka minuutti rikoo minua vastaan ja taas pitää anteekki antaman. Eikö seitsemäsä kerrassa olisi kyllin? — Jeesus wastaa: „Minä

sanon sinulle: ei seitsemän kertaa, vaan seitsemänkymmentä kertaa seitsemän". Toisin sanoen: Anna sinä wain Pietari aina anteeksi, kun sinua vastaan rikotaan. Mina, aina! (Matt. 18: 21—22).

Mikä ihana opetus meille!

Toisen kerran tulee taas Pietari ja sanoo: „Katsjo, me olemme luopuneet kaikesta ja seuranneet sinua; mitä me siis saamme?" Seesus vastaa: „Totisesti minä sanon teille: „uudestisyntyneisessä, kun Ihmisen Poika istuu kirkkautensa waltaistuimella, silloin tekin, jotka olette seuranneet minua, saatte istua kahdellatoista waltaistuimella ja tuomita Ißraelin kahtatoista sukukuntaa. Ja jokainen, joka on luopunut taloista tai weljistä tai isjarista tai ißästä tai äidistä tai waimosta tai lapsista tai pelloista minun nimeni tähden, saa sataker-taisesti takaisin ja perii ijanikaikkisen elämän". (Matt. 19: 27—29; Mark. 10: 28—30; Luuk. 18: 28—30).

Awomielinen on Pietari. Kun joku kysymys häntä painaa, esittää hän sen suoraan Seesukselle ja tahtoo saada wastauksen. Monta kertaa hän kyllä siten paljastaa omat heikkoutensa ja Seesuksen wastaus on sel-lainen, että se koskee, koskee kipeästiinkin, mutta epäwarmuudessa ei Pietari sittenkään tahdo olla.

Ruoret! Onko teillä sellaisia kysymyksiä sydämel-länne, joihin tahdotte saada wastauksen? Olkaa awo-mielisiä! Puhukaa! Puhukaa Seesukselle ja puhukaa toisille kristityille, kunnes wastauksen saatte ja war-muuteen pääsette!

Lulemme Seesuksen elämän loppuwaiheisiin.

Lapaamme Seesuksen viimeisenä iltana elämänsänsä atrioitsemassa opetuslastensa kanssa. Yhtäkkiä Seesus noussee, wyöttää itsensä liinailalla, panee wettä maljaan,

rupeaa pesemään opetuslasten jalkoja ja kuivaamaan niitä liinailalla.

Sän tulee Pietarin tykö. Wallan kuin ihmeissään Pietari kivahtaa: „Herra, sinäkö minun jalkojani pesi-sit?" — Tyyneenä wastaa Seesus: „Mitä minä teen, sitä et nyt hymmärrä, mutta perästäpäin saat tietää sen". Silloin Pietari vielä päättäväisemmin wakuuttaa: „Et ole ikinä pesewä minun jalkojani". Mutta Seesus sanoo myöskin yhtä päättäväisesti ja warmasti: „Jos en pe-se sinua, ei sinulla ole osuutta minun kansjani". Sil-män räpähkessä muuttaa Pietari mielensä ja huudah-taa: „Herra, ei ainoastaan jalkojani, vaan myös käteni ja pääni!" Siihen sanoo Seesus: „Kylpenyt ei tarvitse muuta kuin jalkojen pesemistä ja niin hän on kokonaan puhdas". (Joh. 13: 5—10).

So Pietari wihdoinkin rauhoittuu, istuu hiljaa kuin lammas keritsijänsä edessä.

Mikä merkillinen mies tuo Pietari! Ensinnä hän jyrkästi wastustaa Seesusta. Hänestä tuntuu liian suurelta palvelukselta, että Seesus Mestari pesiä hä-nen jalkansa — hänenhän tulisi niin tehdä Seesukselle. Mutta heti, kun hän huomaa, että Seesus käsitte asian paremmin, luopuu hän mielipiteestään ja tyyhy.

Kuinpa ihmeellisen tulinen ja äkkiä waihteleva luon-ne, mutta samalla suora ja teeskentelemätön!

Muutamana minuuttia myöhemmin istutaan taas pöy-dässä. Ja Seesus wakuuttaa: „Totisesti, totisesti sanon teille: yffi teistä on pettäwä minut." Epätietoisina kaikki opetuslapset kyselivät: „En juinkaan se minä liene?"

Kauempaa ei Pietari voi pysyä epätietoisuudessa. Sän nyökkää Johannekselle, joka nojasi Seesuksen rintaa

maiden, kysymään, kuka se on. Ja vastaus kuuluu: „Se on se, jolle minä kastetun palasen annan“. (Joh. 13: 24—26).

Todellakin! Eikö parempi pyrkiä saamaan tähdellisen varmuus asiasta, kuin pyyhä ainaisessa epä tietoisuudessa?

Kun ateria on päätetty ja kiitosvirsi meijattu, lähtee Jeesus opetuslapsinensa ulos. Ilman hämää peittää maan, kun he hiljaa astelevat Öljymäkeä kohden. Jeesus katkaisee hiljaisuuden ja sanoo: „Tänä yönä te kaikki loukkaannutte minuun“.

Pietari hamahti kuin unesta. Mitä? Kaikkiko loukkaannumme sinuun? Minäkin? „Kaikka kaikki loukkaantuisivat sinuun, niin minä en koskaan loukkaannu“. Pyhäällä vakavuudella lausuu Jeesus: „Totisesti sanon sinulle: tänä yönä, ennenkuin kukkan kahdesti laulaa, sinä kolmasti kiellät minut“. — Mahdotonta! „Kaikka minun pitäisi kuolla sinun kanssasi, en sittenkään kiellä sinua“. (Matt. 26: 31—35; Mark. 14: 27—31; Luuk. 22: 31—34; Joh. 13: 36—38).

Asia jää sillä kertaa siihen. Jeesus ei tahdo enempää wäitellä, hän tietää, mitä tapahtuu.

Toiselta puolen näemme tästä, kuinka juuresti Pietari oli Jeesukseen kiintynyt ja rakastunut. Hänestä tuntui ihan kauhealta sellainen puhe, että hän woisi loukkaantua ja kieltää Mestarinensa. Mutta toiselta puolen taas huomaamme, kuinka Pietari luottaa omiin woimiinsa ja kerskaa warmasti Jeesuksessa pyhymänsä. Näemme kohta minikäläisen opetuksen hän saa.

Jeesus kulkee eteenpäin ja tulee opetuslapsineen Getsemanen yrttitarhaan. Hän ottaa wain Pietarin, Saa-

kopin ja Sohannuksen mukaansa, menee rukoilemaan ja kääsee heidän walwoa hänen kanssansa.

Suuri on Jeesuksen tuska, kun hän huokailee: „Säni, jos on mahdollista, niin menköön minulta pois tämä kalffi, kuitenkin ei niinkuin minä tahdon, waan niinkuin sinä“.

Setten aikaa rukoiltuaan hän palajaa noiden kolmen opetuslapsen tykö ja tapaa heidät kaikki sikeästi nukkumassa. Siksi hän sanoo Pietarille: „Niin ette siis jaksaneet yhtä hetkeä walwoa minun kanssani! Walwokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen“. Sääntäen tahtoisi Jeesus sanoa: Suuri sinä wakuutat, että menet kaikka kuolemaan kanssani ja nyt et woi edes hetkeä kanssani walwoa!

Kolme kertaa uudistaa Jeesus rukouksensa ja aina palattuansa hän tapaa Pietarin nukkumassa muiden kanssa.

Woi kuinka oikea kuma meistä! Kuinka usein mekin nukumme ja nukumme juuri silloin kuin pitäisi walwoa ja työtä tehdä!

Mutta jo oli aika Pietarin muiden kera unesta nousta. Jeesus sanoo: „Nouskaa, lähtekäämme; katso, se on lähestynyt, joka peittää minut“. (Matt. 26: 40—46; Mark. 14: 37—41; Luuk. 22: 45—46).

Se tulewat yrttitarhan portille. Mikä näky kohtasi-kaan heitä siellä! Siellä on meluama kansan joukko kädessänsä miekat, keihäät, kirweet ja tulisiöhdyt. Suudas Iskariot astuu esiin kansanjoukosta ja suutelee Jeesusta. Surun woittoisesti lausuu Jeesus: „Suun antamijellako sinä Ihmisen Pojan petät?“ Se oli kuin wiimeinen kutsu Suudakselle palajamaan wäärästä tieltänsä.

Suun antaminen oli merkki juutalaisille. Seti he astuivat esiin ja tarttuivat Jeesukseen kiinni.

Pietari hirmustuu. Mitä tämä on? Minunko Mestariini otettaisiin kiinni? Minä olen wannonut menewäni waikka kuolemaan hänen kanssansa. Kiivastuneena hän tempaa miekan wyöltänsä ja siwaltaa eräältä ylipapin palvelijalta korwan pois.

Tässä ilmenee Pietarin luonne huippuunsa kehittyneenä. Hän on niin äärettömän kiivas, ettei mitenkään woi hillitä itseänsä. Ennenkuin toiset opetuslapset wielä oikein ymmärtävät, mitä tämä kaikki merkitsee, on Pietarilla jo miekka heilumasja.

Jeesus rauhoittaa häntä: „Pistä miekaksi takaisin tuppeen; sillä kaikki, jotka miekkaan tarttuwat, ne miekkaan hukkawat“. (Matt. 26: 47—52; Mark. 14: 43—47; Luuk. 22: 50—51; Joh. 18: 10—11).

Ystämäni! Onko sinulla kiivas luonne? Älä anna sen wallita, sillä muista, että kiivaudessa on monta tyhmyyttä tässä maailmassa tehty. Opi Sumalan sanalla kiivasta luonnetta hillittämään!

Mikään ei auta. Ei Pietarin kiivauskaan. Jeesus otetaan kiinni, sidotaan ja lähdetään wiemään ylipap-pien tykö.

Opetuslapset peljästyvät ja kufin hajaantuu eri tahoille. Ainoastaan kaffi, Johannes ja — Pietari seuraawat. Mutta hekin peräsä pitkän matkan päässä, murheellijina miettien, mitä nyt tuleman pitää.

Jeesus wiedään Raiaan taloon tutkittawaksi. Pietari jää ulos pihalle lämmittelemään tulen ääressä, jonka palvelijat olivat tehneet.

Yhtäkkiä luo eräs palvelija terävän katseen Pietariin ja sanoo: „Sinäkin olit Jeesus Matfareuksen kans-

sa“. Ennenkuin Pietari ehti mitään ajattelemaan wastasi hän: „En ollut“. — Hetkisen kuluttua sanoo toinen palvelija: „Sinäkin olet hänen opetuslapsiansa“. TaaS wakuuttaa Pietari: „En ole, en tunne sitä ihmistä“. — Vielä kolmas palvelija sanoo: „Totisesti olet sinä hänen opetuslapsiansa, sillä sinä olet galilealainen, sinun puheesikin sen ilmottaa“. Pietari rupeaa wannomaan ja sadattelemaan: „Minä en tunne sitä ihmistä, josta puhut“. Samalla lauloi kuffo toisen kerran. Jeesus kääntää itsensä tutkintosalissa Pietaria kohden. Samassa silmänräpähkessä Pietari muistaa mitä Jeesus oli sanonut: „Ennen kuin kuffo kahdesti laulaa sinä kolmasti minut kiellät“. Hänen kerskauksensa oli mennyt. Hän oli kieltänyt Herransa ja Mestariinsa. Kiireesti hän rientää ulos portista ja purskahtaa hillittömään itkuun. (Matt. 26: 69—75; Mark. 14: 66—72; Luuk. 22: 55—62; Joh. 18: 17—27).

Mikä sydämeen pantawa opetus meille! Näin heikkoja me kaikki ihmislapset olemme. Kuinka monta kertaa olemmekaan kieltäneet Jeesuksen. Tai emme ole uskaltaneet häntä tunnustaa silloin kun olisi pitänyt. Sumala armahtakoon meitä!

Toisaalta huomaamme Pietarin sydämeellisen murheen, kun hän katuu lankeemustansa. Herrä nöyryytti ylpeän ja itseensä luottawan Pietarin. Oi, sitä mekin tarvitsemme, jottemme kerskaaji itsestämme!

Jeesus tuomitaan, ristiinnaulitaan, kuolee ja haudataan, mutta nousee kolmantena päivänä kuolleista. Silloin saawat Pietari ja Johannes naimoilta kuulla, että hauta on tyhjä. Seti Pietari ja Johannes lähtewät haudalle juoksemaan. Johannes on nuorempi ja ehtii ensinnä perille, mutta ei mene sijalle, waan kurfistaa

haudan omesta sisälle. Saapuu jo vihdoin sinne Pietarixin. Mutta hän ei jää omesta katselemaan, vaan suuraa päätä hän törmäsee sisälle hautaan. Mutta Jeesus oli pois. Vainoastaan kääri- ja hikiliinat olivat siellä kauniisti kokoon käärittyinä. (Soh. 20: 2—7; Luuk. 24: 12).

Sama on Pietari vielä langenneenakin. Hän ei tunne, menee vaikka tulen lävitse, jos niin tarvitaan. Lämpöä hän tahtoo päästä. Kului muutamia aikoja Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen. Opetuslapset olivat jäätyänsä ryhtymät taas entiseen ammattiinsa, lähtivät kalastamaan. Yön kalassa oltuaan he aamulla palaavat takaisin, mutta kaloja eivät olleet saaneet. Jeesus seisoo rannalla, mutta eivät he häntä tunne. Ja hän huutaa heille weneeseen: „Lapsset, onko teillä mitään syötävää?“ „Ei ole“, kuului vastaus. „Laskekaa verkko oikealle puolelle wenhettä, niin saatte“. He tekivät niin, ja kaloja tuli niin paljon, etteivät woineet weneeseen wetää. „Herra se on“, sanoo eräs opetuslapsista. Pietarixin hawahtaa. Jeesuksen se on, rakas Messias! Ja hän ei woi kauempaa itseänsä pidättää. Hän heittää waatteet päällensä, hyppää mereen ja ui rannalle Jeesuksen tykö. Toiset opetuslapset tulewat perässä wenettä soutaen. (Soh. 21: 3—8).

Ei mikään woinut estää Pietaria, kun hänen piti päästä Jeesuksen tykö. Ei meri eikä syhyys. Langenneenakin ja kieltäjänäkin hän sentään Jeesusta sydämeensä rakasti.

Kun kalat oli paistettu rannalla hiilokissa ja ateria syöty, kääntyy Jeesus Pietarin puoleen ja syhyy: „Simon, Soonaan poika, rakastatko minua enemmän kuin nämä?“ Sepä oli rakas syhyys hänelle, joka oli kieltänyt Jeesuksen, vaikka oli wannonut kuolemaan menemään hänen tähtensä, jos tarvitaan. Wöhyrytetynnä wastaa Pietari, ei enää kerskailleen: „Rakastan, Herra; sinä tiedät, että pidän sinua rakkaana“. Kolme kertaa uudistaa Jeesus syhyksensä itäänkuin muistuttaen, kuinka Pietarixin oli hänet kolme kertaa kieltänyt. Pietari tulikin murheelliseksi, kun hän kolme kertaa sitä hänetä syhyy, murtunut järwy äänessään, kun hän wastaa: „Herra sinä tiedät kaikki, sinä tiedät, että pidän sinua rakkaana“. (Soh. 21: 15—17).

Upeä kerskaus oli siis Pietarista kadonnut, mutta sitä rakkautta, mikä hänellä oli Jeesusta kohtaan, ei woinut lankeemuskaan poistaa.

Lopuksi vielä Jeesus ennustaa, minkälaisella kuoleamalla Pietari oli kunnioitettava Jumalaa. Hän sanoo: „Totisesti, totisesti sanon sinulle: kun olit nuori, wyötit itseji ja kuljit mihin tahdot; mutta kun wanhenet, ojennat kätesi ja sinut wyöttää toinen ja wie sinut, mihin et tahdo“. (Soh. 21: 18).

Legenda kertoo, että todella näin tapahtuikin. Elämänsä lopulla Pietari otetaan kiinni, tuomitaan ja wiedään ristiinnaulittawaksi. Silloin sanotaan hänen pyytäneen, että hänet ristiinnaulittaisiin pää alaspäin. Oli hänestä liian suuri kunnia saada olla ristissä samassa asennossa kuin Jeesus, hänen Herransa ja Messiasinsa. Ja hänen toiwonsa tähtettiin.

Ystävät! Olemme näin käyneet läwitse tärkeimmät kohdat Pietarin elämästä Jeesuksen seurassa. Ja todellakin, olemme huomanneet, että hän oli merkittävä ihminen. Wälisiin rohkea ja urhoollinen kuin nuori leijona, wältin taas pelkuri raukka kuin jänis. Mutta olemme myös huomanneet, kuinka Herra häntä kou-

luutti, otti pois häneltä hänen ylpeän kerstauksensa ja teki hänestä otollisen asean kädesjansä, niin että hän palwasta rakkaudesta Jeesusta kohtaan uhraisi elämänsä Jumalan waltakunnan lewittämiseksi ja kuoli Jeesuksen tähden marttyyrikuolemalla.

Chkä monella meistä on samallaisia luonteenominaisuuksia kuin Pietarillakin, warjinkin hänen luonteensa heikkouksia ja huonoja puolia. Oppikaamme sentähden Pietarin esimerkistä ja antakaamme Herran kouluuttaa itseämme, niin että mekin voisimme elämämme ja kuolemanumme pyhittää Herralle Jeesukselle Kristukselle ja hänen palvelukseensa, jotta Herran saamme tawata Pietarin ja kaikki muut Jeesuksen omat wanhurskusten ylösnousemisesja ja pääsemme niin Karitsan istuimen eteen ikuisia kiitoswirttä wesaamaan hänelle, joka meidät werellänsä Jumalalle lunasti.

Diakoniatoimesta.

Kristuksen seurakunnan toimiala on laaja. Paitsi seurakunnan itsensä Jumalan sanalla ja sakramenteilla jalkuwa rakentaminen, kuuluu siihen oleellisesti ja aiwan läheisesti kadonneitten etsiminen ja awuntarpeessa olewien holhoaminen seurakunnan ulkopuolellakin, jotta hekin kristillisen rakkauden työn kautta tulisiwat moiteutiksi Jumalan waltakunnalle.

Näin oli Kristuksen seurakunnan toimiala käsitetty jo apostolisessa kirkossa. Siellä jo tapaamme woimakasta ja elawää pakanalähetys-, kotilähetys- ja sisälähetystyötä. „Kristuksen rakkaus waatii“ apostolista kirkkoa tällaiseen lähimäisen parasta ja „Jumalan waltakunnan lähestymistä“ tarkoittawaan, laajaan lähetystyöhön. Myös oiwallettiin, että kirkon menestyminen ja woima riippui Herran lähetyskästyn kokonaisuudesta noudattamisesta.

Jumalalle olkoon kiitos siitä, että kirkkokunnallamme, „Suomi-Synoodilla“, on pakanalähetys- ja kotilähetystoimi jo hywää lupaawalla alulla. Mutta ompa siemen nähtämisiä jo sisälähetystoimeenkin nähden — huomattawammin „diakonia-toimen“ alalla.

Diakoniatoimi, jonka nimi johtuu kreikkalaisesta sanasta „diakonia“ (palvelus) ja joka on kristillisen rakkauden kannattamaa palvelustointa, ei ole mikään uusi, nykyajan kirkon synnyttämä toimi. Se löytyi jo aposto-

lissessa kirkossa. Sitä toimittivat ensin apostolit itse, ja sitte, kun seurakunta kasvoi ja apostolien työ lisääntyi saarnaviran hoidossa, toimittivat sitä seitsemän, Pyhän Hengen lahjalla varustettua miestä, jotka kätten päällepanemisen ja rukouksen kautta erotettiin ja vihittiin diakoniatoiimeen (Ap. Tek. 6: 1—6). Diakonein toimena etupäässä oli tehdä „pöytäpalvelusta“ (Ap. Tek. 6: 2—3), s. o. palmella seurakuntaa sen yhteisissä aterioissa, holhota köyhiä, fairaita, leskiä ja orpoja heidän murheisfaan ja tarpeisfaan. Mutta tämän varsinaisen toimensa ohella he myös suurella siunauksella julistivat Jumalan sanaa, kuten esim. diakoni Stefanus, josta Raamattu kertoo, että hän oli „täynnä armoa ja voimaa“ (Ap. Tek. 6: 8), ja joka Herransa tähden kärsi kauniin marttyrikuoleman, sekä diakoni Silippus, joka voimallisesti „saarnasi Kristusta“ (Ap. Tek. 8: 5), ynnä monet muut. On hymärrettävissä, että tällaisesta toiminnasta, sekä seurakunnan sisällä että sen ulkopuolella, koituu paljon siunausta itse seurakunnallekin. Raamattu kertoo, että „Jumalan sana lewisi, ja opetus lasten luku lisääntyi suuresti Jerusalemissa“ (Ap. Tek. 6: 7).

Mikuaan käytettiin waan miehiä diakoniatoinnassa. Mutta hywin pian huomattiin, että naiset olivat erittäin sopivia tällaiseen rakkauden palvelustoimeen. Sa sentafia miesten ohella oli apostolissessa kirkossa todennäköisesti warhain myös „nais-diakoneja“, joita meidän aikanamme kutsutaan diakonissoiksi. Siihen wiittaa Roomalaiskirjeen 16 luvukin, jonka ensimmäisessä wärshysässä apostoli Paawali suojittelee Rooman seurakunnalle sijar Foibea, joka oli „Aenkreaan seurakunnan palvelija“ (diakonos). Saman luvun 6 wärshysässä apostoli lähet-

Sonkko Deertonin suom. ew. lut. seurakunnan naisia, Mich.

tää „terweijiä Marialle, joka on nähnyt paljon waiwaa teidän tähtenne“; ja etempänä samassa luvussa hän puhuu sijarista: „Tryfaina, Tryfosa, Persis, Sulia ja Olympos. Mahdollisesti nämä kaikki olivat diakonisoja, ainakin kristittyjä naisia, jotka ahlerasti ja erityisemmällä siunauksella palveliivat seurakuntaa. Mutta warmuudella tiedetään, että ainakin jo Konstantinopelin piispan Tryfostomuksen († 407) aikana hänen toimialueellaan toimi 46 diakonissaa, niistä 40 Konstantinopolissa ja 6 muualla lähiseutuilla. Tästä jo näemme, että apostolijesja kirkossa oli diakoniatoini elämästä ja voimakasta. Paanainkin täytyi ihmetellä sitä uhrantuwaijuutta, palwelowaijuutta ja rakkautta, mitä kristillinen kirkko diakoniatoinensa kautta osoitti. Diakoniatoini oli kristillisen kirkon kaunis kukkanen, joka ihastutti niitäkin, jotka vielä olivat wieraita kristillisyydelle. Diakoniatoinen kautta heistäkin monet saatiin tuntemaan ewankeliumin woimaa.

Synkkänä keskiaikana ewankelinen diakoniatoini, niinkuin yleensä ewankeliumin julistuskin, melkein kokonaan sammui paawilajesja kirkossa. Mutta „Reformationiajan“ mukana seurasi uusi kehityskausi diakoniatoinimellekin. Tohtori Martti Lutherilla oli awoin silmä näkemään, että kirkko, täyttääksään tehtävänsä ja menesthäksen, tarvitsee yhteydesjään diakoniatoinenkin. Hän sanoi: „Lähinnä saarnawirkaa ei löydy kirkossa mitään korkeampaa tointa, kuin hoitaa sen waroja oikein ja kunniallaasti, niin että köyhät kristityt, jotka eivät itse woi huolehtia itsestään, saisiwat tarpeensa tyydytyksi“. Mutta Luther ei itse ryhtynyt eloon herättämään tuota alkukristillisen kirkon kaunista, siunausta tuottawaa diakoniatointa, koskapa hänellä itsellään laa-

jakantoisten, paljon työtä antawien „Reformationitoiniensä“ takia ei ollut siihen aikaa ja koska ei ollut muitakaan „sopiwia henkilöitä“ siihen. „Sentakia en minä tahdo alkaa, ennenkuin meidän Herramme antaa kristityitä“, sanoi hän ferrankin.

Ja niitä on annettu. Serra on pitänyt aina huolta siitä, että hänen kirkkonsa eri toimialoilta ei ole työntekijöitä puuttunut, joiden lahjoja Serra on woinut käyttää waltakuntansa asian eteenpäin wiemiseksi. Siinä maassa, misjä uskonpuhdistus näki päivän walon, heräsi myöskin uudelleen eloon alkukristillisen kirkon kaunis diakoniatoini Herran palwelija Theodor Gledner'in kautta, joka oli syntynyt wanhasta lutherilajesja pappiswujasta Effsteinisjä Saksanmaalla tammikuun 21 p. 1800. Kun Gledner nuorena pappina, pieneissä Kaiserwerth nimisessä kaupungissa sijaitsewan seurakuntansa raha-asjain forjaamiseksi, joutui matkustelemaan laajalti, tutustui hän tällä matkallaan eri kristillisiin laupudentoimintoihin. Hän näki, mitä elämä usko Kristukseon woipi rakkauten kautta aitoihin saada wanhienhoidon, Raamatun lewittämisen, kristillisen lastenhoidon, köyhähoidon, y. m. alalla. Erityisesti mieltytti Gledneriä se rakkauten toimi, jota Hollannissa „mennonitain“ seurakunnissa arwosjapidettyihin perheihin kuuluwat diakonissat wapaaehtoisesti harjoittiwat köyhien hädän liewentämiseksi. Hän hymnärsi, että tämän tapainen rakkauten toimi on tuottawa suurta siunausta Herran asjalle ja että tämä on saatawa yleisemmäsi kirkon piirisjä. Mutta mistä saataisiin tällaiseen toimeen sopiwia, tyhenewiä henkilöitä? Se oli kysymys, johon Gledner ei woinut wastata muulla tawalla, kuin siten, että on perustettawa koulu, laitos, jossa kaswate-

taan diakoniatoiimeen sopivia ja hykenewiä henkilöitä. Rahattomana ja ilman laajemmalle ulottuvaa asiaansa kannattavaa ymmärtämystä yleisön puolelta ei ollut helppoa toteuttaa suurta aatetta. Mutta palawien rukousten ja wakawan hartinnan jälkeen hän kuitenkin lopulta osti Kaiserwerthissä suurehkon talon, osaksi lahjoitetuilla osaksi lainatuilla rahoilla. Lokakuun 13 p. 1836 vihittiin tämä talo „diakonissataloksi“. Diakoniat toimi nyhkaikajessa muodossaan oli täten allanut.

„Kaiserswerthin diakoniat toimi“ on sittemmin kehittynyt ihmeteltävän laajaksi. Kaiserswerthin kaupungissa, jonka asukkaat ennen olivat pääasiassa katoollilaisia, on nyhkaän 23 diakonialaitosta sekä muualla näitten haaraosastoina 28 diakonialaitosta ja 315 työasemaa, aina Betlehemissä, Konstantinopolissa, Kairossa, Jerusalemissa ja Amerikassa asti.

„Kaiserswerth diakoniat oimella“ on tuhansia sijaria työssä sen 1,196 sairaalassa, 487 wanhon kodissa, ontuwien, jokoitten ja kuuromykkien 59 hoitolassa, 3,810 seurakuntadiakoniat oimessa, 320 kaswatuslaitoksessa, 1,205 pikkulasten koulussa, 175 lastenleimessä y. m. y. m. Ja ulkopuolella „Kaiserswerthliittoa“, mutta siitä johtuwana ja sen malliin toimivana löytyy monissa eri maissa, eikä wainkaan wähimmuun täällä Amerikassa, lukuisia diakonissalaitoksia, jotka kaupiaan Samarialaisen tavoin kuuwaawat miljoonien murheellisten ja kärsiwien hyneleitä. Suomeen perustettiin 1867 diakonissalaitos, joka on toiminut suureksi siunaukseksi kansallemme kotimaassa.

Theodor Fliednerin uudelleen eloon herättämä diakoniat toimi on kantanut paljon enemmän siunauksen kau-

niita hedelmiä, kuin mitä hän uskalsi edes toivoakaan. Niin Sumala siunaa, kun hänen nimesjään työhön ryhdytään. Tällaiset hawainnot pitäisi wahwistaa meidän heikkoja uskoamme. Meidän Sumalamme on armorikas, woimallinen Sumala, joka wie waltakuntansa asiaa eteenpäin ihmeteitä.

Erittäin tärkeänä puolena diakoniat oimessa on n. k. „seurakunnallinen diakoniat oimi“, jota jokifinen kristillinen seurakunta voi harjoittaa itselleen suureksi siunaukseksi joko diakoniat oimeen erityisesti walmistuneen henkilön, diakonin tai diakonissan, tai sitte seurakunnan omien jäsentensä kautta, jotka seurakunta on walminnut hoitamaan diakoniat ointa, hoihomaan sairaita, köyhä, leskiä ja orpoja heidän hengellisissä ja ajallisissa tarpeissaan. Warsin ilahuttawana ilmiönä on merkilliä pantawa, että muutamissa seurakunnissamme on kaunis, siunausta tuottawa diakoniat oimi n. k. „Apu-Yhdistysten“, „Seurakunnan diakonien tointen“, „Köyhän-rahastojen“, y. m. toimintojen muodossa pääsihtkin ainakin alkun, jopa paikoin — toiwerikkaaseen alkun. Tämän lisäksi owat „Konferenssipiirimme“ jonkun vuoden aikana lämmöllä ja harrastuksella pohitneet orpokotityhmystä, jonka pikainen ratkaiseminen suotuisaan tulokseen, monien siirtokansamme keskuudessa löyhtiwien orpolasten hymäksi, olisi warmaan rikkaasti siunauwa kirkkoamme. Ei ole warmaankaan olewa edukka meille siirtää tuon kauniin aatteen toteutumista hywinään pitkälle!

Kaikkissa näissä näemme siemenen siunattuun, seurakunnalliseen diakoniat oimeen, näemme siemenen laajaan, hedelmälliseen sijälähetystyöhön kirkkomme piirissä.

Lähetystyö on työtä, jossa sen tekijä, Herran kirkko, siun-

nataan rikkaasti — uskottoman rikkaasti. Sen ta-
laavat meille sekä Jumalan lupaukset että firmon kofe-
mus entisinä aikoina. Sentafia nouskaamme yhä inno-
kaampaan toimintaan kadonneitten etsimiseksi ja avun-
tarpeessa olevien holhoamiseksi sekä kaufana pakana-
mailla että kotimaassa! Siinä toiminnassa fiunataan
firffomme. Jumala armossaan on sen tekewä — yli
toiveittemme.

M. N — h t i.

„Mun kotini“.

„Mun kotini tairaassa ihana on,
Ja sinne mun mieleni palaa.
Kun maan päällä eloni rauhaton on,
Niin tairaaseen mieleni halaa.
Kas sielläpä suruni loppunsa saa,
Ja huoleni ijäksi myös katoaa,
Kun uskossa päiwäni päätän“.

Kun syksyn myrsky raiwoo ulkona ja sade pieffää if-
funaruutuja, silloin tuntuu niin rauhalliselta ja onnellis-
jelta koti — yksinkertainenkin koti. Myrskyn winhat wi-
huritkin ulkona, tuntuwat silloin kuin laulaisiwat ikui-
sen onnen katkeamattomia säweleitä. Ja talven pyrryjen
ja paukkuwien pakkasten keskellä, tuntuu kodin lämmin
lieji rakkaimmalta ja houkuttelevimmalta paikalta joka-
päiwäisen elämän pyörteiden keskellä. Kesän helteessä
tarjoo koti wiileyttä ja warjoa. Sillä on aina hywät
puolensa. Kotia kaipaa kulkuri ... kotia ikäwöi orpo ja
uneksii öisin siitä.

Ihanalta ja onnelliselta tuntuu usein maallinen koti.
Mutta ...

Kuitenkin tuntee ihminen joskus sydämessään kai-
pausta ja ikäwää. Rintaan hiipii aawistuksia jostakin
lähestywästä murheesta —. Koti häwiää ferran ... Tu-
lee aika, jolloin täytyy jättää koti, rakas, kaimattu koti.
Tulee kuolema ja häwittää kaikki — onnellisimminkin ko-
dit — hajottaa ja repii.

Soudutko kodittomaksi silloin?

„Missä on sinun kotisi?“ kysyin ferran eräältä pikku
pojalta, joka seisoi tien wieressä.

„Mun kotini on tuolla ylhäällä“, fanoi hän, ojoittaen formellaan lähellä olevaa pientä mäen rinnettä kohti.

Samoin tulisi meidänkin kotiemme olla ylhäällä, Zeefuksen luona. Zeefuksen omien koti on siellä. Täällä ollaan vain muukalaisia ja ajutaan Israelin tavalla näissä lyhytaikaisissa majoissa, ainoastaan vähän aikaa, ja sitten siirrytään oikeaan kotiin.

Sinne taimaalliseen kotiin palaa uskovan mieli. Siitä hän puhlee, jittä hän laulaa, jittä hän wirjissänsä ylistää.

Oi ihana koti! Kauneimmat kodit täällä alhaalla ovat warjoja tuon taimaallisen rinnalla. Synti warjostaa kotejamme täällä, waan siinä kodissa, tuolla taimaassa, päärrhporttien takana, on hymin warjo kadonnut; Zeefus Kristus loistaa aurinkona sen kodin onnellisuuden keskellä.

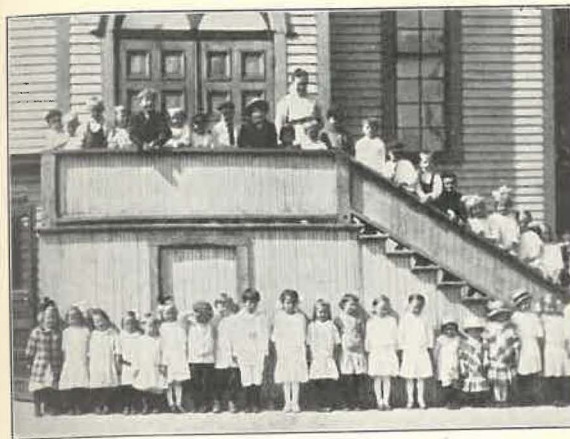
Saluathan sinne kotiin?

Se on mun kotini siellä . . . Usein ikävöin sinne, täältä maallisesta rauhattomuudesta! Kun seisoin jonkun uskovan mainajan haudan reunalla siunausta toimittamassa, ikävöin sinne kotiin. Kun katselen kirkkaita iltatähtiä taimaalla, ovat ne kuin ystävällisiä waloja — kodin waloja, yössä kulkijalle, silloin waltaa sydämeni janomatoin kaipaus.

Miin, se on siellä ikuinen kotini. Kerran kun filmäni ummistan ja saan jättää tämän katoowan maan, kiitän Zeefusta rakasta, joka heikon ja kelwottoman opetuslapsensa johdattaa werensä waimalla, onnelliseen, ianikaikkiseen kotiin.

Se on mun kotini!

Onhan se sinunkin kotisi?

Iskhemingin seurak. kesäkoulu 1915.
Kienempia lapsia.

Iskhemingin seurak. kesäkoulu 1915.
Ksompia lapsia.

Herra on turvani.

Mä hösä kuljin, pelkäsin ja horjuin,
Usein efsyin, tieltä hairahduin.
Tieni oli synkkä, musta,
Kinnan tähti suru, tuska;
Jes' askel syrjään — kompastuin,
Ja metsän sammaleille uinahduin.

Näin unta: kuulin jaloisimman soiton,
Enfel' äänen siihen yhtyvän:
„Herra etsii efsyneitä,
Etä korpeen jätä heitä,
Mut' antaa armon auringon
Sant' auttaa askeleille elämän“.

Näin vielä valon kirkkahan ja katsoin —
Herra korpeen riensi kiiruhtain.
Suoksein tuli, nosti kantoi,
Raikki mulle anteeksi antoi.
Uus' aamu koitti sielusjain,
Kun Herran turmissa mä olla sain.

Oi kiitos Jeesus, omai mä olen,
Baikka heikko, kurja itsesäin!
Kiitos, kun Sä autat meitä,
Etä ketään koskaan heitä;
Baan annat luonas' autuuden,
Ja täällä johdat tiemme kotiin päin.

B. R u u s i s t o.

Kiinnytke sunnuntai-koulutyöhön?

Usein puhumme sunnuntai-koulusta yhtä ja toista, ajattelematta sen tärkeyttä. Suulilta laajhtaa nimi, sunnuntai-koulu, mutta kun tulee kysymys sen toiminnasta ja siihen suhtautumisesta, niin asia alkaa mielesfä hämärtyämään.

Sunnuntai-koulussa avautuu jokaiselle hyvä tilaisuus tehdä kirkollista työtä. Vieläkö tahdot kalliimpaa toimintaa, kuin saattaa pienokaisia Kristukselle. Usein tuntee aluksi kylmyyttä ja haluttomuutta Herran työhön, mutta kun tulee vedetyksi tavalla tai toisella, niin työ alkaa innostamaan ja lämmitämään omaa mieltä, ja niin voipi tulla Herran työ halutuksi toiminnaksi sunnuntai-koulussa. Lapset käyvät rakkain ja asian ydin alkaa innostamaan.

Me usein seisomme ulkopuolella armostelijoina, pyhä-koulutyön puutteellisuuskista, mutta emme tahdo sen työn edistymistä auttaa. Usein saapi kuulla: niin, amerikalaisissa sunnuntai-kouluissa on sitä ja sitä, mutta ei meillä. Totta on, että osa amerikalaisista sunnuntai-kouluista on hyvin järjestetty puoleensa vetäväksi, että lapset haluavat niihin mennä mieluisasti. Mutta yhtä hyvä tilaisuus meillä on saada sunnuntai-koulut kehitty-mään hyvälle kannalle, kun me vain otamme ensin tunteaksemme sunnuntai-koulun tärkeyden ja pyhdämme nöyryydesfä siinä päästä edistymään.

Lapsi luonnostaan haluaa havainnollista ja muo-
dollista toimintaa. Se mielestäni ei ole sopimatonta ot-
taa huomioon sunnuntai-koulusakaan. Esim. jos voim-
me havaintovälineiden kautta kiinnittää lasten mieliä
asian ytimeen Kristukseen. Havainnollinen opetusme-
todi on yksi keino kiinnittää lasten mieliä, että heillä
syntyy halu käydä sunnuntai-koulua. Kyhyvä opetusme-

Pastori M. Celi Merijärvi,
Lafe Norden, Et. Dak.

toodi saapi toisinaan hyvin lasten mielen innoistu-
maan, jos on taitava kysymysten tekijä. Mikäpä on
pienelle lapselle suloisempaa, kuin kuulla lyhyitä raama-
nin kertomuksia opettajan suusta. Jos lyhyt kertomus
jattuvasti ferrotaan, niin se painuu pienen lapsen sie-
luun niin, että sen vielä vanhanakin muistaa. Muis-
tan monta kertomusta, joita isäni minulle kertoi, kun
olin pieni poikani. Yksinkertainen sydämellinen rukous

kiinnittää mieliä sunnuntai-koulussa käyntiin. Käikkeen
tähän täytyy opettajan valmistautua Herran avulla ja
pyytää nöyryydessä alistua Hänen tahtoonsa.

Sokaisen sunnuntai-koulun opettajan hartain toimo-
mus on, että kaikki lapset kävisivät sunnuntai-koulua.
Kun paljon on vanhempia, jotka eivät välitä lasten
kristillisestä kasvatuksesta, niin tulee mieleen, millä ta-
walla voitaisiin saada nekin pienokaiset wedetyksi kou-
luun, jotka ovat vielä ulkona sunnuntai-koulusta. Sii-
hen usein käytetään warsin amerikalaisen keskuudes-
sa pieniä lasten lehtiä, pieniä kuwafortteja, sunnuntai-
kouluneuloja, y. m. Niillä on suuri vaikutus niihin
lapsiin nähden, jotka jo käyvät sunnuntai-koulussa, sekä
niihin, jotka ovat vielä ulkona koulusta. Lapsi on ute-
lijas. Jos toinen lapsi näkee toisella jotain uutta, niin
hän on valmis kysymään, mistä olet sen saanut? Ja
kun hän saapi sen tietää, niin hän on valmis myös käy-
mään siellä, mistä saapi joko lehtisiä, neuloja tai mitä
muuta kuskakin koulussa käytetään.

Käyttäkäämme pieniä sopivia keinoja wetääksemme
lapsia sunnuntai-kouluun. Herran työllä on kiire. Kun
saamme pienokaisia opetettavaksemme, niin tulee itses-
tänsä kysymys: olenko kykenemä johdattamaan pienokai-
sia Kristuksen luo. Mitättömyhtensä tuntee jokainen
opettaja. Mutta valmistaudu Herran avulla rukouk-
sesa Hänen kalliseen työhönsä. Hän antaa voimaa ja
kiinnittää sinua sunnuntai-koulu-työhön. Ajattele työn
tärkeyttä ja tule mukaan!

M. C. M.

Riemujuhlan muistoja.

Eihän liene sopivaa unohtaa kalenteristamme sel-
laista merkitapausta, kuin viimekesäinen riemujuhlan-
me oli. Se, mikä oikeutti sen viettämiseen, oikeuttaa
myöskin sen muistamiseen. Siinähan muistimme Ju-
malan armollista johtoa kirkkokuntamme elämän 25-
vuotisena aikana. Siinä katsoimme myös toivon luot-
tamuksella tulevaisuuteen, ja sitähan tuleeekin meidän
aina tehdä Herran asioissa.

Katsoimme viime kirkolliskokouksenkin yhteen riemu-
juhlaan kuuluvaksi. Tämä kirkolliskokous olikin suu-
rin tähän asti pidetyistä. Järjestyksessä se oli 26:s
kun otamme lukuun ensimmäisen eli perustaman kirkol-
liskokouksen, joka pidettiin Calumetissa vuonna 1890.
Riemujuhlan kirkolliskokous katsottiin sopivimmaksi pi-
tää Hancockissa, Mich., nyhyksessä opisto kaupungissa.
Maallikkoedustajia oli kokouksessa 110; pappeja oli saa-
puvilla 31, kun wiisi tämän kokouksen ajalla vihitettyä
nuorta saarnamiestä luetaan yhteen. Näin ollen oli
osanottajia 141.

Suhhallinen papinkokelaiden viihkiminen saarnawir-
kaan toimitettiin ensimmäisen kokouspäivän iltana Han-
cockin seurakunnan kirkossa, joka tällä kertaa oli tungok-
seen asti väkeä täynnä, mieläpä kerrottiin suuren osan
sisäänpyrkivistä jääneen ulkopuolelle tilan puutteen täh-
den kirkon sisällä. Wakava ja tärkeä oli tuo hetki nuo-

rille kokelaille, jotka, saatuaan valmistuksensa saarna-
virkaa warten Suomi-Opiston jumaluusopillisessa se-
minaarissa sekä seurakunnilta kutsun tulemaan sielun-
paimeniksi, olivat nyt valmiina tähän virkaan astu-
maan. Kaksi heistä tuli tärkeään kotilähetystyöhön, ni-
mittäin past. Otto E. Mäti Canadaan ja pastori Mat-
ti Sahinen Montanaan. Toijista nuorista pastoreista
oli Suho Saarijella kutsu Masjin seurakuntapiiriin,
Mich., Antti Zimmoselle Superioriin, Wis., ja M. E.
Merijärvellä Poinsettin ja Mack Gillin seurakuntiin,
Etelä Dakotassa. Moisin mielin ja kiitollisuudella Ju-
malaa kohtaan ajattelee kirkon ja Jumalan waltakunnan
ystävä tätä kirjasta opettajawoimiin siirtokansamme
keskuudessa Amerikassa. Ihme, että suuri kuulija-
kunta oli kokoontunut mainittuun tilaisuuteen ja hartain
mielin seurasi tämän kalliin toimituksen menoä. Olihan
tämä kaunis riemujuhlan lahja Herralta kirkkokunnal-
lemme. Kiitos Herralle! Hän myös nuoria weliämme
armollaan wawhistakoon!

Kirkolliskokouksen päätöksistä mainittakoon ja muis-
teltakoon tässä erittäinkin p a k a n a - l ä h e t y s t y ö n
alkuunpaneminen. So vuonna 1912, kun silloinen Suo-
men lähetysseuran johtaja, lehtori S. Mustakallio, kävi
Amerikassa, oli puheena erityisen oman lähetysaarna-
jan kannattaminen jollakin Suomen lähetysalaan kuu-
lulla asemalla. Kun nyt pastori N. Korhonen il-
moitti olevansa walmis lähtemään lähetysaarnaajana
Kiinaan, niin pian kun sopiwa tilaisuus aukenee, päätti
kirkolliskokous ryhtyä lähetystyötä kannattamaan tällä
mainitulla vaatimattomalla tavalla. Pakanalähetyshar-
rastusta on ollut olemassa siirtokansamme keskuudessa
jo vuosikymmeniä, ensin pienemmässä, sitten wähän suu-

remmassa määrässä. Kootut lähetysvärat on lähetetty Suomen Lähetysseuralle. Nyt ne tästä puoleen on koottava ja lähetettävä Suomi-Synoodin pakanalähetystyötä varten. Pappain Weljensseura sai huolekseen tämän toimen järjestämisen. Onko se mitään vielä tässä asiassa tehnyt? Koska jo ennen vuosittain kootut värat pakanalähetystyötä varten ovat nousseet likipitään siihen määrään, joka on tarpeellinen yhden lähetysaseman kannattamiseen, voimme toivoa, ettei Herramme kalliin lähetyskäslyn täyttämisen tarvitse saattaa kirkkokuntaamme vararikkoon, vaan pikemmin rikastuttaa niin päin, että tulemme yhtenäisiksi myös kotilähetystyötä voimallisemmin toimittamaan. Sitä on entinen kokemus kristikansain keskuudessa opottanut. Ompa monen kansalaisen kristillinen mieli tullut tämän tarpeen päätöksen kautta tyydytetyksi. Silti ei meidän jovi laiminlyödä kotilähetystyötämme, vaan on se pidettävä ensimmäisenä velvollisuutenamme. Kulkukoot molemmat lähetystoimemme käsitädesä ja tulkoat Herran funniaaksi!

*

Pappein weljuskokouksen toimista kirkolliskokouksen aikana on huomiota ansaitseva jumaluusopillisen apurahaston perustaminen. Toistaiseksi ei siitä vielä voida saada aivustusta, kun rahasto on vasta-alkava ja sen vooksi pieni. Mutta toivokaamme, että sekin kasvaa vielä tarkoitustaan vastaavaksi. Silloin se on apuna niille, jotka siirtokansamme keskuudessa valmistuvat sananpalvelijoiiksi.

*

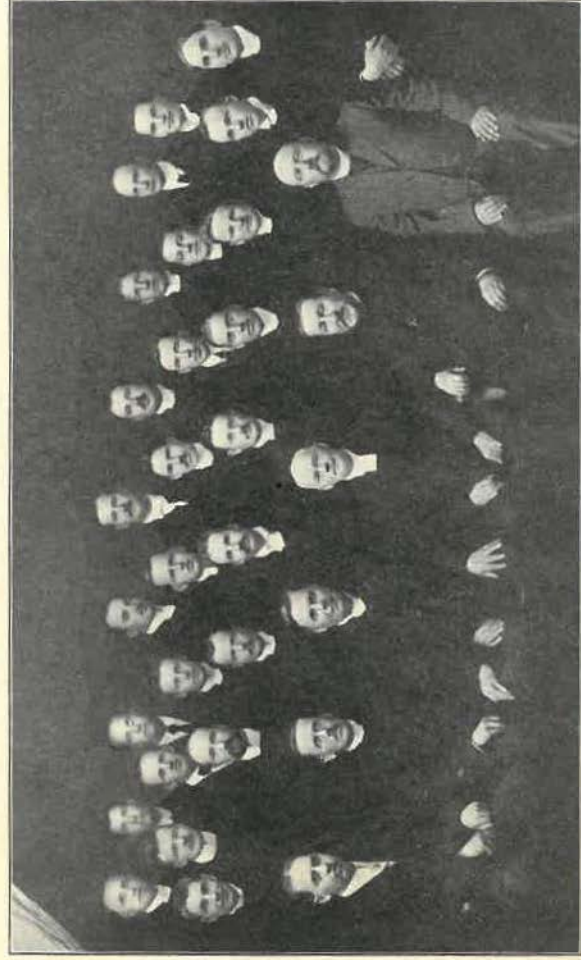
Entäs Suomi-Opiston saattaminen velattomaksi; kuinka se toteutui? Siinäpä pantiin alkua jo kaksi

vuotta takaperin. Ja toimittiinhan siihen suuntaan innokkaasti. Se on kyllä tosi. Tämä oli hurkskaana toivomuksena. Ja kieltämättä oliji tämän toiveen toteutuminen suuresti kohottanut riemujuhlan iloa. Mutta huononpuoliset ajat ja liike-elämän hitaus, jota euroopalainen jota on paljon vaikuttanut, ovat kuitenkin tehneet sen, ettei tuohon päämäärään ole vielä päästy. Tähän tulokseen on hartaimpaimkin odottajain täytynt toistaiseksi tyytyä. Mutta toivokaamme tässä asiassa vielä tulevaisuuteen. Kuuden vuoden perästä tulee Suomi-Opiston 25-vootisjuhla. Emmekö voisi toivoa, että siksi tuo päämäärä saavutetaan? Emmekö voisi saada Suomi-Opiston kannatusta joka vuosi jollaisiksi, että, juoksevat tarpeet suoritettua, vuotuisilla tuloilla vielä voitaisiin lyhentää wellaa noin 2—3 tuhatta taalaa vuosittain? On hyvin ymmärrettävä, ettei tämäkään toteudu ilman ahkeraa huolenpitoa ja tarmokkaita ponnistuksia. Mutta osottakaamme toji harrastusta ja tarmoa keräystoimissa, niin se lopulta toteutuu. Muutoin kyllä ei.

*

Kuitenkin sai opistomme riemujuhlan aikana kokea kirkollisen kansamme altista rakkautta. Sille näet koottiin neljä eri kolehtia kirkossa, jotka yhteensä tekivät kolmatta sataa dollaria. Ne olivat „hopeakolehteja“, joissa oli monta dollarin rahaa. Toivon, että tämä alttius ystämissä kasvaa, ja toivon, että se ilmenee riittävinä tuloina oppilaitoksemme kannatukseksi tulevina aikoina. Warmasti silloin edellä mainittu toive opistomme wellataakan poistamisesta toteutuu lopultakin.

*

Pääsivät Suomi-Synodin Kirkolliskokoukseen Hancockissa, Mich., 1915.

Kappien emännien kokous Hancockissa, Mich., 1915.

Pastorien emännät, jotka olivat saapuvilla riemujuhlassa, pitivät erityisiä kokouksia keskenään, joissa he muun muassa päättivät ruveta pitämään huolta Suomi-Opiston tarpeista. Eivätkä nämä aiheet heidän sijarellisessa kokouksessaan jääneetkään paljaksi korulauseiksi, vaan he tekivät päätöksen toimittaakseen opistolle hurstia ja pyyhkeitä jo ennen tulevaa joulua. Tätä kirjoittaessa onkin melkoinen osa noista lahjoista jo opistolle lähetetty. Lausui sentähden pastorien emännille sydämmellisen tunnustuksen tämän päätöksen johdosta. Opisto myös on heille erittäin kiitollinen; samoin niille, jotka heidän pyynnöstään ovat ottaneet lahjaan osaa.

*

Turhaan odotimme Suomesta osanottajia vaatimatomaan juhlaamme; sieltä ei voinut ketään tulla. Tähän kuitenkin hymärrämme syynä olleen nyhyisen suuren sodan, joka tekee olot ahtailsi kotimaassammekin sekä laivakulun merellä epävarmaksi. Kuitenkin toi pastori O. Ahlman Merimieslähetysen kautta saadun tervehdykset ja onnetoivotukset rakkaalta Suomi-äidiltä, sekä äitikirjolta tytärkirjolle. Tämä oli suurena lehotuksena kokoontuneelle juhlahansalle. Toivomme, että lämmin keskinäinen hymärrys on jatkuna kotimaan kirkon ja siirtolaiskirkon välillä molemminpuolisiksi siunaukseksi.

*

Mherästi myös koettivat Hancockin seurakunnan valitsemat henkilöt, miehet ja naiset, useampina eri komiteoina, täyttää tehtäviään. Suuret joukot naisia toimiruan ja wirtokkeiden jakajina juhlawieraille, joita oli tullut kieltä ja kaukaa. Uskollisesti he hyöriwät Martan lailla palvelustoimisja. Kiitollisina muistelemme

Sja Hancockin seuraf. wätkä, palwelmassa kirkolliskokouksen aikana juhla-yltyjää 1915.

heidän palmelewaihuuttaan. Toivon myös, etteivät he pöytäpalveluksen tuotji jääneet osattomiksi Mariankaan osasta, vaan että heillä riitti sen ohessa aikaa olla saapuvilla monissa hartausilaisuukissa, ja että he niissä saivat sitä hymää osaa, josta Jeesus sanoo, ettei sitä uskolliselta Marialta oteta pois.

*

Riemujuhlain aikana ei kauniit ilmat ilahuttaneet mieliä; ilmat olivat kylmät ja fateelliset. Yksin suuri aate oli elähyttämässä sydämmiä, ja siinäkin onkin kylästä. Ohanaa on ajaa Herran Jeesuksen asiaa vaikeuksienkin keskellä. Sumalan waltakunnan tuleminen, armonwälikappaleiden wileseminen, sielujen pelastus ja kaswattaminen, niiden kotoaminen Herran armowälikappaleiden osallisuuteen, sanalla sanoen Herran käskyjen ja työn toteuttaminen olkoon suurimpana ilonamme!

*

Mainittakoon vielä, että riemujuhlaa wietettiin monessa muussakin paikassa eikä yksin Hancockissa. Niissä paikoissa, joissa sitä wietettiin, muistutettiin myös sitä totuutta, että tähän asti on Herran meitä auttanut, Hän on wastedeskin auttajamme. Niissä puhuttiin meidän welwollisuukistamme sitä Herraa kohtaan, joka meidät on werellään ostanut omaksi kansakseen. Niissä terotettiin tehtäwiämme kotilähetyksessä omaa kansaamme warten ja pakanalähetyksessä, toteuttaaksemme Jeesuksen suurta testamenttimääräystä, että kaikki kansat tulisivat kootuiksi hänen laumaansa. Vielä niissä terotettiin kristillisiä welwollisuukiamme yhteisiä laitoikiamme kohtaan, kansamme tosi parhaaksi. Eikä niissä myös unohdettu koota aineellista awustusta yhteisille

laitoiksille. Näin ilomielin eri paikkakunnilla muisteltiin Sumalan hywyhttä ja armollista johtoa ja käännettiin toiwoma katse häneen tulewaihuuteenkin nähden.

*

Riemujuhlamme on ohitse. Mutta sen herättämät aatteet pysykööt mielisämme! Olemme saaneet kofea, että tähän asti on Herran meitä auttanut, se warmuus rohkaiskoon meitä tekemään hänen työtään edelleinkin. Hän on wienyt meitä läpi monien vaikeuksien; hän wie niiden läpi tulewinaikin aikoina. Herran kädesä on myös sydämmien taiwuttaminen ja johtaminen. Sumala suo siunauksen ja antaa kaswun heikkojenkin kylwäjain työlle. Tämä opettaa meitä kohottamaan katseemme ylöspäin, josta apu tulee. Ritetty olkoon Herran, meidän Sumalamme yli kaiken!

S. A. N.

Hiukan seurakuntiemme taloudellisesta puolesta.

„Eikö Senki ole enempi, kuin ruoka, ja ruumis enempi kuin vaatteet?“ kysyy Jeesus muorisäärnsään. Samassa puheessaan Wapahantajamme sanoo tuon lohduttawan ja kehoittawan lauseen: „waan esfikää ensin Sumalan waltakuntaa ja hänen wanhurskauttaan, niin tämäkin kaikki annetaan teille“. Jeesus tarkoittaa hengellisen puolen etsimisellä maallisenkin puolen annetuksi tulewan. Tämä onkin seurakunta-elämässäkin huomioon otettava. Me walitamme toisinaan meidänkin oloissamme seurakuntatyömme aineellista puolta. Saa niin paljon toimia; tulokset pienet j. n. e. Jopa usein owat toimintamuodotkin sellaisia, ettei omatunto tahdo wäärää oikeaksi myöntää.

Noetammehan usein lehtiverhoilla ehkä tuntoamme nufuttaa, waan sittenkin se puhuu, kun se on Herran joka muistuttaa tunnossamme. Warma on Herran sanan lupaus: „anoaat, niin teille annetaan“. Paras korjaus seurakuntiemme taloudellisenkin toimintaan nähden on aivan warmaan hengellisen elämän, tojikristillisyshden kasvaminen ja waurastuminen seurakunnissamme. Mitä aineellinen toiminta on muuta kuin sijäisen toiminnan ulkonainen ilmenemismuoto. Jos sijäinen toiminta on Herran tulen sytyttämää, niin kyllä on rakkautta

ulkoisellakin toimintapuolella. Kun sijäinen elämä kiihtuu, niin — lukuunottamatta hetken innostusta — ei ulkonaisellakaan uhraantuwaisuudella ole paljoa merkitystä. Minäkin on asia niin, että usein mitä antimillään mahdollisesti rakentaa, sen toiminnallaan kaataa. Suomaamme siis pääasian seurakuntiemme kaikinpuoliseen kehitykseen olewan, että Jeesus on rakas seurakuntalaisten sydämelle. Tässä ei riitä, että waan sanotaan Jeesuksen olewan rakkaan, mutta että Hän sitä todellisuudessa saa olla.

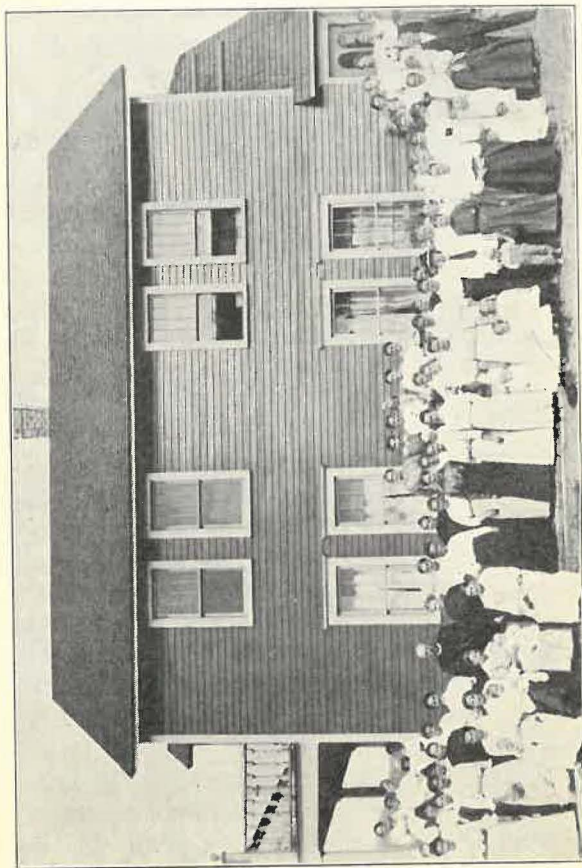
Waikka olemmekin ikäänkuin pääasiasta selwillä, niin ei juinkaan ole halveksittawaa kehittyä „taidosja“ seurakuntiemme aineelliseenkin toimintaan nähden. Usein on silläkin tawalla, että joku erittäin hywä asia ja järjestys jää toteuttamatta yksistään siitä syystä, kun ei asia ole tullut puheeksi. Tarwitaanko meidän seurakunnissamme aineellista toimintaa, toisin sanoen seurakuntiemme taloudellisen puolen huoltamista. Wastaus on selwä. Me tarwitsemme sitä ja usein warsin kipeästi, sillä maallisetkin lahjat owat Sumalan suomasta meidän käytettävissämme oikeihin tarkoituksiin oikealla tawalla. Mitä olisi hyviä, kristillisiä, omantunnon äänen kanssa jopujoinnussa olevia toimintatapoja. Meillehän kerrotaan raamatussa, kuinka kansa pani rahojansa uhriarkkuum ja kuinka Jeesus katseli tuota uhraamistoimintaa. Wieläköhän Jeesus nyt katselee kirkokansan karttufaa kättä. Miwan warmaan. Milloin meillä panee kansa lahjojansa uhriarkkuum. Soka kerta, kun kolehtia kirkosja kannetaan. Mikä ihana tilaisuus! Siinä ei todellakaan „oikea käsi tiedä, mitä wafen tekee“. Kaikki käy niin kauniisti ja kristillisesti. Pian on toimitus tehtykin. Kirkonpalwelija waan kiertele kirkon-

istuimet ja niin niillä istujat panemat Zeesuksen kaswojen edessä rahansa uhriarkkun. Muutamissa maisissa on kolehdinkanto tullutkin kauniiksi uhritoimitukseksi. Kolehti tuodaan, kun se on koottu Herran alttarille uhrilahjana Herralle. Tähän juuntaan olisi meidänkin kaswettava, ettemme kukaan ajattelisi kolehdin kannon oleman jonkun epäoleellisen osan jumalanpalveluksessa. Suonnoillisesti meillä saa olla muitakin toimintamuotoja. Tärkeä sellainen on säännölliset jäsenmaksut seurakunnissamme. Maksettakoon nuo sitten joko Herran muodessa, vuosineljänneksittäin, kuukausittain j. n. e., miten waan on sopivinta vaihtelevissa oloissamme. Pääasia on waan se, että warmat jäsenmaksut owat joku seurakunnassa olemassa. Suonnoillisesti köyhät, joilla ei ole waraa, wanhuksat j. n. e. owat wapaudetut. Samalla he kuitenkin owat täyswaltaiset jäsenet. On warmaa, ettei ole terweellistä kenellekään nauttia oikeuksia, jollei myös tee welmoillisuuksiaan. Rohkeimmat, säännölliset, määrättyt jäsenmaksut ja niiden säännöllinen suoritus on parhaita toimintamuotoja seurakunnan taloudellisen puolen tueksi.

Wielä voisimme mainita taloudellisen puolen tukena ylimääräiset lahjoitukset. Kun seurakunnalla on joku suurempi meno, kuten uuden kirkon, pappilan eli seurakuntatalon rakentaminen j. n. e., niin silloin on sopivaa toimeenpanna ylimääräinen lahjoitus. Tällä ymmärretään, että jokainen seurakunnan jäsen joko kerta kaitiaan tahi useammilla kerroilla määrätyn ajan kuluesissa suorittaa jonkun summan. Näistä ylimääräisistä keräyksistä ei saa seurakunnan jäsenmaksut karsiä. Silloin ei toiminta wastaat tarpeistaan. Tämä ylimääräinen keräys on mitä suositeltawin seurakunnan taloudellisen

puolen waurastuttamiseksi, olkoon kysymyksessä pienempi eli suurempi welka. Suurenkaan welan kanssa ei tule hätään kun asiansa rehellisesti pyytää hoitaa. Jos yksittäinen jo tähtyy monesti mennä ehdinko-aikojen läpi taloudellisessa suhteessa, niin kuinka paljon huolempaa onkaan isompien joukkojen asioistaan selwitystä. Monesti saa Zeesus meidän ajan kristityille huudahtaa: „te heikkouskoiset, miksi olette pelkurit“. Rohkeasti siis, ystävät, astain waatessa Herraan luottaen ylimääräisiin lahjoitustin käsitä. Se on kristillinen, omantunnonmukainen taloudellinen toimintamuoto.

Seurakunnissamme on myös toimimassa naisten ompeluseurat. Näisfäkin on aina muistettava, ettei waan toiminta tule ristiriitaan periaatteen kanssa. Ompeluseuran kokouksissa ollessa olkoon aina selwillä, että nyt ollaan työtä tekemässä seurakunnan hyväksi. Niisfä ollen ei siis somi, kuten muulloinkaan, sopimaton leikinlasku, puoleksi kemytmielinen puhelu j. n. e. Hyvä olisi, jos aina voitaisiin ompeluseurakokousten yhteyteen järjestää hartaudellinen puoli. Tämä onkin mahdollista niisfä seurakunnissa, joissa seurakunnan opettajalla on ajanutonsa. Muistettakoon kuitenkin noudattaa wakatavaa, waiikka samalla kyllä hilpeää menoa, aina seurakunnan ompeluseuran kokouksissa. Ompeluseurat muuttawat usein walmistamansa teokset rahaksi huutokauppa- ja myyjäistilaisuuksissa. Tässä tulemme tärkeään ja wakawaan kohtaan tutkistelussamme. Wineellista puolta tarwitaan. Se on myönnettävä totuus. On warsin helppoa olla tuomarina, waan seista raha-asioiden huoltajana seurakunnissamme on kokonaan toinen asia. Kuitenkin meidän on aina muistettava, että toiminta on kristillisen seurakunnan toimintaa ja meidän

Wärfieihin (Mieh.) seurakunnan ompeluseura w. 1915.

on tämä myyntipuuhakin niin järjestettävä, jos sitä toimittaa täytyy, ettei se ole hyvää omaatuntoa vastaan. Vuonnollisesti myynti itsesään ei ole pahaa. Täytyyhän meidän kristittyinä koti-oloissamme myydä ja ostaa. Sitä waan on walmottawa, ettei noissa tilaisuuksissa pääse tawaksi mikään arwoton meno. Pois sopimattomat sukkeluudet, pois woi-tonhimon kiihoitus ja pyhittäämme myös nuot tilaisuudet jaada sellaisina aikoina, etteivät ne hartautta häiritse. Parasta olisi, jos woi-taisiin kehittyä myyjäisten toimeenpanemiseen. Käsi-työt olisivat huoneen seinillä eli sopimisja paikoissa nähtävinä. Näihin olisi merkitty hinta ja ostaja kannataakseen jaloa seurakunta-ajiaa tuon hinnan ilolla suorittaisi. Näihin tilaisuuksiin hankittaisiin warsinkin muusikaalista ohjelmaa ja hengellinen hartauspuoli lämmitäisi ja innostaisi yleisön.

Kuta enemmän ennenmainitsmamme kannatustawat kolehdit, jäsenmaksut ja suoranaiset lahjoitukset kehittywät seurakunnissamme sitä warmemmin pääsemme hengellisten myyjäisten pitämiseen. Emme tarvitse pitää n. s. markkina iltamia, jotka aikojen kuluesja owat saaneet milloin syystä milloin syystä jonkin werran huonon kaiun. Seurakunnillamme on vielä warsin sopiwa taloudellisen puolen tukemistapa, nimittäin kääntyä tämän maan työnantajain, yhtiöitten, liikkeiden y. m. puoleen. Tämä ei ole keinottelua ja on maan tapa. Kun liikemies tarvitsee ostajinaan seurakuntalaisia, niin onhan luonnollista, että seurakunta myös tarvitsee aineellisena auttajanaan liikkeitä. On todistettu, että monet työpajat, liikehuoneet j. n. e. saiwat sulkea ovensja ja seisauttaa rattaansa Ameriikassa, jos ei kirffo tefisi uskollista, waatimatonta kaswatustyötään täällä maail-

man kansojen kilpailentällä, Amerikan Yhdysvalloissa. Kirkko teroittaa totuuden periaatteita niin työntekijäin kuin työntekijöihinkin, niin myyjille kuin ostajillekin ja saa siten yhteishymmärrystä aikaan näiden molempien suurvoimien, pääoman ja työn välillä. Tästä syystä huomaakin ameriikkalaisessa liike-elämässä ystävällisyyttä ja toistensa ymmärtämistä kirkon ja liikehuoneiden välillä. Tuosta laiti johtunewat nuokin tuntuwat alennukset, joita liikkeet myöntäwät esim. seurakuntien opettajille. Pyydämme vielä wakaumuksenamme lausua, että seurakunnan opettajaa olisi niin paljon kuin mahdollista säästettävä aineellisen puolen huoltamisesta seurakunnissaan. Tämä Sumalan sanan neuwo ei ole kyllä huomioon otettu monisfakaan wieraskielisissä kirkkokunnissa ja on tahtonut sieltä lewitä jo meidänkin suomalaisiin seurakuntiimme. Tapa käyttää pappia aineellisesä seurakuntahoidossa on wasten raamattua. Siellähän luemme: „ei kukaan sotilas jekoita itseään eläntksen menoihin sille kelwataksensa, joka hänen sotaan kutsunut on“. Seurakuntalaiset, wirtailijat, kantakaa te aineellinen taakka seurakunnissamme. Opettajanne on jilloin wimakkaampi toimimaan hänen warkinaijelle alalleen kuuluwaa seurakunnallisen työn toimintamuotoa, s. o. warkinaista hengellistä toimintaa. Siinä hänen työalansa tulee suunatummafsi.

Olemme nyt lyhyin piirtein pyytäneet katjella joitakin seikkoja seurakunnan taloudellisesta puolesta meidän ameriikkalais-suomalaisissa oloissamme. Suofoon armon Herran, ettemme taloudellisella toiminnalla maahan löifi mitä hengellisellä toiminnalla rakennamme. Warkelkoon Sumala meitä ettemme arwosteluillemme „kuurnitseifi hytystä ja nielisi kameelia“. Me eläm-

me waikeissa oloissa seurakunnissamme aineelliseen toimintapuoleen nähden, waan aina lohdukkoot ja kehoittakoot meitä Wapahtajan sanat: „alkäät siis murehtiko huomispäiwästä, sillä huomispäiwällä on huoli itsestään. Riittää kullekin päiwälle oma waiwansa“. Herran johtoon seurakuntiemme hengellinen ja taloudellinen puoli. Silloin kulemme yksityijinä kristittyinä, seurakuntina, kirkkokuntana ja kristikuntana fitä oloa kohti, jossa ei ole enää erehdyksiä, waan sulä täydellisyys.

B. W.

Kirkollisen väkemme raittiusharrastukset.

Tuntuu joskus siltä, että tästä aineesta olisi aivan turhaa kirjoittaa kirkollisen kalenterin palstoilla. Niin ainakin päältä päin näyttää, että kirkollinen väkemme on varmasti ja luotettavasti raitista. Onhan uskonnolliset ihanteet korkeammalle tavoittelevia kuin raittiusasian ihanteet. Niin ainakin väitetään.

Todellisuus kuitenkin jokapäiväisessä elämässä puhuu monesti kokonaan toista. Waikkapa ei törkeää juoppoutta warsin harjoitetaakaan, on kuitenkin olemassa jotain sellaista joka sotii kristillisen näkökannan mukaan hyvin jyrkästi raittiusperiaatteita vastaan. Ja siitä riippuu tavattoman paljon, miten me asetumme tuohon suureen siweelliseen ja kansalliseen kysymykseen käytännöllisessä elämässä.

Siellä jokapäiväisen elämän piirissä on niin monta tapahtumaa, missä kysytään meidän myötätuntoamme ja sitä missä suhteessa me elämme ehdottomaan raittuteen nähden. Kristittyinä emme voi olla aivan wälinpitämättömiä raittiusasialle. Raittiusasia on muutenkin kuin taloudellinen kysymys. Se on enemmän siweellinen ja henkinen kysymys. Siweellisyhden takia meillä on kristittyinä tähän kysymykseen nähden juuria welvollisuuksia. Me emme voi seisoa kahden waiheella ja ojettaa wälinpitämättömyyttämme sille.

En halua puhua fuoranaisista juopoista, jotka kuluttavat waransa ja aikansa kurjuutta päällensä wätämällä. Mutta enemmän olisi puhuttawa siitä, kun niin monella on heikko luonne tuomitsemaan wärijuomaliikettä ja sen tuottamaa tuhoa. Waikka ihmiskunta kärsii tuon liikkeen takia enemmän kuin minikään toisen paheen wälittäjän takia. Suoppoushan on kaikkien muitten paheitten äiti. Sellaisena se waukuttaa elämään. Ei löydy mitään elämän muotoa jossa ei juoppous kyseniisi murskaamaan onnea. Ei ole mitään ajamaa jossa ei juoppous kyseniisi tuhoamaan kauniita — pyhimpiäkin ihanteitamme. Ei ole ainoatakaan perhettä — olkoonpa se sitten waikka kuinka korkeata jäätynä tahansa, missä ei juoppous uhkaa wiedä siunausta kodista, Ei kukaan kysene paljastamaan juoppouspaheen monenmuotoisia waukutelmia jotka tulewat vastaan elämän taipaleella. Suoppouspaheen waukutemat ulettuwat turmelemaan elämää niin sywältä, että ei parhainkaan esittelijä woi sitä selittää yhdesjä puheessa tai luennossa ääriwiiwojaan myöten.

Onko kirkollinen wäki oikiasa suhteessa raittiusasiaan? Ollaanko suhteista ja asioista aina selwillä miten missäkin tapauksessa ilmoitamme mielipiteemme?

Walitettawasti emme.

Monta tapahtumaa tulee vastaan tuon tuostakin, jolloin meillä olisi tilaisuus puoltaa ja kohottaa raittiusasialta, mutta me, jos emme uskalla sitä mustata ja sortaa, ainakin waikenemme. Monta kertaa — niin harvata kristityjä kuin olemmekin — kättemme kysyntilämme wakan alle kun olisi tehtävä raittiusasialle pikku palveluksia. Mitä auttaa kirkollisuutemme silloin kun löyämme laimin puhua lapsillemme, kunnioittawasti ja

hellien raittiusasiasta. Mitä merkitsee oma jumalishuutemme silloin, kun saatamme lausua jotakin halpamaisista ja arwotonta raittiusseuralaisista. Myhönnettääkönpä wain, että uskonnolliselle työlle on annettava ensi sijassa tunnustus; mutta millä korwaamme sen wahingon, joka seuraa, kun emme ohjaa lapsiamme raittiusuhoon. Millä he wirtistävät itseänsä silloin kun eivät ole kanssamme kirkossa ja seuroissa. Useinkin menewät he iltajuoksuihin ja tansseihin. Tuhkatiheään uusiintuu nykyaikana monen uskowaisen walitus siitä, etteivät lapset pysy kotona.

Mitä siihen mahtaa olla syynä?

Useinkin se, ettei lasten ole sallittu mennä maailman lasten joukkoon raittiushaaleihin iltamiin ja juhliin, waan on jofeassa rakkaudessa sallittu heille joku askel wiatointa iltakäwelyä. Kas ei lapset woi olla niin rauhallisia läheskään kuin me aikaiset. Mutta tästä iltakäwelystä kehittyy ajan oloon lapsille siweellinen waara, ellet itse mene heidän mukaansa.

Ennen pitkää lapset kuitenkin huomaawat, ettei wanhempain jumalishuus olekaan warsin niin paikkaansa pitämää. Näyttää, että siellä raittiushaaleillakin on ihmisiä. Jos eivät lapset saa mennä sinne, niin waurammiksi kuluwaan juoksewat huonoihin seuroihin. Jhä myöhennällä, jos ne tulewattin haaleille, niin ne owat siellä juurena harmina järjestyksen walwojille. Nykyään jattuukin jo tuhka tiheään, että ne, joita ei ole ohjattu pienuenä haaleillemme, muka fikki, että täällä on niin jumalatointa, owat isommiksi kaswettuaan fuurimpia rauhan häiritijöitä. En epäile wähköäkään wäittää kun heille on aina puhuttu raittiusseurasta ja raittiushaalista halwefiwaasti, että he päästessään 16—18 wuo-

tiaikki alkawattin kostamaan iltama ja juhlatilaisuuksis- ja wanhempiensa wäärää wanhurskautta. — Sa niinpä jaapi nähdä miten useain seurakuntiemme johtohenkilöitten lapsia ei woi pitää siellä kun suoritetaan ohjelmaa. Mutta kun henkinen kehittäminen on päätetty niin silloin owat he ensimmäisiä piiritanssissa. Tämä on wieläkin oikein, jos he eivät kiinnittäisi siihen koko sielustaan itseänsä. Mutta kun näkee, miten eivät nämät tällaiset nuorukaijet ajattele mitään muuta kuin tuota lihallisen mielen huwitusta, niin johtuu ajatukseen että heille on kodissa istutettu luontoon wäärä kunnian tunne.

Monet kirkolliset sanowat kuinka heillä on wähän aikaa kirkastaa raittiusasiata lapsilleen. Useilta riistää tämän ajan rakkkaus ja taipumus maistelemiseen. Ollaan wielä ajassa ja tawoisja jälellä. Ei tunneta aikauden tarwetta lapsen kaswatusessa. Jos aikaa jattu riittämään, käytetään se miten tahansa, mutta ei raittiusasiata tutkimalla. Monta harrasta kristittyä olen tawannut joille ei saisi myhdyksi muutaman sentin arwoista raittiuswäen kirjauutuutta waiikka mitä tekki. Eipä sellaista esim. kuin raittiuswäen wuotuinen Kalenteri. Uskonnollisella itseoifeudella koitetaan wain päästä kauppaajasta erillensä. Mutta kun samalla kertaa löythy tapahumia että juuri näissä piireissä lapset juoksewat yöjuoksuja, niin todellakaan ei woi antaa moisele kristillishyhdelle oikein tähttä tunnustusta waiikka kuinka tekki mieli. Eikä kaitfi ole wielä tässäjään. Monien kirkollistemme lapset antautuwat suorastaan kielteisten joukkoon ja alkawat sortaa sitä uskontoa, joka on koko ihmiskunnan ijankaikkisen elämän toimo ollut.

Tällöin monet wanhemmat kyllä sitten tuomitsawat

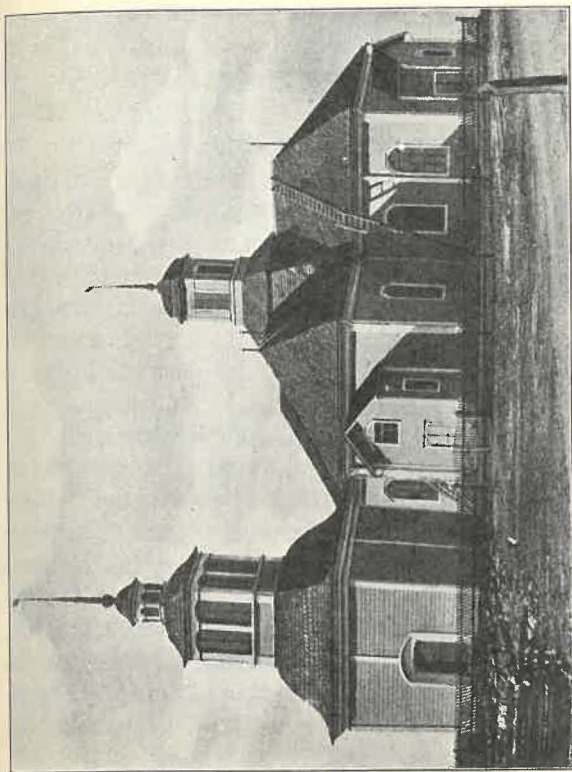
raittiusseurojakin, miten ne ovat huonoja seuroja ja maailmallisia ajan kulutuspaikkoja. Seurauksena tästä tietysti on se, että raittiusväen puolelta annetaan vastaa- armosteluja ja tuomioita kirkollisia vastaan. Niisjälä suinkaan ei ole aina hienotunteisuutta. Näin se sitten jatkuu taistelu kirkollisen ja raittiusväen kesken yhä edelleen. Hienotunteisuutta puuttuu molemmien puolin ja aiffo yhä suurenee.

Kirkollisen väen tulisi lämmöllä ja kärjivällisyydellä olla mukana raittiusliikkeessä. Ken on vieras raittius- asialle kirkollisen väen kesken, on aikaansa kaffi ihmis- ikää jälessä. Enemmän toimeliaisuutta kristittyjen kes- ken ja silloin tulee raittius asiakin huomatuksi.

Kirkollinen väki on niin paljon voimakkaampaa, että sen tulee kestää monet heikkoudet ja sekaforrot raittius- väen kesken. Raittiusväki ja kirkollinen väki ovat vieläkin lähellä toijiansa. Kätkäämme eroittako heitä!

10—8—15.

—Ie —wi.

Mankieskan kirkko Suomessa.

Taikauskoa.

Keväällä 1891, ollessani Ruotsin Mitorniossa (Mataringisjä) rowasti P. D. Grapen sijaisena, hänen ollessaan pitkäaikaisilla Lapin seurakuntien kansakoulujen tarkastusmatkoilla, kävelin eräänä ehtoopäivänä Mataringin hautuumaalle. Maantieltä sinne kääntyesäni huomasi kaksi henkilöä tulewan piänvastaiselta suunnalta kuin minä; toinen heistä oli nuori poikainen; hän sanoj kävelykumppanillensa: „Mies menee noitumaan“. Arvasin pojan tarkoittaman minua, luullen minua kait noitamieheksi, joka oli matkalla kuolleitten lepopaikalle welhon temppuja tekemään. Nuorukainen ei liene tullut minua vielä tunteneeksi, että olin pappi, joka oli wast'ikään seurakuntaan saapunut kontraktiapulaisena wäliaikaisesti olemaan rowastin sijaisena. Hänelle näytti kait oudolta, että joku arkisena iltana, kewäturingon Lännen rannoille painuesssa, menee yksinään, ilman ketään muuta ihmistä seurassa, kuolleitten hautuuta. Hän oli kait kuullut, että welhoilla on tapana noitua ja tehdä taikatemppeja myös kuolleitten lepotarhassa.

Minun mielestäni on kuitenkin aina hautuumaalla jotakin puhtaampaa ja autuaallisempaa ajan wiettoa, kuin mitä on noituminen ja welhon temppujen tekeminen, nimittäin jokainoalle sielulle, joka uskon wakuutuksessa Seesufksen tietää, että meidän omat hautamme

owatkin wain rauhallisia lepokammioita, jotka Herramme Seesus on haudassa lepäämisensä sekä kuolemansa ja ylösnousemisensä kautta pyhittänyt, niin että mekin Herran kirkkaudesta loistawilla ruumiilla saamme haudoistamme nousta ijanikaikkisesti turmelemattomina asumaan sen uuden maan päällä, jota me Herran lupauksen mukaan odotamme ja jossa wanhurstaas asuu (2 Piet. 3: 13).

Kesät. 3 p. 1892 menin ehtoopuolella Saaparannan hautuumaalle katselemaan lapsiwainajamme Rhoda Bellen lepokammiota. Siellä huomasi erään wanhemmanpuolisen mieshenkilön käwälemän hautuumaan itäiseltä suunnalta kirkkoa kohti. Ensiksi luulin tuntewani miehen, mutta ei hän se henkilö ollut, joffi hänet otaksuin. Mies astettui seisomaan kirkon pohjoispäähän sen owen eteen, joka on wastapäätä alttaria ja josta kuletetaan ruumiit talwen aikana kirkkoon sijalle hautausjuhlamenoja warten, ja wiedään sitte itäisestä owesta ulos, enimmäkseen n. k. „luukoriin“ kewäimeen asti, toisinaan myös suoraan hautaan, joka joskus talwella-kin wainajalle awataan.

Tuolla kirkon pohjoisowen ulkopuolella seisoi nyt tuo tässä yllämainittu mies; lakkinsa hän laski kirkon kivi-jelle portaalle, ja juhlallisesti hän katjeli kirkon suljetua owea kohti, toisinaan taas pulloon, jota hän piteli kädessään. Pullossa oli kait palowiinaa, kostapa huomasi hetken perästä, että polonen olikin juowukjissa. Sotain hän puhua höpisi tuossa juhlallisessa taikauksaan, mutta sanoja en woinut erottaa, puhuijo hän ruotsia, suomea tai lappia, sillä minä seisojin sen werran taampana hänestä Rhoda wainajan haudan wieresssä. Wihdoin kumminkin kuulin polojen toimensa lopulla

Janowan: „Synti minua waiwaa!“ Tämän Janottua katseli hän taas pulloansa ja kaatoi sen sisältöä hyvällä maulla suuhunsa ja nieli sisustaan — lieneekö tuo sitte tapahtunut lohdutukseksi syntiä vastaan, joka häntä waiwasi!

Siihen hän nyt kuitenkin tempunsa päätti kirkon owen edessä, josta lähti sitte kiertämään kirkon eteläiseen päähän sen länsipuolelta. Oliko hänellä sielläkin aikomus jatkaa tempujaan, sitä en tiedä. Minä seurasin näet hänen peränsään toiseen päähän kirkkoa ja ilmaisin haluni hänelle että jaisin puhutella häntä welhoasioista. Siihen hän ei ruvennut.

Nyt saapui paikalle muutamia sen vuoden rippikoulunurijoon kuuluvia Saaparannan ja Ruotsin Matornion henkilöitä. Welho ei halunnut ollenkaan puhella nyt enää meidän kenenkään kanssa; osotti wain kädelään erästä wainajan hautaa ja uhkaawan näkösenä höpösi muutamia noitasanoja, joita emmeymmärtäneet, ja niin hän pötki tiehensä pois nähtyistämme, en tiedä mihin.

Noille rippikoululaisille oli tuo Lapin noita (Lapista hän kuului olleen) jo ennen minun hautuumaalle tuloani lausunut uhkauksia, että hän on sellainen mies, joka woi tulen sytyttää penikuormien päästä. Ennen polosen poistumisista minun ja rippilasten näköjältä tuli hän hywin ymmärtäneeksi, että me emme olleetkaan enää sellaista ihmispolwea, joka welhoja pelkää.

Tällä Lapin welholla oli pitkä lappalaisen puikko luusta tehdyssä tupessa, riippuen wyöllä housujen päällä; muutoin oli hän puettuna samaan tapaan kuin talonpoikainen kansa (miespuolinen) yleensä on Tornion jokilaaksoissa.

Tietysti oli tuohon Lapin ukkoon aina lappjuudesta saakka taikatemppeuihin uskominen juurtunut. Sentähden alkäämme kummana pitävä, että hän itsekin welhona kummitteli. Walitettava wain on, että waikka jo wuojsijatoja on pyhdytty lewittää kristinopin waloa kansan keskuuteen pohjanperälläkin, jopa aina Lappiin saakka, silti vielä tuon tuostakin huomaa, että taifauskosta eivät kaikki ihmiset ole päässeet wapautumaan. Taifauskoki nähty kulkewan polwesta polween perinnöllisyyden sitteää polkua.

Mutta vielä walitettawampi on niitten ihmisten laita, joille on aina lappjuudesta saakka teroittamalla teroitettu kristinopin totuuksia vielä enemmän kuin lappalaisille, eivätkä kuitenkaan anna itseänsä totuuden ja armon vastaanottamiseen autuudekseen ja wapaudekseen pimeyden wallasta. Sellaisille käy niinkuin Paawali kirjoittaa: he „joutuwat kadotukseen, sentähden etteivät ottaneet vastaan raffautta totuuteen, jotta olisivat pelastuneet. Ja sentähden Jumala on lähettämä heille woimallisen esityksen, niin että uskowat walheen, jotta kaikki ne tuomittaisiin, jotka eivät ole uskoneet totuuteen, waan mielistyneet wäärhyteen (2 Tesf. 2: 10—12).

S. S. S. o i k k a.

Ellei!

Wapahantajamme Jeesus Kristus kuin waelsi täällä kärsimisien ja khynelten, sekä kuoleman warjon maassa lausui muun muassa kerran kuten siitä ewankelistista Matheus kertoo 5 l. 20 wärsyssä:

„Ellei teidän wanhurskautenne ole paljo enempi kuin kirjanoppineiden, niin ette tule taiwaan waltakuntaan.“

Kakas lukija! Mäin lausui pyhä Wapahantajamme itse omille opetuslapsilleen ja juuri näistäkin sanoista näemme, sekä saamme myöskin oppia wanhurskauden olewan kahtalaisen, se on ulkonaisen ja sisällisen. Ihmisten edessä kuin elämme kaksin puolin siweästi, ja olemme kunniallisia, niin maailmalle kelpaawalla tavalla olemme wanhurskaat. Niin esimerkiksi tunnemme erään fariseuksen, temppeლისä rukoilemasa: „Minä kiitan Sinua Jumala, etten ole niinkuin muut ihmiset“ j. n. e. (Luuk. 18).

Fariseukset tuolla juutalaisten seasssa olivat senlaista wäkeä, että ne kyllä ulkonaisesti wiettimät lainmukaista laittamatointa elämää. Mutta sellainen ulkonainen hurskaus ei kestä kauwan, eikä hlety edemmäksi, kuin tähän ajalliseen elämään. Siinä suuresti erehdyimme kuin luuloittelemme sellaisen wanhurskauden Jumalan edessä wanhurskauttawan meidät. Kuin luemme alussa mainittua raamatun paikkaa edelleen, niin pian huomamme me ne perin tärkeät neuwot joita Wapahantajam-

Kiuruveden kirkko Suomessa.

me opetuslapsillemme jaksaa, kuin parhain maallijista iis-
tämme lapsillemme leipää jakellee.

Farisealainen vanhurskaus on ulkonainen, eikä se ole
sydämmen pohjasta lähtevää uskon vanhurskautta. Jos
sinä aijot mennä jotakin uhraamaan Herralle ja muis-
tat että sinulla on jotakin veljesi, se on lähimmäisesi
kansja selwittämättömiä asioita, joista te olette olleet
erimielisiä, jopa olet niistä riidellytkin. Niin jätä lah-
jas alttarille, sekä mene ja sowi nopiasti riitaveljesi
kansja, kuuluu Wapahtajamme neuwo. Mä kadehti jos
näet täällä ajassa toiselle hywin käymän, äläkä koe estää
lähimmäisesi rehellisiä toimia, mitkä tarfoittawat hänen
itsensä ja perheensä jokapäiväistä leipää ja toimeentu-
loa. Mä kanna wihan kaunaa mielesjäsi kanssaihmissiäsi
kohtaan. Waan muista ja katso kuinka Herran oma
sääntö on meitä langenneita ihmisiä kohtaan. Eikö Her-
ra anna sataa niin määrille kuin vanhurskaillekin; ly-
hentymätöin Herran käsi on. Siis itsekäsin kuin olet Her-
ralta paljon, paljon hywyhttä saanut, niin saman Her-
ran Sengen elähtämänä anna paljon lähimmäisesi-
kin anteeksi heidän rikossiansa. Tule sitten ja uhraa lah-
jasi Herralle.

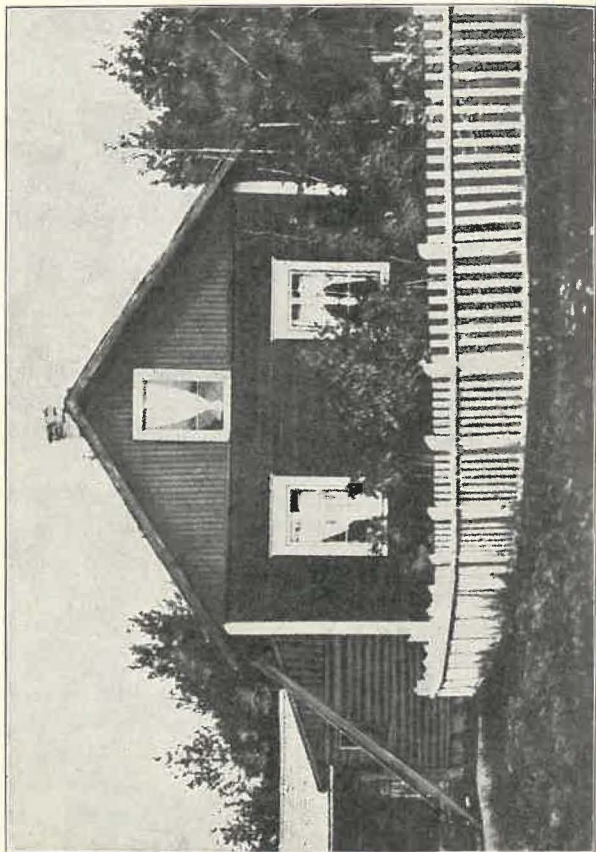
Katsokaamme esimerkiksi Rainia ja Nabelia, sekä hei-
dän uhriansa, ei heitä töistänsä vanhurskautettu. Sillä
uhraihän heistä niin toinen kuin toinenkin. Mutta mi-
täs Sumala katsoi? Hän katsoi sydäntä, koska Nabelin
uhri läksi sydämmen pohjasta ja uskosta. Sempä täh-
den Sumalakin katsoi leppyysestä sen puoleen, niinkuin
siitä on kirjoitettu. Uskon kautta uhraji Nabeli Suma-
lalle juurenman ja otollisemman uhrin kuin Raini. —
Sumala tuomitsee työmme ja uskomme jälkeen, kuten
Wapahtaja itse Herran lausui, „teidän työnne tuomitse-

wat teidät“. Ne työt eivät kelpaa Hänelle, jotka eivät
lähde uskosta ja sydämmen pohjasta. — Tutki siis ra-
kas luki, josko sydämmeji asuu Sumalan palveluksessa.
Ja josko sisällisesti olet yhtäläinen kuin ulkonaisesti.

Ellei ole niin, että alati tunnet oman wiheliäisyytesi,
ja että itsekäsin elät ainoasti ja yksinomaa Sumalan ar-
mosta, saaden armoa armon päälle, „niin ellei teidän
wanhurskautenne ole paljoa enempi kuin fariseusten ja
kirjanoppineiden, niin ette suinkaan tule taitwaan malta-
kuntaan“. — Niin ellei, ellei se sitä ole mitä Herran sen
oleman waatii.

Armon Herran, taimuta itse sinä meidän sydämmemme
uskon kuuliaisuuteen, sillä meissä itsesjämme on waan
sula pahuus. Auta meitä poikasi Seesuksen Kristuksen
tähdin.

S. S. M—a.

S. S. Mattilan talo Mäntysä Siuruvedellä.

„Kirkollisen Kalenterin“ lukijoille.

Monet Teistä, kalliit stäväni fiellä Amerikasja, muistatte ne monet puuhet ja toimet, joita kansjanne toimielin kalliin Suomi-Opiston sekä seurakunta-asian eduksi milloin yhdesjä, milloin toisesja muodosja. — Näistä puuhista imeytyi minuun pysjwäisefji raffaudefji elämän Herraa Jeesusta kohtaan palawa halu, saada edes waattimattomasja sunnuntaihoulutjyösja osottaa kiitollista mieltä Jumalaa kohtaan kaikesta siitä sunnrestu armosta, jota niin monen monisja eri muodoisja alati olen osajfeni Häneltä saanut, ja sain fielläkin Amerikasja ollesjani. Saakoon itse elämän Herra teidät kaikki innostaa ja saattaa pysjwäisefji jäsenikseen siihen rakennukseen, jonka perustuksena on Jeesus Kristus!

Palwellaxfeni Teitä tämän arwoisan Kirkollisen Kalenterin lukijoita, liitan tähän kuwan minun nyhyijestä afumuksestani, jonka yhteydesjä saatte hiukkafen werran nähä kotimaamme Suomen kaunistu metsä-seutua.

Siuruwedeltä, N. L., 17/7—15.

S. S. Mattila.

Kauhajoen kirkko Suomessa.

Rosburg-Walparaisou, Minn. seurakun- nan synnystä.

Rosburg-Walparaisou Ewankelis-Lutherilaisen seurakunnan historia on werrattain lyhyt. Ainoastaan kolmatta vuotta on kulunut siitä, kun ensikerran käwin Rosburg-Walparaisou seutuilla kastamassa lapsia ja jaarnaamassa Jeesuksen Kristuksen ewankeliumia. Tätä ennen ei ole muut, kuin past. S. Sarwela kerran käynyt Duluthista, kastamassa lapsia, paikkakunnalla Sumalan waltakunnan asioilla tietääkseni kukaan suomalainen liikkunut. Wuoden käwin, ilman mitään korwausta jaamatta waiwoistani, kerran kuukaudessa.

Suhtikum 10 p. w. 1914 pidettiin seurakunnan perustawa kokous. Wälttämättömimmät seurakunnan wirtailijat walittiin. Mr. Matti Mariin, esimies; mr. Nikolai Wladimiroff, kirjuriiksi; mr. Wilho Laukkanen, rahastonhoitajaksi; mr. John Leiwiskä, jäsenmaksujen kerääjäksi. Seurakunnalle annettiin nimeksi Walparaiso-Rosburgin Ew. Luth. seurakunta. Myöhemmissä kokouksissa keskusteltiin seurakunnan yhdistämisestä kirkokuntaan ja yksimielisesti päätettiin yhtyä Suomi-Synodiin. Tähän mennessä onkin jo tämä asia toteutettu.

Jäseniä seurakuntaan yhtyi heti 51, siihen lapsetkin luettuna. Työalaa, tällä uudisaqutusseudulla, on werrattain laajasti. Kaitkiaa kuuluu seurakunta-alueelle

52 tai 53 suomalaista perhettä. Seurakunnassa ei ole paikkakunnan suomalaisista asukkaista viidettä osaa. Seurakunnasta ulkona olevat ovat joko kielteisiä tai uskontoon nähden välinpitämättömiä. Kuitenkin miulla on varma luottamus tämän seurakunnan tulevaisuuteen. Seisovan maalaisväestön keskuudessa en luule kauvan menestyvän tuollaisen vallattomuuden, kuin nythään kanjamme keskuudessa vallitsee. Rukouksemme näinollen on Jumalan puoleen, että Valparaisonkin seurakunta lisääntyisi ja suurempi tarve Sumalan sanan kuulemiseen paikkakunnalla heräisi.

Jumalanpalveluksia ja hartauskokouksia on pidetty melkein poikkeuksetta mr. N. Vladimiroffin & mr. N. Wehmasen talossa, kerta kuukaudessa, hartemmin muissa perheissä ja Rosburgin koululla. Sunnuntai-koulua ovat pitäneet mr. N. Vladimiroffin tyttäret kotonaan. Kiitos Vladimiroffin & Wehmasen perheille avustanne seurakuntaa kohtaan.

D. M. S.

Tamarackin Ev. Luth. seurakunnan alkuvaiheista.

Tällä paikkakunnalla on Jumalan sana saarnattu ainakin toistakymmentä vuotta, Kansalliskirkkokunnan taholta, mutta seurakuntaa ei ole ollut olemassa pitkiin aikoihin. Meidän kirkkokunnan toimesta on ensimmäisenä hengellisen elämän elvyttäjänä tällä paikkakunnalla käynyt past. Riippa (nythään vainaja), joka oli viisi vuotta sitten tämän piirin pappina. Mahdollisesti on sitä ennenkin joku papeistamme täällä käynyt, mutta siitä minulla ei ole tietoa, ja on se kaikesta tapauksesta ollut tilapäistä, joten voimme kirkollisen toimintamme täällä katsoa alkaneeksi noin kuusi vuotta sitten. Past. M. Pesonen vaikutti noin vuoden ajan, neljä vuotta sitten, tässä piirissä, käyden myöskin Tamarackin uudisasutus seutuilla. Sittemmin on allekirjoittanut käynyt säännöllisesti kerran kuukaudessa, lähes neljä vuotta, puhuen Sumalan valtakunnan asioista ja koettaen elvyttää uskonnollista ja seurakunnallista harrastusta paikkakunnan väestössä.

Past. M. Pesonen, 1914, yritti perustaa seurakuntaa, mutta hän muutti jo vuoden lopulla pois tästä piiristä ja niin tämä hyvä aije jäi toteuttamatta. Perustettiin ompeluseura, tarkoituksella saada varoja tulevaisuudessa aiottuun kirkonrakennuskassaan. Tälle yritykselle kävi niin ikävästi, että kielteinen, sosialistinen ai-

nes sai asian johdon, keräsi jonkun aikaa Suomi-Synodin seurakunnan nimellä varoja, mutta rahat käytettiin toisiin tarkoituksiin. Niillä ostettiin vanha kansakoulu, jota nyt käytetään perheleen valtakunnan edistämiseksi. Wafawamman ainekseen täytyi erota heistä, ja saivat jurukseen nähdä, miten heidän waiwannäkönsä käytettiin pimeyden valtakunnan palvelukseen.

Mutta seurakunta-aate ei kuollut. Siitä puhuttiin ja pidettiin kokouksiakin; niissä ilmeni lämmintä mieltä seurakunnan perustamiseen nähden. Kuukausia kului, kuluipa vuosia, kunnes entiset pettymykset olivat niin unhoituneet, että huhtikuun alkupuolella kierrellessäni saarnaaja S. Salosen kanssa sainme seitsemän perhettä lupaan seurakuntaan yhtyäksään.

Suhtikuun 15 p:nä w. 1915 pidettiin seurakunnan perustawa kokous Mr. John Toiwosen talossa, Clark townshippissä, Atkin Co., Minn. Toinen kokous pidettiin samassa townshippissä mr. M. Luukin talossa toukokuun 2 p:nä. Tässä kokouksessa hyväksyttiin säännöt ja päätettiin yhtyä Suomi-Synodin kirkkokuntaan, jota tarkoitusta warten on jo hakemus lähetetty kirkkokunnan konsistorille.

Seurakunnan perustawia jäseniä owat: Oskar Sundberg, esimies; Gust Ganni, kirjuri; Oskar Österbacka, rahastonhoitaja; mrs. Österbacka, Matti ja mrs. Luuki, Sam ja mrs. Salo, John ja mrs. Toitwonen, John ja mrs. Särwi, mrs. Johnson, mr. Perälä ja Wili Saapaja; myöhemmin owat yhtyneet Gust ja mrs. Saari, Oskar Roussu. Nykyään kuuluu seurakuntaan 12 perhettä, joista kuitenkin kolmessa perheessä on ainoastaan yksi jäsen; toisissa perheissä on enemmän. Useita kokouksia on pidetty, joissa käytännöllinen toiminta on järjestetty.

Seurakunnan pyhinnöstä käyn yhden kerran kuukaudessa pitämässä jumalanpalveluksen wuoroon perheissä.

Paikkakunnalla on vielä ulkona seurakunnasta werrattain paljon suomalaisia perheitä. Se owat tosin uudisasukkaan asemassa, mutta hymällä syhllä heistä woi toivoa lastensakin tähden, Jumalan sanaa rakastawaa ja wafawaa seurakunnallista wäkeä. Wastustustakaan ei puutu täällä seurakuntatyöltä. Mutta oletko sinä, ystäwä, vastaan wai myöten? „Joka ei ole meidän kanssamme, hän on meitä vastaan, mutta joka ei meidän kanssamme koka, hän hajottaa“.

Jumala auttaoon pientä Tamarackin seurakuntaa, että sillä olisi paljon siweellisiä ja aineellisia kannattajia ja että me kaikki tunnustaisimme Jeesuksen Wapahattajajemme.

D. A. S a m a n e n.

Elyn seurakuntapiiritä.

Tämä seurakuntapiiri käsittää nykyään Elyn, Soudanin, Towerin ja Palon ev. luterilaiset seurakunnat St. Louis Countysa, Minnesotan valtiosta. Elyn ja Palon seurakunnat kuuluvat kirkkokuntaamme, toiset ovat itsenäisiä. Sallittakoon tässä tuoda esille muutamia piirteitä seurakuntien nykyisestä tilasta.

Ely on niin sanotun Vermilion alueen huomatuin kaupunki, jossa on nykyään noin 6,000 asukasta, joista noin 1000 suomalaista. Kaiwantoteollisuus on pääelinkeino. Noin neljä mailia Elystä sijaitsee Wintonin jahamyhlykaupunki ja sen läheisyydessä Section 30 kaiwantokylä. White Ironin maanviljelysalueella asuu neljäntuhdentä maanviljelijää. Ely on luonnon-ihanan Long Laken rannalla. Siitä pistää esille Santaniemi, joka on kauneimpia juhlapaikoja pohjois-Minnesotassa (kuvalta).

Seurakuntatyötä on Elyssä tehty jo noin parikymmentä vuotta tai enemmänkin. Suomi-Synoodin seurakunta perustettiin 1900-luvulla. Tätä seurakuntaa on hoitanut pastori Sarwela, sittemmin pastorit S. Anias ja Siisakki Katajamaa, jotka kaikki viimeksi mainittua jo lepäävät töistään, edellinen Elyn hautausmaassa. Kumpakaan vainajaa muistelevat tämän seurakuntapiirin seurakunnat kaipauksella ja rakkaudella.

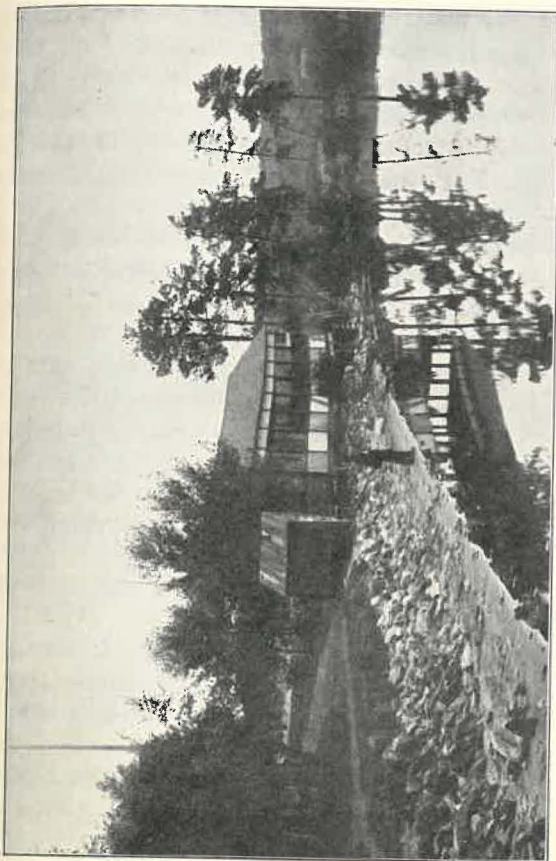
Pastori Anias-vainaja tuli myöskin tunnetuksi innoista ojanotostaan raittiustyöhön. Hänen aikana pidettiin myöskin kirkkokuntamme kirkolliskokous Elyssä. Rouwa Anias, nykyinen rouwa Wuoti, asuu vieläkin Elyssä ja on allemerkinneen aikana johtanut taitavasti seurat. pyhäkoulu. Tilapäisesti ovat muuttaneet kirkkokuntamme papit hoitaneet tätä seurakuntaa. Allemerkinnyt saapui Elyyn joulukuulla w. 1909 Elyn, Soudanin ja Towerin seurakuntien kutsumana. Seuraavana vuonna joutui Palonkin seurakunta allemerkinneen hoitoon. Nyt warjainaiseen aineeseen.

Elyn tultuani ryhdyttiin seurakunnan eri tehtäviä suorittamaan, jumalanpalveluksia pitämään säännöllisesti, pyhäkoulu pitämään j. n. e., kuten oli siihenkin asti tehty. Tammikuulla w. 1910 pantiin alulle n. s. lauwantakoulu, jota oli ennenkin pidetty, ja siitä saakka on koulua pidetty säännöllisesti joka talvi noin kuusi kuukautta vuodessa. Lapsia on käynyt 40—50 paikoille. Pyhäkoulu käy nykyään noin 80 lasta. Jumalanpalveluksia on pidetty säännöllisesti yhtenä arkki-iltana viikossa joko kirkossa tai perheissä ja kahdena sunnuntaina kuukaudessa. Suomi-Opistoa on tahdottu muistaa joka vuosi kollehdeilla, iltamilla ynnä muulla tavalla. Siljattain perustettiin paikkakunnalle Suomi-Opiston kannatusyhdistys. Suomen Merimies- ja Siirtolaislähetystä ja Suomen Paikallislähetystä on niinkään avustettu kollehdeilla. Erityistä huomiota on tahdottu kiinnittää työhön nuorison keskuudessa seurakunnan ollessa allemerkinneen hoidossa.

Synstälwella w. 1910 perustettiin seurakunnan yhteisen kristillinen nuorisoyhdistys, joka on perustamisestaan saakka toiminut säännöllisesti kokountuen ferran

tai useammin kuukaudessa. Sen ohjelmat ovat aina olleet arvoikkaita ja toisinaan hywinfin sisältörikkaita. Monesta tärkeästä kysymyksestä on puhuttu ja keskusteltu. Runoja on lausuttu ja musiikilla on ollut tärkeä paikka ohjelmassa. Ohjelmia on yleisö saapunut kiittävän runsaasti kuulemaan. Muemertetty on ainakin sitä mieltä, että yhdistyksen toiminta ei ole ollut turhaa. Syviä siemeniä on koetettu kylwää, Sumalan apuun luottaen on työtä koetettu tehdä, Sumalan tahtoa ja käsityä on teroitettu. Nuorison toji parasta on yhdistys toiminnallaan tarkoittanut. Köyhiä on se auttanut. Suomi-Opietolle on se lahjoittanut waroja. Sywää kirjallisuutta on sen toimesta lewitetty. „Nuorten Istävä“-nimistä kirkkokuntamme kustantamaa nuorison lehteä on se tilannut jäsenilleen 50 vuosikertaa. Yhdistys on täten toteuttanut sitä ohjelmaa, jonka se ajetti itselleen perustettaessa.

Aristillisen Nuorisonyhdistyksen hedelmäkki voidaan osaksi lukea seurakunnan yhteyteen w. 1914 toukokuul-la perustetun nuorten ompeluseuran „Marttayhdistyksen“ menestyksellinen toiminta. Tämän yhdistyksen tarkoituksena on tukea seurakuntaa aineellisessa suhteessa ja tehtävässä onkin se tähän asti onnistunut yli toiveiden. On myöskin tahdottu muistaa henkistä puolta. Näiden kahden yhdistyksen toiminnan kautta on moni tullut wedetykki seurakuntatyön yhteyteen. Vielä parempi olisi, jos monelle olisi samalla tullut tärkeäkki oman sielunsa pelastus. „Ojki on tarpeellinen“. Siihen on nuorisotyössä päästävä. Jatkettakoon työtä wain edelleenkin älköönkä jätettävä työtä kesken. Sumala antakoon meille tarwittawat woimat, taitoa, wiisaut-

Elyn Santaniemi, Minn.

ta ja kärsivällisyyttä tehdesämme tätä kallista työtä. Snnokkaiseen työhön nuorten hyväksi seurakunnissa!

Mainitsematta ei saa jättää seurakunnan uskollista palvelijaa, vanhemmaa ompeluseuraa, joka on utterasti kerännyt varoja seurakunnalle sen perustamisesta saakka, mrs. Ewa Bertulan ollessa etupäässä puuhamaassa. Monta utteraa emäntää saa ompeluseura lukea jäsentensä joukkoon. Ompeluseuran kuva on ollut R. Kalenterissa.

On seurakunnan yhteydessä toiminut kirkkofööriin, jonka toiminta nyt on lakkaussissa. Toivomme voivamme pian joutua herättää kööriin uuteen eloon tai perustaa aivan uuden.

Soudan on nykyään kuoleva kaimantokyla, jonka ainoassa kaimannosssa työskentelee jatakunta miestä. Entiseen aikaan on kaimannosssa työskennellyt 2000—3000 miestä. Silloin on ollut vilkasta elämää. Nykyään on hiljaista. Monta tyhjää huonetta on tätä todistamassa. Asukkaiden täytyy vähitellen siirtyä muualle töitä etsimään. Moni onkin siirtynyt maalle. Siirtymistä muualle on jatkua, ellei työsuhteissa tapahdu pian muutosta.

Soudanin P. Paawalin itsenäinen ev. luterilainen seurakunta on jo toiminut noin pari vuosikymmentä, pastori Sarwela ollen sen ensimmäisiä opettajia. Seurakunnalla on oma siwä kirkko, jossa kokoontutaan säännöllisesti kerran kuukaudessa; joku vuosi takaperin kokoontuttiin kaksi kertaa kuukaudessa. Pyhäkoulua on pidetty säännöllisesti waltionkoulujen aikana. Kesäkoulu on pidetty säännöllisesti useampana kesänä perätysten, jolloin seurakunnan opettaja on tavallisesti toiminut opettajana. Kristillinen nuorisoyhdistys on

niinikään toiminut seurakunnassa. Sen toiminta on nykyään vähän lamaussissa, mutta vielä toivotaan siihen voitavan lietsoa uutta elämää. Tammikuulla 1915 perustettiin seurakunnan yhteyteen ompeluseura, joka on säännöllisesti kokoontunut perheissä kerran kuukaudessa. Ojanotto näihin kokouksiin on ollut vilkasta. Rahwipöhdystä on kertynyt siwonen summa ompeluseuralle. Nykyään wallitsewat huonot työsuhteet wallittawat lamauttawasti seurakunnan toimintaan.

Lower on vieläkin kuolleempi paikkakunta. Töitä on saatavana parin kuukauden aikana kesällä sahamylyssä. Silloinkin wain pienempi joukko miehiä saa työtä. Talwihin saa työmies rientää muualle työhetsintään. Kansalaisiamme on asunut Lowerissa kymmenkunta vuotta takaperin enemmän, nykyään heitä on wain pieni joukko. Piikejoen maanwiljelysseutu antaa paikkakunnalle jonkun merran liikettä. Soudanin asukkaat tekewät kaikki ostoksensa Lowerissa.

Edelläsänotusta johuu se, että seurakuntaelämä Lowerissa on ollut viime vuosina sangen vähäistä. On silti woitu säilyttää seurakunta, joka perustettiin pastori Anias-wainajan aikana. Pyhäkoulutoiminta, joka on ollut kauwan aikaa seisauksissa, herätettiin elokulla 1915 uuteen eloon. Muutenkin on seurakunnassa nykyään, pienuudesta huolimatta, elon merkkejä. Saa-koon innoistus wain jatkua, seurakuntatietoisuus kasmaa.

Neljäntenä ja viimeisenä mainittakoon Palon maanwiljelysalueella toimiva St. Louisjoen Suomi-Synoodiin kuuluwa seurakunta. Paloon owat ensimmäiset asukkaat siirtyneet Soudanista, Lowerista hynä muualta noin 13 vuotta takaperin. Seutu oli silloin tietön erämaa. Nykyään on maanwiljelijöillä siellä jo paljon

peltoja, joista voi koota siemät viljat. Meijeriyhtiö on perustettu ja muullakin tavalla on ryhdytty toimimaan yhdesä yhteisten tarkeitusperien saavuttamiseksi. Raittiusseuralla on kokoushuone, jossa on pidetty jumalanpalveluksia. Autobiiliillä pääsee nopeasti liikkumaan hyviä teitä. Seurakunta perustettiin Paloon noin kymmenen vuotta takaperin. Pastorit Sarmela, Anias, Katajamaa, Ilmonen ynnä muut ovat seurakuntaa hoitaneet ennenkuin se joutui allemerkinneen hoitoon. Allemerkinneen aikana on kofoonnuttu säännöllisesti kerran kuukaudessa perheissä ja raittiustalola. Seurakuntalaiset ovat vuoronsa mukaan huolehtineet pastorin kyydistä ja kortteerista. Pyhäkoulua on pidetty toisinaan enemmän, toisinaan vähemmän säännöllisesti eri osissa maanviljelysaluetta. Yhtenä kesänä on ollut kesäkouluaakin. Tänä vuotena on ruwettu myöskin kiinnittämään huomiota kristilliseen nuorisotyöhön. Paljon näyttää olewan vaikeuksia woitettavana, paljon esteitä nuorten tiellä, mutta meidän uskomme on se woitto, joka maailman woittaa. Rippikoulua on tässä, samoinkuin muissakin seurakuntapiirin seurakunnissa, pidetty joka woosi. Usea nuori on täten tullut otetuksi seurakunnan yhteyteen, mutta usea on pian unohtanut tekemänsä kalliit lupaukset sekä walinnut tien, joka johtaa kauwaksi pois Sumalasta. Sumalantakoon meille woimia ja halua etsimään efsyneitä ja auttamaan heitä takaisin.

Koska kirjoittajan tarkoituksena ei ole ollut warsinaisen historian esittäminen, on esityksestä jätetty paljon pois, joka olisi muussa tapauksessa kerrottu. Todistukseksi ja kehoitukseksi on tämä kirjoitettu.

Wielä mainittakoon, että Palon raittiustalon wieres-

Seurakuntansa Palosola, Minn., 1915.
Suomi-Epiopiston johtajan kühdestä heidän luonnan puhumassa Epiopio-afiasia.

jä otettu ryhmäkuva esittää osaa siitä juhlimasta joukosta, joka saapui tohtori Nikanderia kuulemaan hänen käydesfään Minnesotasja viime elokuuilla.

Lopuksi joitakin hawainnoita ja toiwomuksia. Kirkosfäyhnti eli ojanotto yhteisiin jumalanpalveluksiin saisi olla yleensä parempi. Surullisena ilmiönä on mainittawa joidenkin ennen seurakuntatyötä lähellä olleiden kylmeneminen ja yhteisiin jumalanpalveluksiin halveksiwalle kannalle asettuminen. Eikö sopisi palata takaisin siihen, mistä on lähdetty? „Pidä mitä sinulla on“.

Toisissa seurakunnissa näkee säännöllisesti nuoria kirkossa, toisissa loistawat nuoret poisjaolollaan. Herran huoneeseen uudelleen, takaisin pyhäkköön! On aika ruweta tulkemaan Herran huoneeseen, kutsun tullesja. Wanhat ja nuoret, yhdesjä Herran eteen! Mitä on paha. Sumalattomuus saa yhä enemmän jalansijaa kansamme keskuudesja. Ainoastaan Herrä woi meitä auttaa.

Yleisenä ilmiönä saa myöskin huomata, miten harwat harrastawat uskonnollisten lehtien ja kirjojen lukemista, puhumattakaan pyhästä raamatusta. Täsfäkin suhteessa täytyy tapahtua muutos. Enemmän uskonnollista kirjallisuutta koteihimme!

Möni rawitsee itseään säännöllisesti eläwillä kuwilla. Rawittaamme itseämme enemmän Sumalan eläwällä janalla.

Puoluekiihto tahtoo pyrkiä häiritsemään seurakuntien rauhallista ja terveellistä kehitystä. Kun on jotakin jaanut aletuksi, puoluekiihton sokaisemat tunkeilijat ja seurakuntien jäsenet koettawat tehdä voitawansa aletun työn ehkäisemisefksi ja huonoon waloon saattamisefksi. Enemmän Herran tulen synnyttämää intoa ja wähem-

män puoluekiihtosta johtunutta. Dikeasja mielesjä ja rehelligesti suoritettu työ on kuitenkin kerran wersjowa ja tuottawa hywän hedelmän, on osoittautuwa oikeaksi, kun sitäwastoin wilpillisesjä, epärehelligesjä mielesjä ja lihelligesja kiihtosja suoritettu työ on kerran antawa huonon hedelmänsä. Enemmän luottakaamme Sumalan isälliseen huolenpitoon ja hyljättäämme Sumalan waltakunnan työtä ajaesjamme kaikki wilpillinen, walheellinen, wiefastelu, sopimaton, ala-arwainen. Kyllä Sumala antaa meille tarpeellisen määrän menestystä, kun Hän teitänsä seuraamme ja uskollisesti suoritamme niitä tehtäwiä, jotka Hän on meille kullekin uskonut.

Oi, wuodata, Seesjus, kun Senfesi taas, Ett' taiwainen kieffiji synkäsja maas? Kirkkaammin hehkuu jälleen!

Taas helluntaituniesji tuntua suo, Taas Senfesi tulta kun kirkkoosi luo, Ett' tunnettais' kun woimas'!

Balosja, Winn., lokaf. 10 p. 1915.

W. R o i w u m ä k i.

Muutamia piirteitä seurakuntatyöstä Monesseissa.

Seurakuntatyö nykyaikana ja varsinkin täkäläisissä oloissa sulkee piiriinsä hyvin paljon muitakin toimintoja kuin ainoastaan varsinaisen sananjulistuksen sunnuntaisin kirkossa tai viikolla perheissä. Kokenus kai jo nykyisin on opettanut tuon totuuden: jollei ihmisiä lähestytä muualla kuin ainoastaan saarnastuolista, niin sieltäkään ajan mittaan ei enään monta näe. — Tämä on pannut monen vakavana miettimään, mitä olisi tehtävä, että seurakuntaelämä saataisiin eloisaksi? — Tähän kysymykseen kai ei löytyne pätevämpää vastausta kuin tuo yksi ja ainoa: t o i m i n t a a n! Kaikki seurakunnassa olevat voimat on saatava vilkkaaseen toimintaan ja kun on puuhaa, niin silloin aina myöskin on elämää.

Miinpä täällä Monesseininkin pienessä seurakunnassa on koetettu herättää mahdollisimman vilkasta toimintaa. Sitä varsinkin on lisännyt oman seurakuntahuoneen valmistuminen, joka käy keskuudessamme pyhäkouluhuoneen nimellä. Etupäässä ahtaus pyhäkoulusja pakoittikin seurakunnan ryhtymään tätä huonetta puuhaamaan. Mikoinaan on jo ollut tämän huoneen historiikki esitettyä Amerikan Suomettaressa, joten siihen en nyt sen enempää lajota, mutta vasta kokouksessaan syys-

kuun 5 päivä w. 1915 seurakunta päätti sen täysin valmiina ottaa vastaan ja vapauttaa rakennustoimikunnan vastuunalaisuudesta.

Nyt siis täysin valmistuttuaan on tämä rakennus ikäänkuin seurakuntalaisten koti. Siellä seurakunnan eri yhdistykset koettavat toimia sopujoinnussa toistensa kanssa.

Pyhäkoulu, joka on tärkein työhaara Amerikassa lasten kasvatamiseksi seurakunnalle, luonnollisesti ennen muita toimii omassa huoneustossaan. Joka pyhä on se täynnä lapsia Sumalan sanan totuuksia oppimassa omalla äidinkiellään. Pyhäkoulutoiminta onkin paljon vilkastunut sen jälkeen, kun koulu sai oman huoneen itselleen. Nykyisin käy pyhäkoulussa koko paljon toista jataa oppilasta. — Kesäkoulua pidettiin viime kesänä myöskin ensimmäisen kerran seurakunnan omassa huoneessa. Tähän saakka seurakunnan on tähtynyt turvautua raittiusseuran hyväntahtoisuuteen tässä suhteessa, mutta nyt tämäkin on tullut forjatuksi. Luonnollisesti omassa huoneustossa on myöskin kesäkoulun pito paljon vapaampaa ja enemmän tarjottuaan vastaavaa.

Merkitsevän seuraavaksi M. A. Y:n, joka myöskin on saanut tässä huoneessa oleskelupaikan kuin lintunen peijänsään. Kutsukorteilla ja muutoinkin koetetaan kutsua kylämme nuorisoa pois turhuuden poluilta kuntelemaan ja kätkemään sitä hengellistä ohjelmaa, jota yhdistyksen nuoret jäsenet esittävät. — Nuorten Kristilliset Yhdistykset ovatkin yhtenä mitä tärkeimpänä toimintamuotona meidän seurakunnallissessa elämässämme. Kulkapa muu voi niin vaikuttaa nuoriin kuin juuri toiset nuoret. Jospa meidän yhdistyksissämme waan olisi paljon Seesuksen rakkauden lämmittämiä jäseniä, niin

kuinkahan suuria me voisimmekaan saada aikaan! Herrat kuitenkin tahtoo heikonkin työn siunata, jota Hänen apunsa turvissa koetetaan tehdä. Saakoon Hän myöskin siunata Monesfenin M. K. Y:n toiminnan!

Seurakuntamme keskuuteen on myöskin perustettu puhujaseura ja missäpä silläkään olisi mukavampi koontua kuin juuri pyhäkouluhuoneella. Siellä pidetään säännöllisesti puhujaseuran kokouksia aina parin viikon päästä, joissa seuran jäsenet kukin vuorollaan aina esiintyvät pitäen puheita, esittäen launolukua, laulun runoja, pitäen esitelmiä, alustaen keskustelutyömyöksiä j. n. e. Tietyksi esiintyjää aina ankaraasti arvostellaan, sillä eihän se ilman mitään koulua olisi kaan. Paljon siellä karjitaan pois hyviä luuloja sekä haitallisia kasvannaisia, jotka monia julkisen sanankin palvelijoita haittaavat. Tällaisen toiminnan tarkoituksena onkin juuri kasvattaa seurakuntaan toimivia tyhjiä. Mitä nyt jo olen saanut edistystä huomata, niin luulen, ettei työ aivan hukkaan ole mennyt.

Kirkkokoöriä ei myöskään missään tapauksessa tule unohtaa, sillä sekin osaltaan on yhtenä suurena tekijänä Jumalan valtakunnan työssä. Me emme aina osaa tyhlin korkeaksi arvostella musiikin osaa hengellisessä elämässä ja Herran työssä. Jos mikään muu ei voi sydämen ruostuneita kielii saada soimaan, on se tenhovoima jollain hengellisellä sävelmällä. Me olemme lutherilaisia ja kuinka suuren painon panikaan Luther aikanaan musiikille. Hän itse soitti ja lauloi kodissaan ja ne olivat juhlahetkiä hänelle itselleen ja perheelleen. Meidänkin tulisi tästä oppia jotain. Kirkkolaulu tahtoo monin paikoin seurakunnissamme olla hywinkin alkeellisella kannalla, soitosta puhumattakaan. Kirkkokoörit

Monesfein vanhemman ompeluseuran jäseniä (Pa.).

tässä juhteessa ovat hyvänä apuna. — Täällä Monesenisja on koettanut pienoinen kirkkofööri toimia allekirjoittaneen johdolla paremman puuttesija, mutta niin pian kuin ilmestyy joku etewampi johtajajyky, olen valmis luovuttamaan paikkani hänelle. Kirkkofööri pitää myöskin harjoituksiaan pyhäkouluhuoneella kaksi kertaa viikossa. On myöskin ollut jo hiukan ajatusta orkesterin muodostamisesta, joka tulisi pyhäsin soittamaan jumalanpalvelusten yhteydessä, mutta se on kumminkin vielä toistaiseksi unelmana. Mahdotonta se kylläkään ei ole, sillä uskovan ihmisen sanavarastoissa ei saa ollenkaan löytyä sanaa „mahdoton“.

Ompeluseurat ovat myöskin sellaisia toimintamuotoja, jotka täkäläisissä oloissa ovat välttämättömiä, sillä niiden tarkoituksena etupäässä on pitää silmällä seurakunnan aineellista hyvinvointia. Tämä tietysti on wain yhtenä tarkoituksena, sillä Sumalan sanaahan niissäkin tilaisuuksissa wiljellään ja hengellisiä lauluja lauletaan. Kaikesja tapauksessahan kertyneet warat kumminkin käytetään Sumalan waltakunnan työn hyväksi siirtokansamme keskuudessa. Woipa seurojen työn tulokset joutua niinkin tärkeän työn edistämiseksi, kuin on ewangeliumin ilosanoman wieminen kauwaksi pakana-kuntaan. Lasten ompeluseura on keskuudessamme toiminut tämän ihanan ja jalon asian palveluksessa. Lasten ompeluseuran työn tuloksena sai allekirjoittanut lähettää launiin summan Suomen Lähetysseuralle Helsinkiin käytettäväksi lähetystyön hyväksi laukana pakana-kunnassa. — Lasten ompeluseura luovutti puolet tyhnsä tuloksista oman kouluhuoneen hyväksi, sillä lapset, jotka työskentelewät ompeluseurassa, ovat kaikki pyhäkoululaisia. — Wanhemman wäen ompeluseura toimii myös-

kin ja se onkin ollut oikein tuntuwana apuna seurakunnan aineellisen puolen kartuttajana. Wiime wuonnakin wanhempi ompeluseura luovutti seurakunnalle tuon siwosen summan \$385.00.

Kaikki nämä mainitsemani toimintamuodot ovat siis sellaisia, jotka ovat aiotut lähimmäistemme hyväksi, yksilöiden kehittämiseksi hyvässä ja tarkoittawat myöskin Sumalan kunniaa. Kenelläkään ei siis luulisi olewan mitään tällaista toimintaa vastaan, mutta keskuudessamme on kumminkin niinkin alhaisella asteella olevia henkilöitä, jotka tällaista toimintaa koettawat mustata, mutta heille täytyy se antaa anteeksi, sillä he itse eivät ole selwillä siitä, mitä he tekewät. Joku „kurikäläinen“ tai „sozialistinen“ sanomalehti on heidän omanuntonsa kuolettanut, järkenjä pimittänyt ja kietonut heidät walheen verkkoon, josta on perin waikea wapautua. Woimme kuitenkin ruikoilla heidänkin puolestaan ja kärsiwällisyhydellä tehdä kaikesta wastustuksesta huolimatta tätä jaloa seurakuntatyötä, sillä lopullinen menestyminen ei sittenkään riipu meistä, waan Sumalasta, jonka palvelijoita tahdomme kaikessa heikkoudeessamme olla.

Dr jö S o k i.

New Castlen Suom. Ev. Luth. seurakun- nan historia

lyhykäisyydessä vuosilta 1900—1915.

New Castle on pieni tehdaskaupunki, jossa nykyään lasketaan olevan lähes 40,000 asukasta. Kaupunki sijaitsee Mahoning laaksossa Lawrence kauntissa, Pennsylvanian valtiossa, U. S. A.

Mikäli tiedetään, on suomalaisia ensi kerran saapunut työntekoon New Castleen vuonna 1893, kuitenkin vain pieni joukko. W. 1895 tiedetään suomalaisia asuneen New Castlessa 29 henkeä.

Wuoden 1895 kuluessa pidettiin ensimmäiset suomenkieliset kirkonmenot, joita kävivät pitämässä Nshtabula-Garborissa asuvat pastorit F. Lehtinen ja Napeli Riwioja. Näiden jälkeen kävi jumalanpalveluksia pitämässä aina väliin pastori Suotari Nshtabula-Garborista, D.

Elämä suomalaisten kesken näinä alkuaikoina oli enemmän epäjäynnöllistä ja kansallis-raittius-uskonollisille pyrinnoille välipitämätöntä. Mutta kuitenkin Jumala kaikkivoipaisuudessaan herätti eloon suomalaisissa ennen kylmetyh hyveen siemenen raittiustyölle ja seurakuntatyölle. Sillä w. 1895 alkoi historiallinen raittiustyö pastori A. Riwiojan avustuksella New Castlessa.

Jouluk. 3 p:nä 1900 past. Kaarlo Suotari kävi pitämässä jumalanpalveluksen täällä. Kirkonmenojen päättyttyä pidettiin kokous, josta oli ilmoitettu 14 päivää ennemmin.

Tätä kokousta johtamaan valittiin past. Kaarlo Suotari ja kirjuriiksi valittiin Daniel Sjoski. Past. Suotari teki kysymyksen tahdotaanko New Castleen perustaa Suom. Ev. Luth. seurakunta? Kokous päätti yksimielisesti, että seurakunta perustetaan ja että se on tarpeen vaatima.

Suuri valitulle seurakunnalle valittiin esimieheksi Elias Soki, kirjuriiksi Daniel Sjoski, kasanhoitajaksi John Kaartunen ja luottamusmiehiksi Joseppi Riikka, Gerikki Hill, Matti Kalajainen, Tuomas Martikkala ja Henry Lehtinen.

Kokous pyysi pastori Suotarin käymään kerran kuukaudessa \$10.00 korvausta vastaan. Pastori Suotari suostui tähän. Jäsenmaksua päätettiin kantaa 15¢ jäseneltä, joka kerätään joka kahden kuukauden perästä. Seurakunnan luffariiksi valittiin Matti Honkonen ja palkaksi myönnettiin \$2.00 kerralta.

Mäinollen seurakunta alkoi ensimmäisiä askeleitaan. 15 päivänä lokakuuta 1902 seurakunta päätti kokouksessaan, että seurakunta laillistutetaan. Laillistuttaminen on hyväksytty Lawrence kauntin wirastossa marrask. 3 p:nä 1902.

Kokouksessaan kesäl. 17 p. 1903 seurakunta päätti yhtyä Suomi-Synoodiin. Liittyminen tapahtui heinäk. 10 p., Hancockissa, Mich.

Dhion ja Pennsylvanian Suomi-Synoodiin kuuluvaan seurakuntapiiriin on seurakunta yhitynyt toukok. 24 p. 1911.

Kokouksessaan toukok. 12 p. 1907 seurakunta hyväksyi sille laaditut säännöt, joihin voidaan tehdä muutoksia tai lisäyksiä vuosikokouksessa $\frac{2}{3}$ äänten enemmistöllä. Seurakunnan hajottamiseen ja omaisuuden muille siirtämiseen tarvitaan $\frac{3}{4}$ äänten enemmistö.

Toukok. 13 p. 1906 seurakunta päätti ruweta kustantamaan yhteistä pappia Warrenin, Girardin, Youngstownin, Lowellin ja Vesfemerin kanssa. Tähän saakka oli käytetty Fairportin, D. ja Ashtabula-Garborin, D., pappia. Nyt muodostui oma yhteinen seurakuntapiiri, jossa tuli toimimaan oma yhteinen pappi. Näin tawoin sai seurakunta-elämämme uuden isähäksen wilkkaampaan toimintaan.

Papit, jotka New Castlessa ovat toimineet ennen seurakunnan olemassaoloa, ovat: J. Lehtinen ja past. Nappeli Kiwioja ja past. N. Suotari. Papit, jotka ovat toimineet seurakunnassa ovat seuraawat: Hannes Leiwiskä, Juho Kalleen, W. Tiitola, M. Luttinen, Alfred Saapanen, D. Stadius, J. B. Kawa, S. Ilmonen ja E. Määttä.

Omaa pappilaa ei seurakunnallamme ole koskaan ollut. Seurakuntamme bavit ovat täällä kändesiään saaneet rawintoa ja asunnon Jooseppi Kiikan, Matti Honkonen, Tuomas Martikkalan, Matti Kalajaisen, Antti Lepistö, Aug. Pirkkalan ja J. E. Laurellin perheissä seurakunnan sopimuksen mukaan. New Castlessa asuneet papit ovat asuneet omilla vuokratuisilla huoneillaan.

Seurakunnan luffareina ovat toimineet Matti Honkonen, Albert Niemi, Eliina Pirkkala, ja Hanna Mieskonen. Urkureina ovat toimineet hyväntahtoisesti ilman palkkaa, kuitenkin seurakunnan korwaamina, Tuomas

Martikkala, Olga Honkonen ja mrs. Miina Honkonen, joka on toiminut pitemmän aikaa, samoin luffarina on toiminut pitemmän aikaa Matti Honkonen.

Seurakunnan wirtailijoina ovat toimineet: esimiehenä Elias Joki, Jooseppi Kiikka, Antti N. Lepistö, Victor Gemming, past. M. Luttinen, Matti Leivo ja J. E. Laurell. Kirjurina: Daniel Jokoski, Waldemar Mäki, Tuomas Martikkala, Henry Nieminen, Dawid Mäkinen, Vihtori Gemming, Antti N. Lepistö, Vihtori Peltonen, Heikki Lehtinen, J. E. Laurell, Valentine Laitinen, J. N. Oberg, Emilia Paajanen, Senja Kuokonen, Syydia Paajanen ja Albert Niemi.

Suoksewain menojen rahastonhoitajana: Johan Kaartunen, Matti Kalajainen, Jooseppi Kiikka, Rusti Lauttamus, J. E. Laurell, Johan Söyring, Tuomas Martikkala. Palwelijoina: Jooseppi Kiikka, Johan Kalweskä, Heikki Lehtinen, J. N. Oberg, Rusti Lauttamus, J. E. Laurell, Jaakko Turppa, Elias Joki ja Albert Niemi. Paitfi näitä wirtailijoita on seurakunnassamme toiminut waraesimies, eri kassain hoitajat, jäsenmaksujen kerääjät kirkkoneuwoston jäsenet, diaakoonit ja trustiisit, waihdellen eri henkilöt eri aikoina miehiä ja naisia. Kaikki yllämainitut henkilöt ovat toimineet ja edelleen toimivat ilman palkkaa. Kirkonpalwelijalle on wäliin jonkunmoista korwausta annettu.

Seurakunnan kirjanpito nyhään on tawallisen selwää ja tarffaa, waiffa alkuwuojina wähän tottumaton ja waatimatonta.

Seurakuntaa on kannatettu aineellisesti jäsenweroilla hynnä iltamilla. Seurakunnalla on waiwasassa (awustusassa), joka perustettiin huhtik. 25 p. 1904,

josta on annettu apua orvoille ja kovaonnisille seurakuntalaisille.

Seurakunnan jäsenluku on vaihteleva; se on nykyään 72 täysimaksanutta jäsentä ja 15, jotka ovat satunnaisesti avustaneet jäsenveroilla.

Seurakunnalla on irtainta omaisuutta: tili- ja pöytäkirjoja, kirkonkirjat, raamattu, koraalikirja, wirsi- ja lau-

New Castlen seurakunnan sunn. koulun opettajat.

lufirjoja, sinetti, hopeiset Ehtoollis-astiat ja sunnuntai-koulun kirjavarasto. Kiinteää omaisuutta: Kirkon tonttima, joka ostettiin toukok. 19 p. w. 1914, se maksaen \$630.00, joka ostaessa täysin maksettiin. Paikka sijaitsee Kay-kadulla N:o 711, New Castle, Pa.

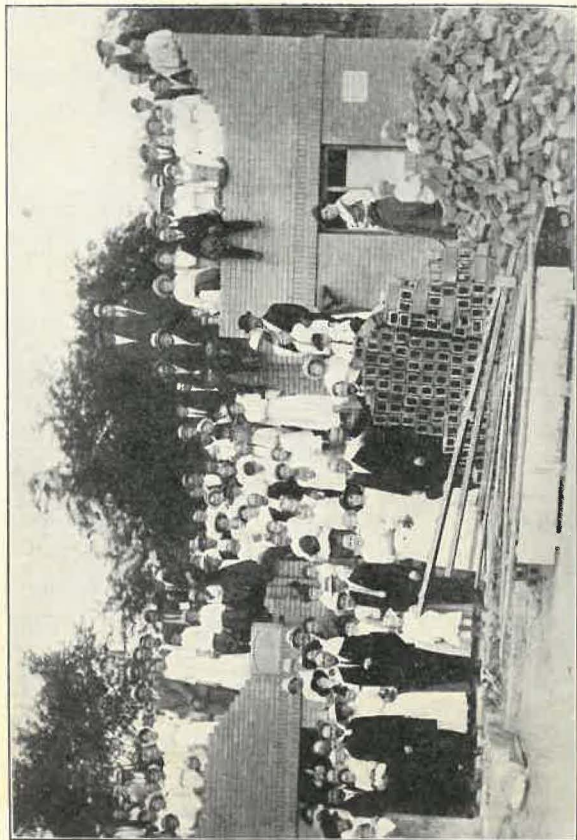
Lahjoituksia on seurakunta tehnyt seuraavasti: Merimies-, Pakana- ja Siirtolaislähetysten hyväksi on sil-

loin tällöin kannettu joku kollekti; joitain sifarseurakuntia on avustettu. Raittiusseura Uusi Toivo'lle on lahjoitettu haalirakennuksen hyväksi \$15.00. Tästä ilmenee lähinnisjä ollut yhteistyö seurakunnan ja raittiusseuran kesken.

Seurakunnan aloitteesta on toiminut sunnuntai-koulu, joka alkoi tyhnsä 15 p. syysk. 1901. Opettajina ovat toimineet J. Riikka, Silja Koskinen, E. Zofi, J. E. Laurell, Miina Honkonen, Eliina Nieminen, Maria Mäki, David Mäkinen, Miina Moiojio, M. Niemi, Vilma Honkonen, Arne Mäki, M. Honkonen, Selma Luttinen, Senja Ruokonen, Lydia Paajanen, Sanna Hill, Emilia Paajanen, Alma Paajanen, Olga Honkonen, Hilma Oberg, Anna Lampi, Olga Sinna, Victor Zofinen, Matti Leivo, Tuomas Beltomaa, Siiri Suojio, Linda Oberg, Mrs. Olga Määttälä, Maria Niemelä ja Jsaak Pakka. Toiset heistä ovat toimineet enemmän toiset vähemmän aikaa — toiset ahkerammin, toiset laimeammin, kuitenkin kaikki ilman palkkiota; toisille heistä seurakunta on antanut pieniä lahjoja. Herrä kaikkivaltias meidät kaikki Poikansa kautta palkitsee.

Seurakuntamme yhteydessä on pidetty kesäkoulu vuositain, alkaen w. 1909. Opettajina ovat toimineet pastori M. Luttinen, rva S. Luttinen, nti Saima Hirvi, past. E. Määttälä ja rva Olga Määttälä. Palkkaa on maksettu \$10.00 viikolta. Koulua on pidetty neljä tai viisi viikkoa kerralla. Koitukoon tämäkin työn hitunen Herran valtakunnan hyväksi.

Seurakuntamme yhteydessä on pidetty rippikoulua silloin kun meillä on ollut oma pappi. Makuukoina lapset kävi koulun sillä paikkakunnalla, mistä meillä oli yhteinen pappi. Herrä pidätä heitä seurakuntasi yhteydessä!

New Castlen firkon nurkkajuvijuhla.

New Castlen suom. ev. lut. seurak. kirkko, Va.

Laulukuoroa ei ole seurakunnan keskuudessa toiminut. Koskus on paikkakunnalla olewa kuoro laulanut seurakunnan jumalanpalveluksissa ja iltamissa. Nykyään luffari M. Honkonen harjoituttaa sunnuntai-koululapsista kirkkokuoroa. Yksiaäninen laulu on kaikkumut kiitosta Karitsalle.

Ompeluseura on toiminut seurakunnan jäsenten keskuudessa waikka itsenäisenä, tehden lahjoituksia seurakunnan juoksemaan kaspaan, Uusi Toivo raittiusseuralle, kirkon rakennuskaspaan, sekä köyhille orwoille, toimien kristillis-siweellisellä perustalla. Ompeluseura perustettiin w. 1901. Sa toimii se nykyäänkin lasten ompeluseura „Nuttawa Käsi“, jonka jäsenet owat sunnuntai-koululapsia. Sitsekehitys ja hyvien pyrinnoiden aineellinen auttaminen owat tämän pienten seuran tarkoitus. Se on avustanut m. m. kesäkouluu aineellisesti.

Seurakunnan sijäinen elämä on ollut waihteleeaa, wäliin on Wapahajamme Seesuksen Kristuksen kirkkaus loistanut yli kaiken, taasen on pimeyden ruhtinas tehnyt työtä woitawansa, mutta kuitenkin Jumala on kaikki asiat parhain päin kääntänyt asiansa eduksi, josta Hänelle kiitos. Sanan ja Sakramenttien käyttö on ollut kohtuullista, kirkossa käynti keskinkertaista. Sengellisiä juhlia on keskuudessamme ollut joitakin.

Seurakunnallamme ei ole koskaan kirkkoa ollut. Muuainoina wuokrattiin Chappel-nimistä kirkkoa Buttler avenuella, lähellä kiviwurtimoa niin kauan kuin raittiusseura sai haalinsa walmiiksi. Sitä on seurakunta saanut käyttää ilman wuokraa, maksuen waan walosta ja lämmöstä. Suhde seurakunnan ja raittiusseuran wälillä on ollut tyydyttävä. Hartaushetkiä on kaiken aikaa

pidetty perheissä, kun kirkkoa ei ole ollut. Sittenmin heräsi halu seurakuntalaisissa saada kirkko. Souluu. 13 p:n 1908 päätettiin seurakunnan wuositokouksespa perustaa kirkon rakennuskaspa. Perustaminen jätettiin toimikunnan tehtäväksi. Tammiu. 9 p:nä 1910 kirkon rakennusrahaostonhoitajaksi walittiin Emil Parkkonen ja kirjuriiksi Matti Honkonen. Useammat henkilöt lupautuimat maksamaan dollarin kukin. Kului useampia wuotia ilman mitään erityisempää toimintaa.

Taas jouluu. 14 p. 1913 alkaa toiminta wilkastua, entistä kaspa oli \$17.00. Mutta lokak. 14 p. 1914 tilit osoittawat että seurakunta on ostanut lotin, maksuen siitä \$630.00 ja entisen kaspan jäännös oli \$11.28. Eteenpäin on siis menty. Riinpä huhtik. 19 p. 1915 seurakunta päätti kokouksespaan, että aletaan heti rakentaa kirkkoa. Piirustus-luonnoksia on sillä wäliin muunnosteltu. Nyt on kirkkorakennus menossa siinä määrin, että elok. 15 p. 1915 on määrätty kirkon nurkkakiven lastupäiwäksi, jota tilaisuutta warten tämä lyhykäinen historiallinen katsaus on tehty seurakuntamme 15 wuotijesta toiminasta.

Suurta siunausta on seurakuntatoiminta warmaan tuottanut wuosien kuluespa paikkakunnan kaiken ikäisille kansalaisille. Sengellisen paimentoimen keralla on seurakuntamme toiminut kansallisuutemme ja kielemme jättyttämiseksi.

Siistin ja kaikin puolin arwookkaan kirkkorakennuksemme kohoaminen on seurakuntamme nykyisen toiminnan ulkonainen ilahuttawa ilmiö. Paljosta on seurakuntamme kiitollisuuden welaspa Herralle. Röyryhtä meitä ja johdata ristin luo Wapahajamme Seesuksen

Aristuksen kautta. Armosta meidät autuaaksi teet,
 ijankaikkisen elämän perimiksi!

New Castlen Suomalaisen Ev. Luth. Seurakunnan
 puolesta,

Erert Määtälä, J. E. Laurell,
 Pastori. Esimies.

Albert Niemi,
 Kirjuri.

Clear Creek, Scofield ja Winter Quarters Utahin valtiossa.

Muolevat kolme paikkaa Utahin valtiossa ovat lähellä toisiaan. Ne sijaitsevat Wasatch-muoristossa noin 157 mailia Salt Laken kaupungista itään. Kun Salt Laken kaupungista otetaan Coloradoon menävä Denver Rio Granden juna, niin ensin kuljetaan hedelmällisen Utahin laakson läpi. Kun saavutaan Thistle Junctionin asemalle, ollaan Wasatch-muoriston juurella. Ryllä siinä ja tehdä toisenkin mutkan ennenkuin ollaan muoriston päällä. Ennen meni tie hyvin jyrkästi yli muoriston, joten toisinaan täytyi olla mielikin meturia vetämässä, ennenkuin päästiin n. k. Soldiers Summit-nimijelle asemalle. Olen aina ihailnut mahtavia näköaloja tässä muoristossa. Kun ilma on kirkas, niin näkee useampien satojen mailien päähän. — Coltonin asemalta kääntyy erityinen haararata Scofieldiin, josta tie haarautuu Clear Creekiin ja Winter Quarters'iin. Tie yhä nousee, niin että Clear Creekissä, joka on tien päässä, olemme lähes 10,000 jalkaa yli merenpinnan. Mutta tätäkin paikkaa ympäröivät useamman tuhannen jalkan korkuiset muoristot.

Elatusensa saavat asukkaat Clear Creekissä, Scofieldissa ja Winter Quartersissa kivihiilikaitannoista. Suomalaisia on näissä kaitannoissa ollut työssä aina

fiitä asti, kun ne on pantu käyntiin. — En ole saanut tietooni niiden suomalaisten nimiä, jotka ensinnä ovat muuttaneet näille perukoille. Vuonna 1897 kävi Winter Quarters'issa pastori Ralle Koski. Toukokuussa vuonna 1898 oli 13 suomalaista perhettä Winter Quarters'issa, jonne ensimmäiset suomalaiset asettuivat asumaan. Toukokuun 1 p:nä 1900 tapahtui kaimannosja ankara räjähdys, jossa sai surmansa paljon suomalaisia. Mutta se ei pelottanut toisia suomalaisia ajettumasta paikkakunnalle. Työolot ja anjot olivat hyvät ja vilkas vuorowaiutus wallitsi suomalaisten kesken. Toistuttajena fiitä oli kaffi suurta raittiustaloa. Suomalai-
laisten luku kasvoi, niin että w. 1903 oli yli 300 suomalaista Winter Quarters'issa. Useat suomalaiset rakensivat itselleen omat talot. Maata ei kuitenkaan yhtii myhnyt, waan ainoastaan wuokrafi ilman mitään määrääkaa. Tämä oli paha puoli ja fiitä jaitwat suomalaiset jälkeinpäin katua, että olivat rakentaneet talonsa.

W. 1900 käwi Rock Springista pastori A. Granholm terwehtimässä suomalaisia paikkakunnalla. Hän myös hautafi kaimosonnettomuudessa kuolleet suomalaiset. Pian sen jälkeen käwi paikkakunnalla Merimieslähetys-
sen pastori A. Sahlberg. W. 1902 käwiwät paikkakunnalla pastorit A. Sahlberg, A. Riippa ja A. Wirtanen ja w. 1903 A. Wirtanen ja W. A. Mandellöf.

Tammikuun 20 p. 1904 puhkesi lasko Winter Quarters'issa. Koetettiin laskon kautta saada työmiesunio perustetuksi. Kaikki suomalaiset liittyiwät laskoon. Lasko päättyi työmiesten hämiöllä ja kaikkien laskolaisten tähtyi poistua Winter Quarters'ista. Sotamiehet pakottiwat suomalaiset lähtemään kodeistaan Scofieldiin, jolla on isenäisen kaupungin oikeudet. Tämä oli raskas hetki,

etenkin niille, jotka olivat pian vuosikymmenen ajuneet oman kodin kirkkikirren alla ja katkeruudella he fiitä wieläkin muistelewat. Jälkeinpäin on yhtii pienellä summalla osalle wahinkoa kärsineistä antanut korwausta.

Molemmat suomalaiset haalit on yhtii lain oikeuden warjolla anastanut.

Tähän päättyiwät suomalaisen kansan vaiheet Winter Quarters'issa, sillä nykyään asuu ainoastaan yksi perhe siellä. Kaimannosja on kyllä työssä joitakuita suomalaisia, mutta he asuwat Scofieldissa, puolentoista mailin päässä.

Paremmiin on suomalaisen kansan käynyt Clear Creeks'issa, jonne on Scofieldista 7 mailin matka. Vuultawasti alkuvuodesta 1899 muutti Jaako Bismitti Clear Creekiin. Hänen jälkeensä muutti sinne John Leger ja Jaakko Heikkilä perheineen. Marraskuussa 1899 muutti paikkakunnalle A. Brown, joka rakensi ensimmäisen suomalaisen talon. Sittenmin on paikkakunnalle kohonnut useita suomalaisia taloja. Usema on täällä yhtii epäwarma kuin Winter Quarters'issa, sillä yhtii ei myö maata, waan ainoastaan wuokraa fiitä ilman määrääkaa.

Pian rakensiwat suomalaiset itselleen ison teltan raittiusseuran kokouksia warten. Siellä myös pidettiin hengellisiä kokouksia. Nykyinen isonpuoleinen raittiustalo walmistui 1902. Siellä on myös pidetty seurakunnan jumalanpalvelukset. Yhtiön kansja tehdyn maanwuokrasopimuksen mukaan ei raittiustalolla saakaan pitää muuta kokouksia kuin uskonnollisia ja raittiuskokouksia.

Seurakunnallinen toiminta alkoi heinäkuussa 1901, jolloin pantiin toimeen ensimmäinen keräys seurakunnan

Reedleyn suomal. seurakunta Califor- niassa.

Ensimmäiset suomalaiset asettuivat asumaan Reedleyhin tammikuussa 1905. Ne suomalaiset olivat G. L. Laine ja K. Nordell, ja kumpikin heistä osti itselleen maapalstan. Wiittä kuuta myöhemmin osti Reedleysjä itselleen maan S. Wais, joka sen jälkeen on uskollisesti toiminut maanviljelijänä Reedleysjä. Sekä G. L. Laine että K. Nordell ovat toifinaan olleet poisja Reedleys-tä, mutta kuitenkin omistawat edelleen maansa. Vuonna 1906 muutti paljon suomalaisia Reedleyhin ja sen jälkeen on suomalaisten luku lisääntynyt, niin että vuonna 1914 oli suomalaisten farmien luku 61 ja suomalaisten yhteinen luku oli noin 300 henkeä. Woimme siis huoletta sanoa, että suomalainen asutus ei tule häwiämään Reedleystä, siksi monta on heitä siellä ja siksi hywin he tulewat siellä toimeen ja siksi ihana on ilmanala siellä.

Reedley sijaitsee 225 mailia San Franciscosta etelään, kuuluen siis Etelä-Californiaan. Soka on kerran käynyt Reedleysjä ei milloinkaan moi sitä unhottaa. Reedleyhän asema on mahtawa. Etelään, pohjoiseen ja länteen ulottuu wiljelysmaata filmänkantamattomiin, niijumaat ja hedelmätarhat waihetellen keskenään. Stäpuolella rajoittaa näköalan korkea, mahtawa wuoristo Sierra Nevada, joka hlepäänä kohottaa walkeata har-

jaansa pilwien hläpuolelle. Lumi ei koskaan kokonaan jula sen korkeimmilla harjanteilla. Tämä wuoristo se on Reedleyhän ja koko sen osan Californiaa, misjä Reedley sijaitsee, sumaus, sillä se antaa kasteluveden tälle lakeudelle. Wuoriston wesi johdetaan tammeihin, joista tuhannet pikku ojat kuljettawat wettä eri paikkoihin. Myös voidaan kaitwot kaitwaa pohjameteen asti ja siellä riittää wettä. Muistan erään yön, jolloin olin Reedleysjä. Oli kaunis kuutamo. Mhaalla Reedleysjä oli kaikki hiljaista, ei kuulunut ääntä hedelmätarhoista, ei liioin taloista. Rauhallisena seisoi erään suomalaisen ystävän appelsiinitarha, toiset haarat kukassa, toiset tähdessä hedelmässä yhtäaika. Wuiden lomitse hohti walkeapeitteinen korkea wuoristo, seisoen siinä kuin hedelmällisen laakson wartijana. On sitä Sumala luonut ihania paikkoja!

Ilmanala Reedleysjä on suloinen. Siellä wallitsee ainainen kesä, lunta ei ole laaksoissa milloinkaan. Sohelmikuussa saattaa olla päiwä, jolloin lämpömittari kiipee liki sataa astetta Fahrenheitia. Mitä pitemmälle kesää kohti mennään, sitä enemmän nousee lämpö. Mut-ta elokuun lopulla ja syyskuussa tahtoo lämpö päiwisin olla liian korkea ja näännyttävä. Tämä on ainoa paha puoli Reedleysjä ja seurauksena onkin, että malaria-kuumetta liikkuu silloin. Se kuitenkin ei ole tappa-waa laatua. Mutta kuiva ilma ja kuumuus on tar-peellinen, sillä silloin kuivautetaan hedelmät ja lähete-tään maailman markkinoille. Kun Suomessa syödään Californian rusinoita, moi olla mahdollista, että ne on kuivauttanut suomalainen farmari. — Harwoin ja hy-win wähän sataa Etelä-Californiaassa. Tuskin on sitä päiwää, jolloin aurinko olisi nähtymättömänä koko wuo-

rokauden. Niinpä kutsutaan Etelä-Californiaa aurin-
gonpaisteen maaksi.

Reedleyssä ja ympäristöllä on pääelinkeinona hedel-
määnviljelys. Niinpä suomalaiset ovat kaikki hedel-
wäänviljelijöitä. Pääasiallisesti hedelmät, joita viljel-
lään ovat persikka eli peach, aprikoosi eli apricot, sekä
viinirypäle, etupäässä se laji, joista kuitatetaan ruji-
noita. Kaikki kertaa vuodessa on Reedley kunnis. Sel-
mi- ja maaliskuulla ovat puut kukassa. Maa on kuin
peitetty walkeaan ja waaleanpunaiseen waippaan. Sei-
näkuun lopulla ja elokuun alussa ovat useimmat puut
hedelmässä ja silloin on nähty suloinen.

Oli luonnollista, että suomalaisten luvun kaswaesja
heräsi wafawammasja wässä seurakunnan ja Sumalan
janan kaipuu. Ensimmäinen pastori, joka on käynyt
Reedleyssä on tietääkseni pastori Eitel Sjöblom. Hän
kävi siellä vuonna 1908. Pian tämän jälkeen osti
Reedleyssä maan pastori Erik Owasainen ja toimi hän
samalla pappina. Vuonna 1910 poikkesin, matkallani
San Pedron Etelä-Californiasja, Reedleyssä ja pidin
muutamia kokouksia. Ne kokoukset jättivät minuun
hauskan muiston. Vuonna 1911 helmikuulla wierailli
Reedleyssä pastori M. Niippa. Helmikuun 20 p:nä
1911 pidettiin kokous, jossa oli läsnä pastori Niippa ja
yhdeksän muuta henkilöä, jolloin päätettiin perustaa
seurakunta paikkakunnalle ja liittää tämä seurakunta
Lännen Piiriin, kuuluwa Suomi-Synoodiin. Mutta tä-
hän jäi kaikki toiminta joksikin aikaa. Tein matkan
Reedleyhin vuonna 1912, jolloin oli kysymys seurakun-
nan jatkamisesta. Mutta minä katsoin silloin sopimat-
tomaksi koettaa pienellä paikkakunnalla ylläpitää kahta
seurakuntaa, kun pastori Owasainen ollessaan Reed-

J. E. Päättäjän talo, Reedley, Cal.

lejšjä piti kokouksia ja hänen ympärilleen oli kokoontunut osa suomalaisia, vaikka hän kyllä ei perustanut vakinaista seurakuntaa. Kun pastori Omaskainen pian tämän jälkeen myi maansa ja kokonaan muutti pois paikkakunnalta Astoriaan, niin katsoin veltvollisuudekseni tehdä matkoja Reedleyhin ja koettaa saada vakituinen seurakunta perustetuksi. Kokous pidettiin huhtikuun 3 p:nä 1913 J. E. Pääntäjän talolla. Kokouksessa oli läsnä muistaakseni 22 henkilöä. Kokouksen pöytäkirjassa kuuluu ensimmäinen pykälä seuraavasti: „Ensinnä keskusteltiin ev.-lutherilaisen seurakunnan tarpeellisuudesta Reedleysjä ja olivat kaikki sitä mieltä, että seurakunta olisi tarpeellinen ja päätettiin perustaa Suomal. Ev.-Lutherilainen seurakunta, kuuluva Lännen Piiriin, joka on kuuluva Suomi-Synodiin. Sälkeenpään ilmoitettiin, että tämänkaltaisen seurakunta on perustettu helmikuun 20 p:nä 1911 pastori Riipan johdolla, mutta että sen jälkeen ei ole mitään kokousta pidetty. Luettiin sen kokouksen pöytäkirja ja päätettiin, että liitetään se tämän kokouksen pöytäkirjan kanssa yhteen ja että nyt päätetty seurakunta on olewa jatkona helmikuun 20 p:nä perustetulle seurakunnalle“. — Seurakuntaan liitettiin heti yksitoista perhettä ja päätettiin, että pastori San Franciscosta tekisi matkan joka toinen kuukausi. Muksi ei voitu paljoa maksaa, sillä kaikki suomalaiset ovat vielä vasta-alkajia ja siksi köyhiä. Päätettiin valmistaa seurakunnalle ohjesääntö, jota warten allekirjoittanut laati luonnoksen, joka hyväksyttiin seurakunnan kokouksessa pari kuuta jälleenpään. Seurakunnan ensimmäiseksi toimihenkilöiksi walittiin: esimieheksi S. D. Simi, kirjuriksi J. E. Pääntäjä ja rahastonhoitajaksi J. W. Salonen.

Sälkeenpään perustettiin sunnuntaikoulu, jota jatkuvasti on pidetty. Myös on pidetty toisinaan hartauskertoja silloinkin, kun pastoria ei ole ollut läsnä, jota tapaa olisi noudatettava kaikkialla.

Sälkeenpään myös perustettiin kirkon rakennuskassa, johon joka matkallani koottiin yhdesjä kokouksessa kolehti.

Lein jäännöllisesti matkoja Reedleyhin wuojina 1913 ja 1914, siksi kunnes muutin pois Californiasta ja uskoin seurakuntain hoidon pastori A. W. Gallan käsiin. — Useimmat kokoukset pidettiin perheissä ja aina yksi kokous suomalaisella haalilla, joka valmistui w. 1913.

Oli aina hauska tehdä matkoja Reedleyhin, sillä siellä on useita Jumalan lapsia. Lisätäkään Herran heidän luvuaan ja siunattkoon edelleen seurakuntaa siellä, jomoin kuin pastori A. W. Gallaa.

Selmikuussa 1915 pidettiin Reedleysjä suuret juhlat sen muistoksi, että silloin oli kulunut kymmenen vuotta siitä kuin ensimmäiset suomalaiset saapuivat Reedleyhin. Siitä juhlasta kirjoittaa pastori A. W. Galla minulle kirjeessä: „Jumala oli Henkenjä kautta läsnä meitä“. — Olen wakuutettu siitä, että jonkun vuoden päästä on Reedleyn seurakunnalla olewa uusi kirkko ja vakituinen pastori.

Lauri R. Uhlman.

Salemin ja Peabodyn ewankelis-luterilainen seurakunta.

Atlantin itärannikolla, Massachusettsin valtiossa, Middle Essex kauntisissa, löytyy Salem ja Peabody nimiset kaupungit. Niiden historia, erittäinkin Salemin, ulottuu vuosijatoja taakse päin. Puritaanien ajoilta sitä jo mainitaan. Se sen perustivat w. 1628. Nimi Salem, Rauba, ilmoittaa, mikä on ollut perustajain tarkoitukseksi, asettuessaan ajamaan tuohon luonnon valmistamaan rauhaisaan ja ihanaan paikkaan. — Ollen lähellä merta ja suurta maailman kaupunkia Bostonia, on kaupungeilla Salem ja Peabody ollut mahdollisuus kehittyä melko suuriksi liikepaikoiksi. Erittäinkin nahka- ja jalkineiteollisuus on näissä paissunut tuottavaksi liikkeeksi. Kuten jo mainittu, ollen lähellä Bostonia, on näihin kaupunkeihin ollut helppo siirtolaiostenkin päästä, jotka omat Bostonin satamassa maihin nousseet. Waikka näin on, on nämä paikat olleet kuitenkin viimeisiin aikoihin saakka suomalaisille tuntemattomat. Ensimmäisten suomalaisten mainitaan tänne saapuneen vasta w. 1893. Keitä he olivat ja mistä tulleita, siitä en ole saanut selwää. Joko nämä ensiksi- tai myöhemmin tulleet ovat alkaneet puuhata suomalaista pappia keskuuteensa, on myöskin minulle tuntematon. Käy kuitenkin selwille niistä walmiaisista lähteistä, joita on käytettävänä-

me, että noin kolme vuotta ensimmäisten suomalaisten saapumisesta Salemiin, heräsi heissä halu saada suomalainen pappi käymään paikkakunnalla. Mielten näin herättyä, oli se halu saatava tyydytetyksi. Ryhdyttiin tuumasta toimeen. Käännettiin pastori Rampi-wainajan puoleen, joka silloin oli kiipillä. Hän suostui pyyntöön ja kävi siellä muutamia kertoja. Säännöllistä ei kuitenkaan ollut papin käynti, sillä voimat olivat vähäiset ja puuttui myös järjestynyt seurakunta. Miten tämä epäkohta saataisiin korjatuksi, oli monelle tärkeänä ajatuksen aiheena. Monta pitkää vuotta kului odotuksessa, ennenkuin päästiin niin pitkälle, että seurakunta voitiin perustaa. Pappia kuitenkin käytettiin, milloin voitiin hänet saada, sillä eivät papit olleet aina saatavissa. Silloinkin, kun heitä voitiin saada, olivat he New Yorkista kutsuttavat. Merimiespastorit Sukkanen, Gröning ja S. Sjöblom, kävivät täällä papillisia toimia toimittamassa joitakin kredoja.

Walkeni wihdoinkin kauan odotettu päivä, tuli hetki, jolloin unelmat seurakunnan perustamisesta toteutui. Talwinen tammikuun päivä, pyhän Henrikin muistopäivän edellinen päivä, oli tuo toivojen toteuttamispäivä. Tammikuun 18 p:nä 1904 oli merkkipäivä Peabodyn ja Salemin suomalaisten historiaassa. Silloin pidettiin seurakunnan perustava kokous, jolloin jo ennen valmistetut seurakunnan säännöt luettiin ja hyväksyttiin, kuitenkin sillä nimenomaisella ehdolla, että seurakunnan jäsenille annettiin kaksi wiikkoa aikaa niiden tarkastamiseen, jonka ajan kuluttua, muistutukset huomioon otettuna, jos niitä tehtäisiin, päätettiin ne painattaa. Samassa kokouksessa yhdyttiin Suomi-Synoodiin. Ei siis jääty wälitkaikeelle asteelle, itsenäiseksi, vaan yhdyttiin heti kirk-

kokuntaan. Tällä tavalla toimien, on Salemin ja Peabodyn seurakunta säilynyt niistä monista ikävistä rettelöistä, joihin on jouduttu monissa seurakunnissa, kun ei ole aikanaan kirkkokuntaan yhtymiselle arwoa annettu.

Perustawassa kokouksessa walittiin myöskin ensimmäiset virkailijat seurakunnalle. Niiksi tulivat: misterit Antti Siltunen esimieheksi, Rosta Aleemola kirjuri, Antti Wenäläinen rahastonhoitajaksi ja johtokunnan jäseniksi Bihtori Mäki, Johan Marttila, Werner Peura, B. Laakso sekä jäsenmaksujen kerääjiksi Bihtori Mäki ja Anton Laiji.

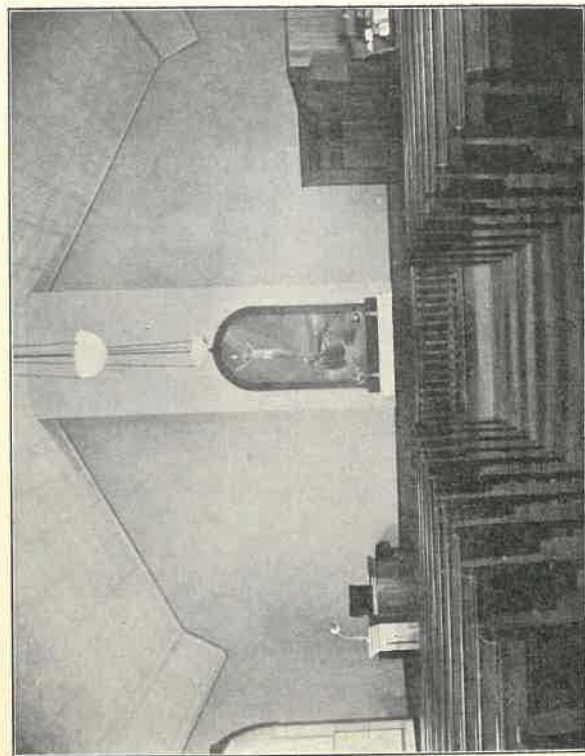
Seurakunnan kokouksessa huhtikuun 30 p:nä 1905 oli keskusteltavana, josko yhdytään kannattamaan Alstonin ja Quincyn seurakuntien kanssa yhteistä pappia. Kokouksessa ei kuitenkaan päästy yksimielisyyteen, vaan lykättiin asia puolivuosiskokoukseen. Seuraava puolivuosiskokouksen pöytäkirja ei kuitenkaan mainitse asiasta mitään, eikä seuraavakaan, joten asia näyttää jääneen unholaan, ainakin jossikin aika. Kuitenkin on warmaa, että asia on joko itsestään tai ilman keskustelua kokouksissa johtunut siihen, että yhteisen papin kannattamiseen mainittujen seurakuntien kanssa on yhdytty, koska pastori Lipsanen, joka oli Alstonin ja Quincyn pastorina, on hoitanut Peabodyn ja Salemin seurakuntia.

Seurakunnan kokouksen pöytäkirjasta tammikuun 5 päivältä 1908, käy selville, että hän ainakin silloin oli jo ollut seurakuntien pappina, eikä jo pitemmän ajan, hän nimittäin tässä kokouksessa ilmoitti eroawansa seurakuntien opettajan wirasta. Pastori lupautui kumminkin hankkimaan seurakunnille opettajan, pastori M.

J. Kuusen Worcesterista, Mass. Pastori Kuusi tuli fin, mutta oli waan lyhyen ajan. Puolivuosiskokouksessa heinäkuun 12 p:nä 1908, ilmoitti pastori luopuwansa seurakuntien hoidosta. Siinä oltiin taas. Mina waan opettajain vaihtoja. Kenen puoleen nyt kääntyä, sillä ilmankaan ei tyydytty olemaan. Sydämet janosivat elävää Jumalaa ja sitä sanaa, jossa hän itsensä ilmoittaa, tahdottiin saada kuulla edelleenkin omalla kielellä, sillä sitä hän ymmärrettiin. Kun hätä oli suurimmillaan, tuli apu fin. Muistui mieleen entinen opettaja, pastori G. Lipsanen. Hänen puoleensa päätettiin kääntyä. Apu tulikin. Pastori Lipsanen lupautui tulemaan jälleen seurakuntien opettajaksi ja pysyi uskollisesti toimessaan vuoteen 1913, jolloin hän muutti Fairportiin, Ohiossa. Papin pula oli wältetty. Suolet siitä siis wäistetty, mutta muita huolia oli tyllä vielä kannettawina. Oma kokoushuonetta puuttui. Wieraan kirkkahirren alle täytyi kokoontua, milloin toiskielisten kirkkoon, milloin raittiushaaliin. Näin ollen oltiin ajelulla, kodittomina ja muikalaisina. — Steenpäin kuitenkin pyrittiin. Oli saatava ensinnäkin paikka, mihin kirkko rakennetaan. Seurakuntakokouksessa lokak. 25 p:nä 1908 herätettiin tyshmys kirkonpaikan ostamisesta seurakunnalle, joka tyshmys ratkaistiin samassa kokouksessa päätöksellä, että maa ostetaan. Se oli saatavana Peabodysta, Kings kadun warrelta 350 dollarin hinnasta. Mäkele, ja tärkeä, oli siis otettu oman kokoushuoneen saamiseksi, sillä olihan jo olemassa paikka, mihin tulewaisuudessa voitaisiin rakentaa kirkko. Jnnolla ryhdyttiin toimiin warojen keräämiseksi maan maksamiseksi sekä kirkon rakennuskassan kartuttamiseksi. Perustettiin kannatusyhdistys, johon tuli jäseniä saada wä-

Peabodyn nuor. ev. lut. seur. kirkko, Massi.

Peabodyn kirkon sisäpuolelta.

hintainfin 30 henkeä, jotka suorittaisivat dollarin kuussa rakennuskassaan. Myöskin päätettiin saada korottomia lainoja ja kartuttaa kassaa muillakin luovallijilla keinoilla, jiksi kunnas on saatu rakennusrahastoon 1,000 dollaria. Ennen ei uskallettu kirkon rakentamiseen ryhtyä.

Wuositokoukussa tammikuun 3 p:nä 1909 päätettiin seurakunta laillistuttaa nimelle Peabodyn Pyhän Johanneksen ewangelisluteerilainen seurakunta. Yhdistettiin siis Salemin ja Peabodyn seurakunnat yhdeksi seurakunnaksi. Laillistuttajiksi walitji kokous pastori G. Lipsanen, misterit Antti Wenäläisen ja M. Giltusen.

Wälialkaisessa seurakunnan kokouksessa huhtikuun 20 p:nä 1913, sanoutui pastori Lipsanen irti seurakunnan opettajan wirasta, jota hän oli uskollisesti ja ahkeruudella hoitanut useita vuosia. Tämä hänen ilmoituksensa tuli kuin salama pilwettömältä taivaalta, sillä ei oltu tällaista odotettu. Oltiin ikäänkuin kiini kaswaneita toisiinsa ja senpätähden tuntui jo paljas ajatus erosta ikävälle. Mutta erottawa oli, niin oli pastori päättänyt. Oli siis ryhdyttävä uuden papin hankkimiseen. Uusi saatiinkin allekirjoittaneesta, joka astui wirkaansa 24 p:nä elokuuta 1913. Tästä pulasta selwiydyttiin jotenkin wähillä. Pappi oli saatu, mutta kirkkoa puuttui. Mukujissa ei tämänkään asian perille wiemisesjä oltu. Kokouksia pidettiin, joissa tuulta purjeisiin puhallettiin ja innostusta mieliin lietsottiin. Tästä kaikesta oli tuloksena, että seurakunnan kokouksessa heinäkuun 28 p:nä 1914 yksimielisesti päätettiin kirkon rakentaminen panna heti toimeen. Rakennustoimikunta walittiin, jonka tehtäväksi piirustusten hankkiminen ja rakennuksen urakalle antaminen uskottiin. Erälle

amerikalaiselle, joka otti kirkon rakentaakseen 4,700 dollarista, annettiin se rakennettawaksi. Urakoitsija alkoi melkein heti työnsä ja sai rakennuksen walmiiksi maaliskuulla w. 1915. Kirkko wihittiin pyhään tarkoitukseen huhtikuun 25 p:nä 1915 suuren kansajoukon läsnäollessa. Wihkimistoimituksen toimittiwat pastorit M. Salminen, M. Setälä ja S. S. Rönkä sekä kaksi amerikalaista pastoria, joiden nimet, paha kyllä, olen unohtanut. Kirkko on, kuten kowasta näette, miellyttävä ja wastaa se hywin tarkoitustaan. Siinä se nyt seisoo Kings kadun warrella kufumassa ijäisyshymattamiehiä kuulemaan ja kättemään Jumalan sanaa. Samalla se myös on näyttämässä, mitä ahkeruus ja yksimielisyys saa aikaan wähilläkin woimilla, kun Herran awulla eteenpäin pyritään. Welfaa kyllä on seurakunnalla koto paljon, mutta Herran apuun luottaen kyllä siitakin selwiydytään.

Pyhäkoulu on ollut toiminnassa melkein koko seurakunnan olemassa olo-ajan ja on sen toiminta ollut yleensä wirkeää, josko wäliin wähän laimeampaakin.

Raisten ompeluseura on toiminut ahkerasti seurakunnan aineellisten warojen kartuttamiseksi. Wähäiseksi ei ole heidän työtönsä arwattawa, sillä ahkerasti työkennellen, owat he saaneet suuria aikaan taloudellisten asiain eteenpäin wiemiseksi.

Kristillinen Nuorisoyhdistys, perustettu 1912, toimii nykyään erittäin innostuneesti. Suuri ei vielä jäsenluku ole, mutta sitä suurempi on innostus. Seesus, teitä nuoret, auttafoon.

Kun vielä mainitjen muutamia niistä henkilöistä, jotka owat olleet eturimeisjä toimimassa seurakuntatyössä, niin olenkin silloin hajanaisissa piirteisjä lyhyesti

kertonut, mitä on ollut kertomisen arvoista. Mainitsen waan ne henkilöt, jotka seurakunnan perustamisesta aina nyhkaikaa ovat kuuluneet seurakunnan virkailijoihin, jos joku näistä mainituista henkilöistä fitten onkin joko poismuuton tai kuoleman kautta jättänyt toimensa. Ne ovat seuraawat: A. Siltunen, A. Wenäläinen, W. Mäki, W. Peura, Anton Laihi (Suffarinen), Otto Tolwanen, P. Kolehmainen, J. Kanerwa, S. Puska, Saimi Anderson, A. Penttilä, E. Siwula, J. Koski, D. Sippo-la, J. Lahti, Ida Lahti, mrs. J. Koski, J. Ranta, A. Lahtinen, Elsa Pynnönen, S. Seppä, A. Sormunen, Emma Sjöman, y. m. y. m.

Taistelua on eteenpäin meneminen ollut, mutta Jumalaan luottaen on vaikeuksienkin läpi päästy. Luottawin toiwon sydämisiä katsotaan tulevaisuutta kohden ja harras kiitos nousee sydämistä sille Herralle, joka on työllensä antanut siunauksensa Salem-Beabodyn seurakunnissajain.

S. S. R o n k ä.

Hancockin ev. lut. seurakunnan naiset aineellisesti auttamassa seurakuntatyössä.

Aikomukseni on kertoa tässä pääpiirteisfään jonkun verran seurakuntamme naisten toiminnasta seurakunnassa. Wiime vuoden Kirkollisessa Kalenterissa kerroimme waan wanhimman ompeluseuran toiminnasta, ja sehän olikin paikallaan; sillä tuo seura on kaikista wanhin, sekä kantanut raskaan osan, niin entisten kirkkoimme häwiämisen kautta seurakunnalle tulleista menoista. Nykyisen kirkkomme rakennus, kaikkine kustannuksineen tuli maksamaan sikfikin paljo, että olimme pafoitetut etsimään keinoja, miten saataisiin tuota melkaa lyhenemään. Wapaaehtoisia keräyksiä on pantu toimeen joka wuosi rakennuskassan hywäkki seurakunnan jäsenten kesken, mutta sekään ei ole riittänyt. Rupefi kuulumaan seurakuntamme naisten kesken kuiskeita ulompain seurakuntapiirisjämme, että hekin haluaisivat tehdä jotakin, auttaakseen seurakunnan vaikeaa aineellista asemaa, jos he waan jotain woisfiwat. Siitä syystä on fittemmin syntynyt seurakuntamme keskuuteen useampiafin ompeluseuroja, joita nyhkaan on toiminnassa 8 eri seuraa. Luonnollisista syistä on tuo lukumäärä yhden seurakunnan keskuudessa noin korkea. Suurin osa ompeluseuran jäseniä ovat perhewäkeä, ja niin ollen ei-

wät pääse kulkemaan pitempiä matkoja ompeluseuran kokoukseen, mutta kun se on lähellä, niin suuremmankin perheen äiti voi sinne paremmin päästä.

Nuorempi ompeluseura.

Vanhemman ompeluseuran avustaji seurakuntatyössä perustettiin Hancockin kaupunkipiiriin edellämämainitulla nimellä ompeluseura vuotena 1912. Tuon uuden tulo-kaan ilmestyminen pani useamman kysymään: miksi tämä perustettiin, koska vanha ompeluseura on näin lähellä? Syytä siihen lienee ehkä useitakin, mutta luonnollisin syy oli se, että perheen äidit halusivat jotain tehdä seurakunnan hyväksi, mutta matkan pituuden takia eivät voineet kaikki yhtyä vanhaan ompeluseuraan. Tässä seurassa on jäseniä noin puolivälisiin kolmattahymmentä ja ovat he alusta asti toimineet ahkerasti seurakunnan aineellisen puolen kohottamiseksi. Seuran jäsenet ovat panneet toimeen myyjäisiltamat kerran vuodessa, ja siten lyhyen olemassa olonsa aikana antaneet seurakunnalle jo sietoisen summan.

Franklinin ja Coburntownin ompeluseura.

Wähän jälkeen kun nuorempi ompeluseura oli perustettu, heräsi Franklinin päällä ja Coburntowninissa kysymys, emmekö mekin voisi tehdä jotain seurakunnan hyväksi. Siinä siinä pitkiä keskusteluja olluksaan, emännät löivät tuumansa yhteen ja perustivat ompeluseuran Frankliniin ja Coburntowniin. Paljon jäseniä ja vilkas toiminta oli ensin kummasjakin. Kun iltamia pantiin toimeen, — niin Franklininissa kun Coburntowninissakin, osanotto oli vilkasta ja tuloihin nähden onnistuttii hywin, mutta sitte tuli yht'äkkiä väsymys. Tarvoi-

tan niitä kuperialueen routamuojia, — laffotaitelua. Warkinkin Franklinin seura kärsi raskaimmin laffotaitelusta, kun sen jäsenet enimmäkseen asuivat yhtiön huoneissa ja heidän täytyi niistä muuttaa pois. Coburntownin ompeluseuralla ei taas ollut niitä vaikeuksia ollenkaan. Se kun siellä enimmäkseen asuivat omissa huoneissaan, mutta he siellä olivat huomaavinaan Hancockin ew. lut. seurakunnan aineellisen, niinkuin henkisenkin toiminnan olewan jotenkin winossa, joka ei olisi oikealla tolalla, niin he päättivät luopua Hancockin seurakunnasta ja yhtyivät Paawolan ew. lut. seurakuntaan ja kutsuivat past. B. W. Kautasen papikseen Calumetista päin. Edellinen hälinä kuoletti kummankin seuran, ainoastaan waan joitakin jäseniä oli kummasjakin seurassa, jotka olisivat halunneet toimintaa jatkaa. Keskusteltiinpa jo seurain laffauttamisestakin. Lopuksi kuitenkin tultiin siihen päätökseen, että laffautetaan waan Franklinin seuran toiminta ja yhdytään Coburntownin seuraan ja sen toimintaa wiedään eteenpäin. Niin silloin tehtiin, ja Coburntownin ompeluseura onkin toiminut kiitettävän hywin siitä asti seurakunnan hyväksi. Sälensuku on siinä ollut noin kolmattahymmentä.

Martta ompeluseura Salon maanviljelyshendulla.

Meidän seurakuntamme jäseniä asuu Hancockin ympärillä maanviljelijöinä useammissa paikoissa. Siellä ei ole siellä eri seurakuntaa, waan he kuuluvat jäseninä Hancockin ew. lut. seurakuntaan. Noin pari vuotta sitten heräsi Salossakin halu aineellisestikin auttamaan Jumalan waltakunnan työtä. Siitä syystä syntyi siellä heidän keskuudessaan Martta ompeluseura. Tunnustaa tähtyy, että Martta onkin ollut nimenjä arwoinen, aina-

fin tähän asti. Martta toimii seurakunnan hyväksi ahkerasti. Auttaa myöskin paikallisia hätäkärsiviä y. m.

Kasfentylän ompeluseura.

Kasfentylän maanviljelijät ovatkin kuuluneet Hancockin ew. lut. seurakuntaan vasta parisen vuotta. Sieläläkin perustettiin seurakunnan kirkon welan maksua warten ompeluseura tänä vuonna 1915. Seurasssa on jäseniä yli kolmekymmentä. Ensimmäisiä iltamia tämä uusi tulokas puuhaa parasta aikaa seurakuntamme hyväksi. Toivomme kestävyyttä waan nuorelle Martalle, että armostelut wastapuolilta eivät woisi toimintaamme hukistaa.

Nuorten tyttöin ompeluseura.

Tämäkin pieni alku on ollut jo toiminnassa yli kaksikymmentä vuotta nuorten tyttöin kesken, Hancockin kaupungissa. Ensimmäinen luultiin, kun tuo taimi syntyi, että se myöskin pian kuolee, mutta tänäpäivänä vielä näemme sen elossa. Seurasssa on ollut useita kymmeniä nuoria tyttöjä, jotka ovat ahkerasti ommelleet. Hekin ovat pitäneet kerran vuodessa ompelufien myyjäisiltamat, ja siihen lisäksi pitäneet silloin tällöin wapaita illanviettoja, joista ovat saaneet aineellisiaakin lisätuloja. He ovat aineellisesti avustaneet, missä waan kipeimmästi on seurakunnan toiminnassa apua tarwittu. Niinpä muun muassa ostivat kirkkoon laulukirjat, ovat antaneet jiwän summan seurakunnan kaswaan, auttaneet kristillisen nuorisoseuran jäseniä pianon maksamisessa ja owatpa pitäneet huolta jonkunwerran orpokotirahastosta ja yleensä köyhistä. Rehoitamme waan nuoria tyttöjämme jatkamaan työtänsä Herran nimesjää.

Boston ja Dollar Bayn ompeluseurat.

Kummallakin edellämainituilla paikkakunnilla asustaa joukko Hancockin seurakunnan jäseniä, joiden keskuudessa on myöskin ompeluseura toiminnassa. Nämä ompeluseurat eroawat hiukan toiminnassaan muista ompeluseuroistamme. Kun muut seurat toimivat suorastaan Hancockin ew. lut. seurakunnan kirkon rakennuskassan, ja yleensä seurakunnan juoksewain menojen kartoittamiseksi, niin nämä wiimemainitut owat enemmän paikallista laatua, joko sitte kesäkoulua warten paikkakunnallaan, tai muuten seuruoneitten ylläpitämiseksi. Ei kuitenkaan niin hymärtäin, että ei he ottaisi osaa yhteisiin iltamiin ja muihinkin keräyksiin, waan owat perustaneet nuo seurat enempi paikallisia tarpeita warten, koska eiwät ole seurakunnalta waatineet sinne mitään seuruoneitten ylläpitoon.

Olemme nyt luoneet filmäyksen pääpiirteisjään Hancockin ew. lut. seurakunnan naisten aineelliseen toimintaan. Tämä ompeluseurain monilukuisuus osottaa sitä, että naisemme ottawat wilkkaasti osaa seurakuntatyöhön. Kun otamme huomioon, että kukin seura pitää ainakin kerran vuodessa suuret iltamat seurakunnan hyväksi ja wieläpä muutamat kaksikin kertaa, sekä siihen lisäksi vielä yhtä ja toista pienempää tulopuolta, niin ei todellakaan ole wäähäkki arwattawa naistemme työ seurakunnassamme. Rehoitamme waan naissamme ututteruudella jatkamaan työtänsä eteenkinpäin, ainakin niinkauwan kun kirkkomme on tämän raskaan welkataakan alla. Kun welka saadaan maksetuksi, niin sitte voitaisiin järjestää taas työtämme wahan toiseen tapaan, nimittäin niin, että naisemme saisiwät taas wahan lewähtää. Saikki nuo

seurat pitävät kokouksiaan kerran kuussa. Kokouksissa on muun muassa laulettu hengellisiä lauluja ja pidetty puheita, varsinkin silloin, kun seurakunnan opettaja on voinut olla läsnä. Sumala saakoon siunata työtämme eteenkin päin.

M. P e s o n e n.

Redbridgen seurak. kirkko, Mich.

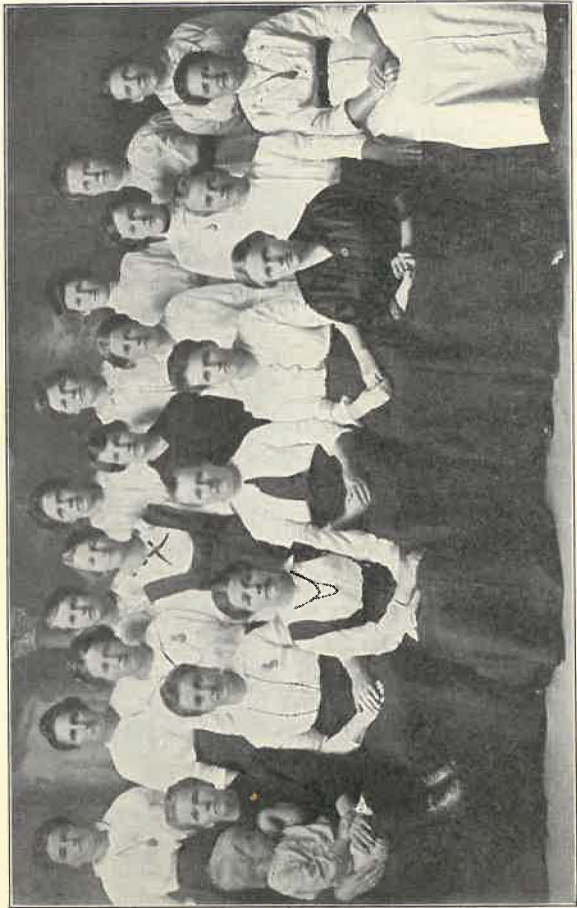
Stambaughin seurakunnan ompeluseura.

Stambaughin ompeluseura perustettiin keuhäällä w. 1902 ja kuuluu se Suomi-Synoodin seurakuntaan. Seura on yksimielisesti tehnyt uttterasti työtä kaikki nämä vuodet kirkkonsa ja seurakunnan hyväksi, nykyään antaen kaikki tulonsa kirkon rakennuskassaan. Jäseniä siinä on noin kolmekymmentä; useita on jäänyt kuvasta pois kiireitten töitten takia.

Seura kokoontuu ensimmäinen tuorstai joka kuu wuoroin kunkin jäsenen kotiin, jossa fitten lauletaan, luetaan ja keskustellaan seuraa koskevista asioista. Lopuksi juodaan kahwit, ja kukin antaa minkä werran haluaa (ei wähempää 10 senttiä) seuran kassaan. Nykyään toimii puheenjohtajana mrs. Chas. Aspholm ja w.-puheenjohtajana mrs. Aino Forspalkka. Rahastonhoitajana mrs. Matti Jacobson ja kirjuriina mrs. Matti Norckniwilä.

Toiwomme edelleenkin yksimielisyhttä ja Herran siunausta seuramme keskuudessa.

M r s. S. S. L e h t i.

Suomi-Synodin seurakunnan ompeluseura Stambaugh, Mich.

Maueganin suom. ev. lut. seurakunnan ompeluseura.

Ejitämme tässä Kirkollisen Kalenterin lukijakunnalle Maueganin seurakunnan ompeluseuran kuvan. Mitään historiikkia emme ole kerinneet laittamaan sen vaiheista, mutta mahdollisesti tullaan se tekemään vähän myöhemmin, jos seurakunnan toiminnasta kokonaisuudessaan sellainen laaditaan. Voimme kuitenkin mainita että ompeluseura on perustettu helmikuulla w. 1898. Siitä asti on se toiminut miltei koko ajan säännöllisesti. Kuvasiamme löytyy 27 henkeä, mutta ompeluseuraan kuuluu nykyään 53 jäsentä. Osa oli estetty kuvaan tulemasta ja hyvin monia on liittynyt ompeluseuraan sen jälkeen kun kuva otettiin. Seuraavat emännät muodostavat nykyisen ompeluseuran jäsenistön:

Edla Aho, Hilma Anderson, Beeda Anderson, Sofia Ekorn, Hanna Franssi, Miina Hahto, Maria Hannu, Miina Hill, Emma Huumo, Maria Isakson, Lydia Jaakola, Ida Jernström, Hanna Johnson, Johanna L. Johnson, Maria Johnson, Miina Junntila, Esteri Kahila, Sanni Kangas, Loviisa Kleimola, Aino Kiviharju, Maria Kustalahti, Johanna Ryndberg, Maria Laurila, Katri Lehto, Silda Lehtoniemi, Saima Lindberg, Anna Vittunen, Olga Long, Silda Luoma, Emma Miiluniemi, Liisa Mäki, Maria Niemi, Sofia Niemi, Lydia Närwä,

Maria Paakkalin, vanh., Maria Paakkalin, nuor., Liisa Palohaka, Tilda Panttila, Anna Panttila, Elisabet Peterjon, Anna Puoti, Liisa Rinta, Silja Rätti, Maria Saari, Hilma Sainio, Hilma Waaramäki, Justina Wainio, Sofia Wainionpää, Maria Wargelin, Liisa Wentä, Milda Werho, Tilda Westermarck ja Eufeemia Wigell.

Suurena apuna on ompeluseura ollut aineellisten varojen kokoamisessa. Seurakunnalla onkin jo melkoisen siewä omaisuus omistaessaan kirkon ja pappilan. Ja näiden hankkimisessa on ompeluseura ollut suurena tekijänä.

Buhuessamme ompeluseuroista johtuu mieleemme eräs toinen tämän kanssa läheisessä yhteydessä oleva kysymys, nimittäin myyjäisten eli markkinaillamain toimienpaneminen seurakunnan hyväksi. Eri paikkakunnilla on totuttu panemaan toimeen tällaisia myyjäisiä, joissa myhdään ompeluseurain valmistamia käsitöitä. Moni tahtoi tuomita iltamat ehdottomasti sopimattomina seurakuntain palveluksessa. Tällaiseen tuomitsemiseen tavallisesti nythvät seurakuntaan kuulumattomat. Sangan monet seurakuntaan kuuluvatkin ajattelevat samoin. Ja kun muistelemme Wapauttajamme menettelyä temppelin esikartanossa ajaessaan fieltä pois kaupustelijat ja rahanwaihettajat, niin tuntuu todellakin tämä kysymys wakawalta. Mutta ehdoton iltamien tuomitseminen ei ole mielestämme oikeata, sillä harmoin on mikään laitos kokonaan huono tahti hyvä. Niin on laita iltamiinkin nähden. Niiden sopiwaisuus tahti sopimattomuus riippuu fiitä hengestä, joka niissä wallitsee. Ja Seesus ei warmaankaan kieltänyt ettei uhri-eläimiä jaanut myhdä uhraajille, ja ettei muukalaisia rahaa saa-

Wapautajan suomen. ew. lutt. seuraf. ompeluseura, VII.

nut vaihtaa temppelissä kelpaamaan heprealaiseen rahaan, vaan hän ajoi ne pois temppelin esikartanosta, jonne niiden ei olisi saanut tulla tavaroineen. Ja tietääkömme ei meidän luterilaisten kesken pidetä iltamiamisjään kirkossa, vaan sopimisja kokouspajoissa.

Kaiken toiminnan seurakunnan hyväksi ja sen nimesjä tulee olla arvokasta ja miellyttävää. Paljon tuliji iltamain henkeä puhdistaa. Siellä tuliji mälttää kärkeä puhetapaa ja kewytmielistä esiintymistä, waiikkei hilpeää mielialaa muuten tuomittaisijakaan sopimattomana.

Toisjalta näemme iltamissa waloisempiafin puolia. Monen mieleen on jäänyt joitain hauskoja muistoja niistä. On ollut esim. edessä kirkonrakennuspuuha ja erityinen into ja toimeliaisuus on wallinnut ompeluseurain toiminnassa. Silloin on mieli lämmennyt nähdesjään tätä. On kenties muistunut mieleen se toimeliaisuus, jolla Israelin naiset työskentelivät kormessa seurakunnan majan eteen. Geistä sanotaan: „Ja kaikki taitawat waimot kehrijivät käsillänsä, ja toimat heidän kehrijänsä sinijistä ja purpurajista ja tulipunajista willoista, ja kalliista liinasta. Ja ne waimot, jotka senkaltaisia töitä taisiawat, ja siihen olivat hyväntahtoiset, ne kehrijivät wuohen karmoja“. (2 Moosj. 35: 25, 26). Näin kufin teki woitawansa kalliin seurakuntaasian eteen. Ja warmaanlin moni nainen, jolta on puuttunut waroja, on saanut meidän aikanamme täten tilaisuuden uhrata aikaansa ja työtänsä Mestarin asian hyväksi.

Yksi seikka ansaitjee wielä tulla mainitukfi puhuessamme ompeluseuroista. Ompeluseurat on yleensä perustettu oman seurakunnan aineellisen puolen tukemisekfi.

Monin paikoin työskentelewät ne juoksewain menojen hyväksi. Tämä on mielestämme epänormaalista. Suotsewat menot tuliji saada korwatuksi säännöllisillä uhrakfilla. Ompeluseurat eiwät silti tuliji tarpeettomikfi, vaan awautuiji niille korkeampi tehtävä. Ne woimat työskennellä tärkeitten yhteisten laitosten hyväksi, kuten Suomi-Opiston, orpokodin, koti- ja ulkolähetyksen hyväksi. Silloin tuo työ oliji todellista hyväntekewäisyhttä ja rakkauden toimintaa. Sen woimana oliji todellinen lähetyshentti.

Emme tahdo tällä tuomita ompeluseurojamme. Ne työskentelewät monta kertaa waikeissa olosuhteissa. Ne owat tawallaan lähetyslaitokfia siten, että ne kaswattawat seurakunnallista mieltä sellaisissa ihmisissä, joille se ei ole wielä tullut tärkeäkfi. Mutta pyrkimykseenä tuliji mielestämme olla, että ompeluseurat tulisiwat olemaan seurakuntain rakkauden toimintaa laajemman Jumalan waltakunnan työn hyväksi. Ja silloin kirkkomme muodostuiji enempi: lähetyskirkokfi.

S. W a r g e l i n.

Salewan suom. ev. lut. seuraf. kirkko, Mich.

Muistojen paikka.

Meillä ihmisillä on muistojen paikkoja, varsinkin lapsuuden ja nuoruuden ajoilta. Sa meillä Amerikan suomalaisilla, jotka olemme siirtolaisina tähän maahan tulleet, on monta muistettavaa paikkaa tuolla vanhasa kotimaassa. Tokaiseen kumpuun, Iirisewiin puroihin ja illan suussa tyynnä Iepääwiin järwiin tuolla kotiseutuilla liittyy niin monta pysyvää, rakasta ikimuistoa. Mutta rakkaimmat muistomme liittyvät kouluihin ja kirkkoihin. Niihin olemme Iapsuusajoilta sielullisesti kiinnikaswaneet, ja pyhät paikat ovat ikuisetut sydämmissämme. Emme niitä milloinkaan woi unhoittaa. Warsinkin kotikirkkoomme yhtyy meidän pyhimät muistomme ja tunteemme.

Tässä pyhdän Iukijoille esittää minulle rakkaitten muistojen pyhät paikat: Peräseinäjoen wanhan ja uuden kirkon. Wiime mainittu on rakennettu tai valmistunut toimeensa noin w. 1892 ja on se rakennettu wanhan tilalle, joten entisen on, paha kyllä, tähtynyt häwittää — saamatta sijaansa kunnan yleisten rakennusten joukossa, niinkuin olisi ollut suotawaa. Seurakunnan alkumaiheista ei tämän kirjoittajalla ole tarkempia tietoja, ei minulla ole niitä ollut tilaisuutta saada. Siis ei mitään seikkaperäinen historiikki tule tässä kshymyksen-

kään. Mutta muistista jätunnaisten tietojen ja kertomusten perusteella moipi kuitenkin jotain lausua.

Peräseinäjoentfin seurakunta on koko vanha, koskapa nyt on jo toinen kirkko rakennettu. Ja tosi tietojen mukaan on Peräseinäjoen seurakunnalla alkuaikoina ollut osa Ssonkyrön kiviirkkoonkin, on ainakin joillain taloilla ollut siellä omat penkit. Tarun mukaan ovat peräseinäjoelaiset tehneet muinaisina alkuaikoina kirkkomatkoja aina Karhun kirkolle asti. Mitä me nykyajan ihmiset ajattelisimme, jos meidän pitäisi noin kolmen sadan mailin tai neljän sadan kilometrin pitkälle kirkkomatkalle lähtyä, samoillen joita ja rämeitä?

Seurakunnan väkiluvusta voi mainita, että se ei ole wallan juuri pinta-alaansa nähden. 1912 vuoden „Tieto-Kalenterin“ mukaan oli se 5,382 henkeä. Vertailun vuoksi voim mainita, että vuonna 1868 väkiluku oli noin kaffi ja puoli tuhatta henkeä, siis se on siitä ajasta kasvanut enemmän kuin puolella. Peräseinäjoen seurakuntakin, kuten yleensä Etelä-Pohjanmaan pitäjät, on saanut kärjiä kulkutaudeista, jotka ovat ruten tavoin kaataneet suuren osan perheen jäsenistä. Myös lisäkäsi siirtolaisuus y. m. ovat vaikuttaneet sen, ettei Peräseinäjoen seurakunnan väkiluku ole sen rikkaampi.

Seurakunnan nykyisestä hengellisestä tilasta emme voi ulkonaisten merkien perusteella mainita paljontaan, niin iloista kuin se olisikin, esimerkiksi näin, että seurakunta on elävä kristillinen seurakunta. Nykykaisten hengellisten kirjoittajain kynät eivät ole merkinneet siitä mitään, eikä yksityistä tietäkään ole mitään sanomaa saapunut siitä, että Peräseinäjoella olisi yleisempää herätysliikettä nykyisin olemassa. Entisaikoina on siellä vaikuttanut herännäisyyshäliike, waan sekin on saa-

nut waan vähemmän jalanjijaa. Myöskin ewankelinen liike on saanut siellä vaikuttaa vähässä määrässä. Sitte tuo tunnettu laestadiolainen herätysliike aikoinaan vaikutti valtaavasti. Mutta kenties senkin aika on jo ohji? Baptistitkin ovat oppiaan koettaneet tyrkyttää, saamatta kuitenkaan mitään huomattavampaa aikaan. Mutta alussa mainitsimme muutamia muistoja, ja erityisesti tahdomme kiinnittää mieliämme kirkkoon. Me muistamme, kuinka meitä vanhempamme, isä ja äiti, weivät sinne ja kuinka kirkkoon pääfemisilupauksestakin jo iloittiin. Tuo lupaus jo tavallisesti annettiin lauwantaina. Tämäkin todistaa sitä, että päätettiin jo lauwantaina mennä kirkkoon sunnuntaina eikä huwimatkoille. Mutta erittäin oli hauskaa, kun lähestyi jokin suuri juhla, esimerkiksi joulu.

Silloin kun sai luvan lähtyä joulukirkkoon vanhempiensa kera, eipä tahtonut uni tulla sinä yönä; mutta sinne sitä wihdoinkin, vielä pimeään wallitesfa, lähdettiin. Kirkon kellot ne juhlallisesti tervehtivät sinne tulijaa. Kirkko oli walaistu joulukynttilöillä. Kaikki oli niin ihanaa, juhlallista, muistiin ikuisesti painuwaa.

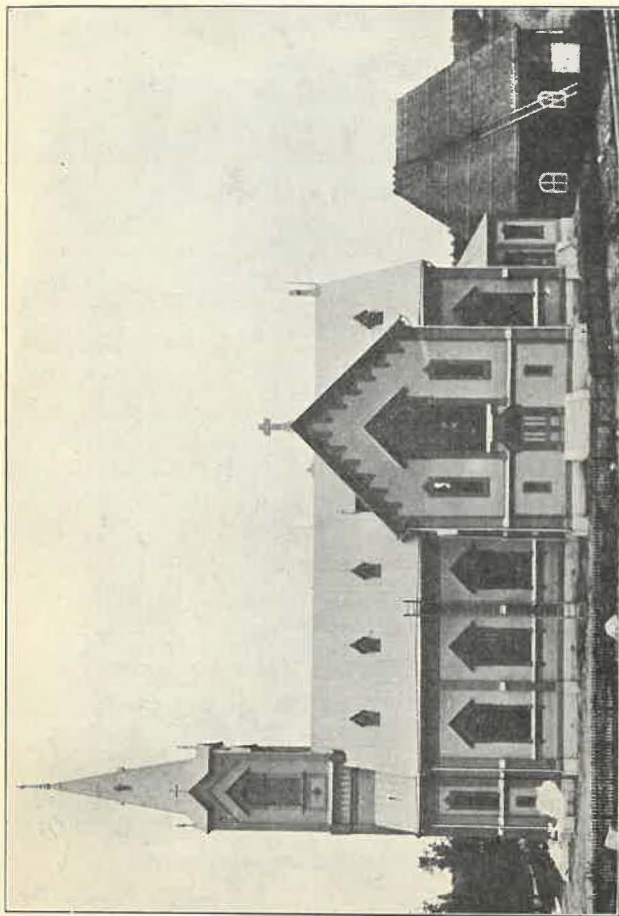
Mutta entä sitten nuoruuden ajoilta? Niitäkin ajoilta on meillä unhotumattomia muistoja tuohon pyhään paikkaan — kirkkoon. Tuo aika on rippikoulu aika, jolloin olemme ensi kerran polwemme notkistaneet Herran alttarin eteen ja tehneet pyhät lupaukset Kolmiyhteiselle Jumalalle. Onko sinulla lukijani tuommoista pyhää muistojen paikkaa Warmaankaan ei suomalaisista ole vielä monta niin pafanaa, jotka eivät olisi rippikoulua käyneet. Mutta onko jäilynyt muistissa tuo pyhä aika ja paikka? Olet onnellinen, ystävä, jos pyhät muistot ovat jäilyneet kotiseurakunnan kirkosta, olkoon se sitte

Suomessa tai tässä maassa, pieni tai suuri rakennus. Ja päinvastoin on onneton se ihminen, joka on unhottanut muistojensa paikan niin, ettei koskaan tahdo siellä käydä, niinkuin nykymaailman aikana on tavallista. Kun me katselemme kuvia kirkkoista, niin me aina tahdoisimme, että ne kuvat saisivat meille puhua muistojen herättävää kieltä. Erityisemmin toivoisin tätä meille Peräseinäjoen seurakuntalaisille, samoin jokaiselle lukijalle. Sumala suokoon, ettemme koskaan unhottaisi lapsuutemme ja nuoruutemme pyhiä muistoja, emme ainakaan ikimuistettavaa paikkaa, meidän kallista omaa lutherilaisista kirkkoamme!

Sanokaamme psalmistan kanssa: „Kuinka ihanat ovat sinun asuinijasi, Herra Sebaot, minun sieluni ikävöittää ja halajaa Herran esikartanoihin, sieluni ja ruumiini riemuitsee elävän Sumalan edessä (Ps. 84: 2—).

Ja sanokaamme edelleen: Yksi päivä sinun esikartanoissasi on parempi kuin tuhannen muualla. Ennen minä olisin oiven wartijana Sumalanti huoneessa, kuin asuisin jumalattomain majoissa (Ps. 84: 11).

M. P e s ä m ä k i.

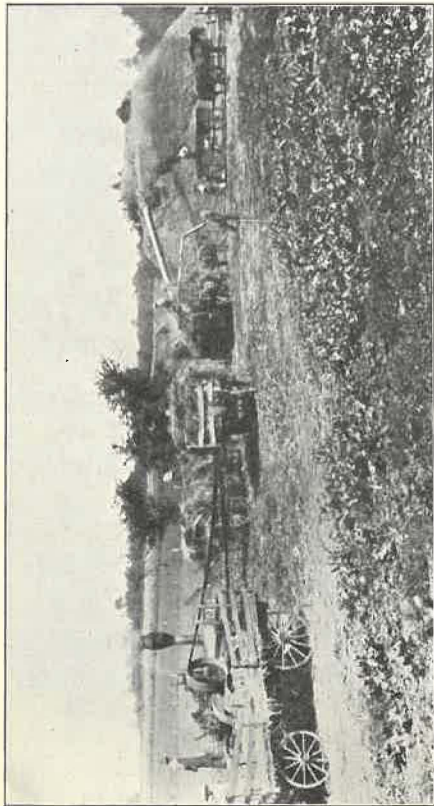
Peräseinäjoen kirkko ja mansa kirkko.

Elonleikkaajain ja kokoojain kuva Nurmijärveltä, Minn.

(Ottanut allemerkitty.)

Kaiffialla tulee kyntää, kylwää ja niittää. Kesän aika on tärkeä maanviljelijälle. Mitanaan tulee kufin työ-laji täsmällisesti suorittaa. Genkifellä wainiolla samoin; siinä tarwitaan työwäkeä jotka työn suorittawat Herramme tahdon mukaan täsmällisesti aikanaan. Työtä on paljon ja elo tuleentuu, elon Herran ottaa työhön nuoria ja wanhoja, kuten kuwastakin näkyh; siinä on wanhoja ja nuoria. Jeesus sanoi opetuslapsilleen: eloa on tosin paljon, mutta työwäkeä on wähä; rufoilkaat sentähden elon Herraa, että hän työwäkeä lähettäiji eloonsa, Matt. 9; 37—38.

Kuin Jeesus oli puhutellut Samarian waimoa Jaakopin kaimolla Siikarin kaupungin luona, niin waimo meni kaupunkiin ilmoittamaan sanoen: „hän on minulle kaikki sanonut, mitä minä tehnyt olen“. Sitten opetuslapset tulewat Jeesuksen luo tuoden kaupungilta ruofaa antaaakfensa Mestariilleen, joka ei sitä kuitenkaan ottanut. Mföi waan puhumaan ja muun muasja sanoi: Minun ruofani on se, että minä teen hänen tahdonfensa, joka minun lähetti, ja täytän hänen tefonfensa. Sitten jatkoi puhettansa sanoen: Vielä on neljä kuukautta

Elonkorjuun post. S. Sarvelan farmilla Nurmijärveltä, Minn.

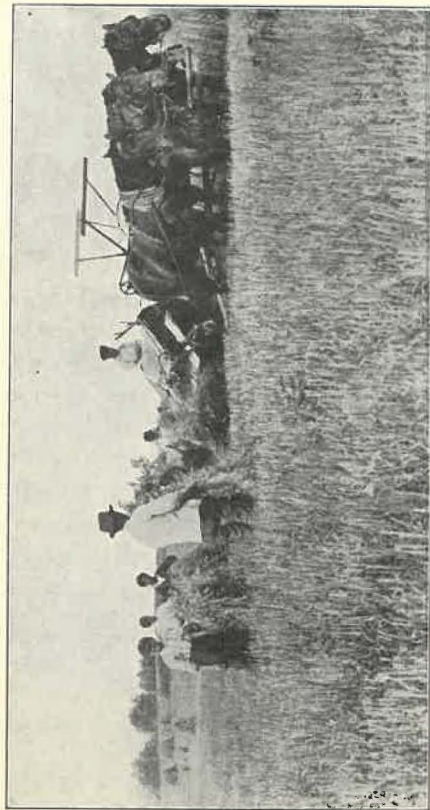
ja elon aika tulee. Katso, minä sanon teille: nostakaa filmänne ylös, ja katsokaa mainioita; sillä ne ovat jo walkiat elonajaksi, ja joka niittää, hän saa palkan ja kokoo hedelmän ijankaikkiseen elämään; että kylväjä ja niittäjä hynnä iloitsejivat. Sillä tässä on se sana tosi: toinen on joka kylvää, ja toinen joka niittää, Joh. 4: 34—37.

Lukija huomaa, että olisi sopiva tehdä selitys Zeesuksen sanojen johdosta; mutta tulisi kirjoitukseni liian pitkäksi, ja tilaa on vähän.

Leikkauskoneen päällä kuvasja istuu mr. Norbacka ja ajaa kolmea hyvää hevostaan, hoitaen huolellisesti tottuneena konetta. Lähinnä kuwan ottajaa seisoo kokoomassa kuhilaille mr. L. Koski ja vasemmalla hänen kaksipoisensa ja mr. R. Saapasen poika kolmas. Tuolta edempää, Kosken ja leikkaajan väliltä, näemme R. Saapasen sekä opettaja Juuso Hirwojen, joka jattui kansani lähtemään pellolleni, missä kauraa leikattiin ja koottiin.

Elon tryskin kuwan otin Kingstonin J. Ruotfinojalla.

S. S a r w e l a.

Elonpuinti eli „tryski“ Kingstonissa, Minn., J. Ruotfinojan farmilla.

Muista luojiasi nuoruudessa.

Olemme nuoria ja parhaimmassa kukoistus-ijässä. Suoletkaan eivät paina päällemme niin raskaina kuin noitten, jotka ovat jo vanhuuden ijässä. Woipi wer-rata nuoruuden ijässä olevaa nuorukaista kukoistamaan puuhun, joka vast'ikään on saanut lehdet ja kukat. Se seisoo niin kauniina ja viehättävänä tuolla luonnossa ja tuottaa kevään tunnetta monen ihmisen mieleen. Niin on nuorukaistenkin laita.

Pyhähdymme hetkiseksi, luomme silmäyksen menneisyyhteen, wiattoman lapsuuden aikaan. Meillä on monta rakasta muistoa siellä. Muistamme aikoja, jolloin hurstas äiti pani pienet kätemme ristiin ja opetti kristinopin pääkappaleita. Muistamme sen päivän, jolloin polvistuimme Herran pyhän alttarin eteen ja uudistimme kasteenliiton, luwaten Herraa kuulla ja palwella kaikkena elinaikanamme. Nyt seisomme suuren maailman torilla. Ympäriämme hyrisee petollinen ja viehättävä maailma. Me olemme niin kuin tuoreita öljypuun wesoja suuren Herran puutarhassa, notkeat kumartumaan kaikkein wiettelysten ja efsyhtysten tuulten raimotesissa. Mutta Jumalan ääni omassatunnossamme muistuttaa meitä jokaisesta ylitseäymisestä. Olemmeko yhtä notkeat nousemaankin? Käymme usein kristillisissä kokouksissa ja niissä tilaisuuksissa, joissa wil-

Herränneen kunnan nuorisosaattijoukko, Suomesta.

jellään Jumalan sanaa; mutta usein olen siellä Suudas Eskariotin tavalla. Tästä omatunto usein vakavasti muistuttaa, mutta näyttää usein liian vaikealta taipuminen Jumalan Sengen armovaiikutusten alle ja pyhtäminen häneltä voimaa oman itsensä voittamiseksi. Tässä häilyväisessä tilassa on usein väkviä kiusauksia. Yksi vaarallisimpia kiusauksia on kun sielunvihollinen rupeaa näyttämään, että tuollainen puolitekoinen parannus tulee Jumalan pilkaksi ja että olisi parempi mennä kohta maailmaan, kuin tässä ontua molemmille puolille. Tämä kiusaus on monta nuorukaista saattanut tuhlaajapojan teille. Mitä tuo suuri maailma sitten voi tarjota, jos sieltä rupeaa huvitusta etsimään? Se tarjoaa sitä, mitä maailmassa on, nimittäin tilaisuutta hynnistä syntiin. Lopikarinsa maailma osaa peittää viattomuuden hunnulla, että ne muka on luovallisia, wieläpä wälttämättömiä, jos ei tahdo nuoruuden aikaa hukkaan panna. Tällä tiellä moni nuorukainen waasten parempaa tietoaansa polkee Jumalan armon wälikappaleet jalkainsa alle. Näyttäköön tuo syntiin wiettelewä maailma kuinka wiehättämältä tahansa, niin on sittenkin totta, että jumalattomilla ei ole rauhaa, heidän teijnsänsä on sula tuska ja sydämmen kipu, sillä ei he rauhan tietä tunteneet, ei ole Jumalan pelko heidän silmäinsä edessä. Olen ollut kanssakäymisessä fatojen nuorten tovereitteni kanssa. Usein olen huomannut, että me, jotka olemme lähteneet heränneistä lodeista maailman ulapalle, olemme siellä tyhtymättömiä kuin tuhlaajapoikia siihen räwintöön, mitä maailma voi antaa, ja tämä waukuttaa että ihminen keskellä hynnin harjoitusta kärsii omantunnon kipua. Silloin Pyhä Genki meitä kutsuu. Oi nuorukaiset pyhähdytään sil-

loin syntijuoksesta waikka löytäisimme itsemme teatterin näyttämöltä tahi tanssin pyörteistä, ja pyhdetään, että Herrä awaisi hynnärryksemme filmät näkemään maailman ystäwyhden olewan wihaa Jumalaa vastaan. Ehkä saatamme ajatella ettei woi sitä tehdä. Se on ehkä ihmisten tykönä mahdotonta, mutta Jumalan tykönä se on mahdollista. Mä pyhdy itselfe kelmata, sillä silloin ei Pyhä Genki saa sinussa sijaa. Tutkikaamme rukouksella Jumalan sanaa ja hänen nimeään awuksi huutaen, niin huomaamme, että Jeesus Kristus on tullut maailmaan syntisiä wapahtamaan. Mutta jollei silloin seisahdu, kun kuulee Herran kutsujan äänen omasfatunnossa, niin käy niin kuin monen on käynyt, ettei saa enää siihen tilaisuutta, kun kaikki tietämä tuiwaan Herrä ottaa suojelewan kätensä pois.

Niin rukouksikaamme Herraa tuiwaan ja maan, Tässä ajassa muuttelewasssa, Niin woimaa saamme me tottelemaan Myös käskeisissä waikeimmisissä, Sa työmmekin toimella toimittamaan, Niin kauwan kuin päiwämme kestää. Wirjikirjan w. 449: 6 w.

Wakefeld, Mich.

S o h n M a I k a m ä k i.

Wainajien muistolle.

German Hendricksonin

muistolle pyhdämme Kirkollisen Kalenterin lehdille täten piirtää muutamia sanoja.

Hänen isänsä oli Hendrick Enquist, joka oli aikoinaan Ewijärwen seurakunnan kirkon wartija. Ewijärwellä syntyi German Hendrickson marrask. 1 p. 1864; siellä hän myös kastettiin ja ripille laskettiin sekä wietti nuoruutensa wuofia siihen asti, että hän wuonna 1887 tuli Amerikkaan, ensin Calumetiin, josta hän w. 1888 siirtyi Crystal Fallsiin. Meni naimisiin Crystal Fallsissa Maria Steinbackan kanssa marrask. 1 p. 1890, josta awiosta syntyi 12 lasta, nimittäin 8 poikaa ja 4 tytärtä.

German Hendrickson on yksi Ison kauntin suomalaisien merkkimiehiä, ei ainoastaan sen wuoksi, että hän on yksi niistä suomalaisista, jotka ensiksi alkoivat pysyvästi olemaan täällä, waan erinomattain sen wuoksi, että hän on ensimmäisiä suomalaisen siwistystyhön ja kristillisen seurakuntaelämän raiwaajia Ison kauntin suomalaisten keskuudessa, warjinkin Crystal Fallsissa ja Stambaughissa.

Ennen German Hendricksonia olikin wain wjelä hywin wähä suomalaisia koko Ison kauntissa. Miin pian kuin Crystal Fallsissa ryhdyttiin pystyttämään raittius-

seuraa ja seurakuntaa, oli German Hendrickson ensimmäisten riviissä tai ainakin aivan pian niissä yritysissä.

Lasten kristillistä kaswatussta German Hendrickson harrasti omassa perheessään ja seurakunnassa. Kristillisen seurakunnan wireillä pitäminen oli hänelle korkein yhteisharrastus. Tämä tuli tuntuwasti huomatuksi jo Crystal Fallsissa, jossa hän asui perheensä kans-

German Hendrickson,
Stambaugh, Mich.

ja alun toistakymmentä wuotta, pitäen wähin ruokataloa ja muutamakin minkä mitäkin työtä ja pientä tointa.

Nyt lähes puoliwäliin toistakymmentä wuotta sitten siirtyi German Hendrickson perheineen (silloin 7 lasta) Stambauggiin. Täällä hän jatkoi ruokatalon pitoa useita wuofia ja sittemmin piti ruokatawarakauppaa useita wuofia. Sen hän lakkautti kokonaan ja viimeiseltä hommaili wähin maapalafellaan, jonka hän osti

Stambaughin läheisyydestä, mutta asui filiti perheineen omassa talossaan Stambaughissa kuolemaansa saakka.

Tällä Stambaughissa jai Hendrickson useitten muiten suomalaisien kansja erittäin paljon osakseen huolta ja waiwaa, hommatessaan seurakunnan pöstyttämisesjä w. 1902 ja oman kirkon saamisessa seurakunnalle. Seurakunnan kannatusjoukko on ollut pieni kaiten aikaa, ja wastustajia on ollut monta ja usein sangen pahojakin. Mutta filtitin on seurakunta hiljalleen mennyt eteenkäsin. Seurakunnan oma uusi kirkko saatiin wihityksi tarkeitukseensa lokak. 22 p. 1911.

German Hendrickson oli jäwyhä luonteeltaan, mutta yleensä huomattu tarmokkaaksi toimimaan. Hän nautti juurta luottamusta, ei ainoastaan suomalaisten, waan yleensä kaitenkielisten keskuudessa, missä hänet tunnettiin. Meillä on werraten harwassa miehiä sellaisia kuin oli G. Hendrickson; eikä meillä olisi waraa menettää yhtään niistä. Ne aukot, jotka jäävät sekä perheisiin että yhteistoimiimme Hendricksonin laisten miesten menettämisen kautta, eivät ole heti täytetyt. Heidän wäsymätön intonsa kehottakoon meitä wiemään eteenpäin niitä aatteita, jotka owat Hendricksonin laisille ihmisille kallia!

Pääsiäisen tienoilla w. 1915 sairastui German Hendrickson. Hän lähti Chicagoon saamaan lääkäriin apua. Siellä toimitettiin leikkaus Mercy nimisesjä sairaalassa, josta Hendrickson kirjoitti perheellensä, ollen hieman jo toiveisja paranemisestaan. Muemerkinnelle kirjoitti hän myös sanotusta sairaalasta huhtik. 13 p. seuraawat sanat: „Rakas sielu-isiä! Olen täällä ollut jo toista wiikkoa. Nyt olen jo wähyän parempi, että saan wähyän kirjoittaa. Hywästi! German Hendrickson“.

Pian tuli kuitenkin tieto perheelle että Hendrickson oli fiksi heikko, että paranemisesta ei ollut toiwoa. Seti läksi waimonsa katsomaan, ja jos mahdollista puhuttelemaan kuolewaa rakasta puolisoansa, mutta perille asti Chicagoon ei mrs. Hendrickson kerjennyt, ennenkuin Hendrickson oli jo waiwunut kuolonuneen huhtik. 16 p. 1915, ollen 50 w. 5 kk. ja 15 p. ikäinen. Hautaus toimitettiin Stambaughin suomalaisesta kirkosta s. k. 21 p.

S. S. Soikka.

Zaakoppi Ridanpää.

Syysk. 30 p. 1915 aamulla ummisti Zaakoppi Ridanpää filmänsä kuoleman uneen kotonaan Ewelethissä, Minn. Äkkiä tuli tämä lähtö, sillä edellisenä päivänä hän oli vielä ollut työssä ja muutoinkin hywisjä ruumiin woimissa. Wainaja jätti murheella kaipaamaan surewan perheen, seurakunnan, johon kuului, sekä muut omaiset ja ystäwät.

S. Ridanpää oli syntynyt Mlistarossa, Suomessa, syysk. 24 p. 1878. Tähän maahan hän oli tullut ensi kerran w. 1894 Kanadaan; toisen kerran hän, oltuaan Suomessa 8 kuukautta, saapui taas Kanadaan w. 1899 ja muutti sieltä w. 1900 Ironwoodiin, Mich., jossa meni naimisiin Alma Karoliina Penttilän kansja. Wiimeiset 11 vuotta hän on asunut Ewelethissä, Minn.

Wäsymättömällä harrastuksella hän otti osaa kansalaistensa yhteisiin, hywää tarkoitawiin toimiin ja Sumalan waltakunnan työhön. Hän kuului ew. lut. seurakuntaan, jonka monissa luottamustoimisja hän uutterasti on toiminut, muun muassa palkattomana kir-

konpalmelijana neljä vuotta yhtämittaa. Erityisesti hän koki sydämmellään harrasti pyhäkoulutyötä, jonka väsymättömänä johtajana hän oli paikkakunnalla, iloiten sen menestymisestä. Waatimattomana ollen hän puhui vähän, mutta toimi sitä enemmän. Pyhäkoulu-yhdistyksellä oli hänessä uskollinen jäsen. Hän walittiinkin

Jaakoppi Aidanpää.

yhdistyksen warakirjuriksi siellä pidetyssä kokouksessa vähää ennen kuolemaansa. Kuollessaan oli wainaja 37 w. ja 6 päivän ikäinen. Warhain hän lutsuttiin pois. Mutta hän sai, toiwon mukaan, muuttaa Herransa iloon, joka on luvannut panna uskolliset palvelijansa paljon haltijaksi.

Suokoon Herra armossaan sellaisia wapaaehtoisia työmiehiä wiinimäkeensä monta!

(Pastori W. Ruusiston P. Sanomisja tekemän pitämän kertoelman mukaan piirteli S. A. N.)

Wuosikertomus,

jonka allamerkitty luki Suomi-Synoodin kuudennellekolmatta vuosikokoukselle Hancockissa, Mich. kesäk. 9 p. 1915.

Johdannoksi otan nämät wisaajan sanat: „Kloittfoot ja riemuitfoot Sinussa kaikki, jotka Sinua etsiwät; ja jotka sinun autuuttasi rakastawat, sanoot aina: Herra olkoon suuresti ylistetty!“ Ps. 40: 17.

Rakkaat seurakuntain edustajat ja wirkamiehet! Kirkolliskokouksemme nyt on samallinen kuin edellisjetkin kirkolliskokouksemme, ja kuitenkin se on jossain suhteessa erilainenkin. Onhan tämä kokouksemme yhdistettynä kirkkokuntamme riemujuhlan kanssa. Wiisikolmatta vuotta on kirkkokuntamme ollut olemassa. Se on pienestä, vaatimattomasta alusta kaswanut siksi mikä se nyt on. Tosin ei se nytkään kowin suuri ole; mutta suuri ero on kuitenkin tuon alkawan kirkkokunnan ja nykyisen kaswaneen kirkkokunnan välillä. Silloin 17 edustajaa edusti 9 seurakuntaa, nyt 141 edustajaa 138 seurakuntaa. Silloin oli kirkkokunnassa 4 pastoria, nyt noin 30, joka luku vielä tämän kokouksen ajalla lisjään-
tyy 5:llä. Silloin oli alkawassa kirkkokunnassa 6½ kirkkoa, nyt 89, puhumattakaan muista erotuksista ja edistyksestä, joita sen perästä on tapahtunut, niinkuin korkeampi oppilaitos, pyhäkoulut, kesäkoulut y. m.

Mitä on nyt taaksepäin katsoessa tästä kaikesta ajattava? Kun mieli muistelee kaikkea sitä alkamaa, vajavaa, hapuilevaa tointa, joka nähty viimeimme eteen, mennessämme 25 vuotta taaksepäin, ja aikaan sitä ennen, ja niihin ajatuksiin ja toiveisiin, joita oli silloin kirkon ystävän mielessä, ja kun katsoimme sitten kaikkeen siihen, mitä nyt on Jumalan avulla kirkkokunnassamme, menee mieli jonkunlaiseen iloiseen hymyyn, jonka pohjalla on jonkunlainen sisäinen voimakas iloinen tunne sydämessä, lämmittäen koko olentoa. Niin ainakin minulla on tehnyt monta kertaa. Mutta joko-
han omistaisimme kunniaa ja kiitosta tuosta omalle itsellemme, ajatellen: noin paljon olemme voimillamme aikaan saaneet! Pois se! Suuri tässä mielessä arvelin nuo alussa mainitsemani veisaajan sanat tähän tilaisuuteen sopiviksi muistuttajiksi meille itsekkäille ihmisraukoille: „Loitfoot ja riemuitfoot Sinussa kaikki, jotka sinua etsivät; ja jotka Sinun autuuttasi rakastavat, sanoofoot aina: Herra olkoon suuresti ylistetty!“ Kylläpä tuon kehotuksen huomaamme oikeaksi, kun ajattelemmme, kuinka ilmeisesti paljon sellaista Herran työtä tässä on tarwittu, jossa jokainen ihmislapsi olisi seisunut voimattomana. Mutta Herra auttaa, ja Herra tekee tänäkin aikana vielä ihmeitä. Meidän ihmisten tulee olla hänen nöyriä palvelijoitaan, työaseitaan. Hän antaa siunauksen, hän tekee työn. Hänelle tulee kiitos ja kunnia.

Katsoaksemme lähinnä kuluneen vuoden toimintaan, on ensin yleisesti tunnustettu tyven, rauhallinen aika, waikkakin aineelliselta kannalta katsoen kansallamme on ollut monissa seuduissa vaikeuksia. Ne eivät ole kuitenkaan estäneet pyrkimästä hiljalleen eteenpäin ja ke-

hittämästä kirkollista työtä. Ajatellaamme esim. että viisi vuotta kirkkoa on saatu valmiiksi kuluneen kirkollisvuoden ajalla. Kirkkokuntamme opisto on saanut iloita erittäin runsaasta oppilasmäärästä. Kirkkokuntamme eri piirikunnat ovat toimineet vilkastuttaakseen jaarnatointia ja herättääkseen hengellistä elämää, kufin alueellaan. Ompa koetettu toimia tuntuvasti opistomme welan poistamiseksi, waikka nyt jalestä päin katsoen

Pastori Arne Galla, F. M. Merim. pappi San Francisco, Cal. Pastori Niilo Korhonen, Brooklyn, N. Y.

näemmekin ponnistelleemme woittamattomia esteitä vastaan.

Kirkkokuntaamme on liittynyt kuluneella ajalla 3 uutta seurakuntaa, kaikki tosin pieniä, mutta kuitenkin tärkeitä alkua alueillaan. Ne ovat Cobaltin seurakunta Kanadan Ontariossa, Sighwoodin seurakunta Montanasassa ja Rosburgin seurakunta Minnesotassa. Seurakuntia on nyt kirkkokunnassamme 138.

Seurakuntain hoidosta on kuluneella wäliajalla pitänyt huolta 30 kirkkokuntamme pastoria, joista kuitenkin yksi on ollut viime lokakuun alusta erossa wirantoimistuksesta. Paitfi näitä on lähetyssaarnaaja Niilo Korhonen hoitanut Brooklynin seurakuntaa. Copper Cliffin ja Cobaltin seurakuntiin ei meidän onnistunut saada työmiestä; mutta nyt on mies tiedossa sinnekin.

Pastori Antti Immonen.
Superior, Wis.

Montanan lähetyksalalle on ollut aikomus lähettää lähetyspastori, waikka sekin on tähän asti jäänyt tekemättä työmiehen puutteen vuoksi. Kuitenkin on konsistori lähettänyt sinne maallikkojaarnaajan Joel Salosen työskentelemään kansalaisten keskuudessa. Nyt on meillä hankittuna mies, joka on valmis lähtemään sinne tämän kirkolliskokouksen loputtua. — Sumaluusopillinen Seminaarimme on taas valmistanut wiisi nuorta mies-

tä, jotka ovat suorittaneet waaditut oppimäärät ja anoneet konsistorilta saarnawirkaan wihkimystä. Niillä terwehdimme tätä opettajain liigästä ja toivotamme sydämmeestämmä heille Sumalan runfasta siunausta elämässään ja toiminnassaan.

Seuraawassa annan tilastolliset tiedot seurakuntain wäkiluvusta sen mukaan kuin tietoja on lähetetty, täydentäen jälellä olevat seurakunnat edellisten vuosien tiedonannoilla. Tietoja olen saanut tänä vuonna 109 seurakunnasta. Ensin mainitaan koko wäkiluku, sitten ripilläkähwät miehet, ripilläkähwät naiset ja ripilläkähwättömät.

Californiasja:

Berkeleyn seur.	71	8	35	28
----------------------	----	---	----	----

Pohj. Dakotasja:

Mholan	75	20	23	32
--------------	----	----	----	----

Illinoisissa:

De Kalbin	224	61	53	110
Waukeganin	191	49	57	85

Mainesja:

Monsonin	53	11	11	31
----------------	----	----	----	----

Massachusettsissa:

Milton-Brightonin	193	40	69	84
Cape Annin	755	190	210	355
Gardnerin	155	60	55	40
Maynardin	195	40	40	115
Peabodyn	246	41	90	105
Worcesterin	449	102	84	263

Michiganissa:

Mabasterin	80	29	14	37
Amasan	301	66	64	171
Askelen	114	25	26	63
Atlantisin	300	70	70	160
Baltic So. Rangen	517	119	113	285
Baragan	87	25	17	45
Besfemerin	56	7	14	35
Calumetin	1219	321	311	587
Championin	92	21	20	51
Chasjellin	131	33	30	68
Covingtonin	135	35	30	70
Crystal Fallsin	502	95	101	306
Deertonin	63	16	14	33
Dioriten	60	12	11	37
East Lawajsen	43	12	11	20
Ebenin	135	26	22	87
Elon	123	31	27	65
Grand Maraisin	124	25	22	77
Hancockin, Houghtonin ja Paa- molan noin	2200	580	500	1120
Ironwoodin	1084	257	255	572
Ishpemingin	1230	290	350	590
Jacobsvillen	73	24	23	26
Jenningfin	109	25	24	60
Kalewan	852	193	174	485
Kyrön	198	45	43	110
Lairdin	415	110	90	215
Maple Ridgen	141	31	29	81
Massin	130	34	39	57
Mohawkin	430	90	90	250

Megauneen	676	163	159	354
Memberryn	288	71	76	141
Oskarin	87	26	22	39
Painesdalen	70	15	15	40
Palmerin	318	84	74	160
Painesvillen	132	37	40	55
Pequamingin	25	8	5	12
Princetonin	263	78	62	123
Redridgen	145	30	35	80
Republicin	646	164	155	327
Rudhardin	354	88	78	188
Sault Ste Marien	156	31	33	92
Trimountainin	70	10	10	50
Trout Creekin	84	18	16	50
Uuden Suomen	144	36	27	81
Wakefieldin	553	140	151	262
Winthropin	198	34	44	120
Wäinölan	158	32	27	99

Minnesotaissa:

Bimabikin	59	16	17	26
Braimerdin	102	41	23	38
Cofaton	67	16	15	36
Clyn	283	72	73	138
Evelethjin	391	76	80	235
Floodwoodin	191	43	42	106
Kalewalan	85	20	24	41
Mount Ironin	283	59	62	162
New York Millsin	126	44	38	44
Nurmijärmen	139	42	39	58
Rosburgin	51	14	13	24
Sebefan	35	13	10	12

Spartan	82	15	19	48
St. Louis joen	255	70	57	128
Toivolan	79	20	21	38

Montanasja:

Sighwoodin	58	20	18	20
------------------	----	----	----	----

New Yorkin waft.

Brooklynin	200	50	70	80
------------------	-----	----	----	----

Ohio sja:

Burtonin	63	22	17	24
Clevelandin	76	11	45	20
Conneautin	694	116	128	450
Fairportin	923	219	245	459
Girardin	126	23	28	75
Harborin	1085	217	249	619
Sacksonvillen	74	14	14	46
Warrenin	130	30	35	65
Youngstownin	20	3	7	10

Oregonisja:

Astorian	254	82	98	74
Portlandin	44	13	16	15

Pennsylvaniasja:

Bessmerin	84	29	20	35
Erien	44	9	16	19
Glasportin	23	7	9	7
Monesjenin	355	92	88	175
New Castlen	158	35	38	85
Ranfinin	17	7	7	3

Washingtonisja:

Deep Riverin	166	43	45	78
Woodlandin	36	9	14	13

W. Virginiasja:

Clarksburgin	38	10	12	16
--------------------	----	----	----	----

Wisconsinisja:

Sackleyn	158	35	38	85
Iron Beltin	45	12	13	20
Marngon	45	11	9	25
Niemen	49	17	12	20
Salon	134	40	39	55
Superiorin	43	8	10	25
Uuden Sawon	74	25	19	30
Uuden Waasan	102	25	21	56

Wyomingisja:

Rock Springin	33	8	6	19
---------------------	----	---	---	----

Canadasja:

Cobaltin	70	20	10	40
Copper Cliffin	150	35	35	80
Sault Ste Marien	50	10	14	26
Seuraavista seuraavunista 1914:	ovat	tiedot	muodelta	

Fort Braggin	231	54	57	120
Needleyn	87	15	23	49
Poinjetin	171	47	49	75
Sawon	216	70	66	80
Chicagon	41	10	19	12
Harrison-Pulkkilan	125	32	28	65

Quincyn	160	39	44	77
Monozin	68	20	21	27
Stambaughin	117	30	24	63
Winonan	127	27	25	75
Chisholmin	300	50	50	200
West Duluthin	105	25	30	50
Pecanin	69	17	14	38
New Yorkin	51	10	25	16
New Finlandin	325	100	75	150

Tilastotiedot seuraavista seurakunnista ovat vuodelta 1913:

Matruuden	179	45	41	93
Cloquetin	173	41	37	95
Cromwellin	50	15	10	25

Edellisiltä vuosilta 1912 ja 1911 on tiedot seuraavista seurakunnista:

Marquetten	98	28	25	45
Saarlemin	80	20	20	40
Buhlin	33	8	10	15

Tilastotietoja ei ole Duluthin, Kingstonin, Butten ja Hannan seurakunnista. Arvioimme näiden seurakuntien väkiluvun kohtuullisen arvelun mukaan 250:ksi, joista ripilläkääpiä miehiä 75, ripilläkääpiä naisia 75 ja ripilläkääpiä 100. Edellämainituista luvuista saamme kirkkokuntamme seurakuntien kokonaisväkiluvuksi 28,659 henkeä, joista ripilläkääpiä miehiä 6,916, ripilläkääpiä naisia 6,996, ja ripilläkääpiä 14,747. — Sitäpaitsi on kirkkokuntamme pastorien hoivossa ollut 34 saarnapaikkaa, muutamia niistä itsenäisiä seurakuntia. Näiden väkiluku on yhteensä 2119 henkeä, joista 591 ripilläkääpiä miestä, 568 ripillä-

kääpiä naisia ja 980 ripilläkääpiä. Viime aikoina yleensä mallinneet epävakaiset ajat ovat vaikuttaneet paljon seurakuntienne väkilukuun. Ueissa seurakunnissa on tapahtunut väkiluvun vähenemistä, toisissa melkoisesti tuntuvassa määrässä, verrattuna viimevuotisiin tietoihin. Kymmenessä seurakunnassa, joissa vähenys on suurin, tekee tämä yhteensä 702 henkeä, kun sen sijaan kymmenessä seurakunnassa, joissa lisäys on suurin, tämä tekee ainoastaan 573.

Kirkkoja on kirkkokuntamme seurakunnilla yhteensä 89, ja nytkin on muutamilla seurakunnilla alotettuna kirkonrakennushomma, joten yhä useampi seurakunta saa itselleen pyhitetyn huoneen, mihin voi kokoontua ja koota lapsensa pyhiä asioita toimittamaan. Kirkkojen hinta, tähän laskettuna myös muutamien seurakuntien rakennusrahastot ja lotit, tekee yhteensä \$340,292.

Pappiloita on nyt 19 ja niiden arvo on \$43,650.

Sautausmaita on 25, joista 1 on hautuumaan lotti; niiden yhteenlaskettu arvo on \$3,597. — Muuta omaisuutta on seurakunnilla yhteensä \$32,138. Kun lasketaan yhteen kirkkojen, pappilain, hautausmaiden ja muun omaisuuden arvot, saadaan yhteiseksi kirkolliseksi omaisuudeksi \$419,677. Tämä, katsoen ajan epävakaisuuteen ja liikkeen hitauteen, on ilahuttava edistys. Katsoimme tätä Sumalan lahjaksi, jolla hän on auttanut seurakuntaansa tekemään hänen valtakuntansa kylvä- ja kasvatustyötä. Edellämainitusta omaisuudesta on seurakunnilla melkaa yhteensä \$45,652.

Käännämme vielä lyhyesti tarkastamaan kirkkokuntamme työtä lasten ja nuorisoin kasvatuksessa. Tässä ovat yhä edelleen pyhäkoulut ja kesäkoulut seurakunnissa tärkeinä välikappaleina. Pyhäkoulu työ osottaa

kaswantoa. Pyhäkouluja luulijin olesan ainakin 174, joissa 1086 opettajaa antaa opetusta. Lapsia käy pyhäkouluisja 7691, mahdollisesti 8000. Näin on kansainme ruvennut yhä enemmän oivaltamaan tämän kasvatuskeinon tärkeyden. Kesäkouluja on saatujen tietojen mukaan 49, ja niissä opettajia 54. Lapsia on käynyt kesäkouluisja yhteenjä 2916. Lasten lukumäärä kesäkouluisja osottaa lisäästä. Mutta kesäkoulujen opetusaika on useissa paikoin väestäväisyyden syistä lyhennetty 2:sta kuukaudesta yhteen tai puoleentoista kuukauteen. Tästä kohden täytyy siis jäädä odottamaan parempia aikoja. — Uusi oppikirja on valmistunut kesäkouluja varten ja on sitä tervehdittävä ilolla. Sen on toimittanut viime kirkolliskokouksen valitsema komitea, joka ansaitsee tästä työstään kiitokset.

Nuorison puoleen käännetään yhä enemmän huomiota, ja aika on jo tehdäkin, jotta saisimme sen säilytetyksi kirkkomme vaikuttuksen alaisena joutumasta maailman tuulien ajeltavaksi. Kristillisiä nuorisoseuroja on yhteenjä ainakin 25, joissa on noin 1500 jäsentä. Lasten yhdistyksiä on 10, jäseniä noin 200, sekä joitakuita raamatunlukupiirejä.

Suonoinakin aikoina tulee meidän koettaa olla niin rikkaita hmvissä töissä kuin mahdollista ja etenkin valmiit uhraamaan varoja nuorison kasvatukseen. Kuluneella vuodella ovat useat seurakunnat tehneetkin tähän melkoisia uhrauksia. Pyhäkoulu- ja kesäkoulutyön juoksemiin menoihin on käytetty noin \$4,000.

Kotilähetystyöstä kertovat piirikuntien eli konferenssien kertomukset. Paanälähetystyötä on ruvettu ajattelemaan yhä enemmän ja tässäkin kokouksessa saamme siitä keskustelukyömyksen. Merimieslähetysten siirto-

laistoinnalle olemme kolehteja koonneet, ijommista seurakunnista pari, useista pienemmistäkin seurakunnista ainakin yhden kolehdin. — Tärkeä orpokotikyömyys tulee myös keskusteluisja yhä enemmän etualalle, kunnes se pääsee varsinaisesti toteutumaan.

Siirryn vielä tekemään lyhyesti selkoa eri konferenssien eli piirikuntien toiminnasta sen mukaan kuin minulla on niistä tietoja. Toisista piirikunnista onkin sekä esimiesten tekemät kertomukset että piirikokouksien pöytäkirjat; Lännen piiristä vaan pöytäkirja.

Michiganin piiri.

Työ on ollut hiljaista, melkeinpä laimeaa, kertoo piirin esimies, pastori M. Saapanen. Hengelliset juhlat pidettiin viime syksynä Massissa. Siellä pidettiin myös keskustelua hengellisen elämän virittämisestä. — Pyhäkoulukursit ja juhlat pantiin toimeen Lairdisja joulun edellä, ja hengelliset juhlat Ironwoodissa viime helmikuulla, joihin oli erittäin runsas osanotto. Keskusteluksja kiinnitettiin erityistä huomiota kotilähetystyöhön, varsinkin Montanan lähetykseen. Piirikunnan toimesta on vuoden kuluksja tehty muutamia lähetysmatkoja, m. m. Canadian puolelle. — Ebenin ja Painesvillen uudet kirkot on vihitty pyhään tarkoitukseensa. Wakefieldin seurakunta on rakennuttanut siemän pappilan. — Hengellisen elämän elpymistä ilmenee siellä täällä. Nuorisotyölle on annettu yhä enemmän huomiota. Sairastavia ja köyhiä on seurakuntain puolelta ruvettu yhä enemmän avustamaan. Opettajain muutoksja on ollut pari. Pastori W. Ruusisto muutti viime syksyellä Massista Minnesotan Virginiaan. Republican seurakunnan pastori S. Wargelin on ottanut

vastaan kutsun Waufeganin seurakuntapiirin pastoraattiin.

Piirin kokous pidettiin viime toukokuun 11 p. Sjöpemingissä, Mich. Sen päätöksistä ansaitsee erityistä huomiota se, että piiri aikoo kannattaa Montanan ja Copper Cliffin lähetystä nyt aluksi \$10:llä kuussa. — Kirkkokunnan tilastotietoja arveltiin parhaiten voitavan kerätä piirikunnittain. — Niotulla orpokodilla on odotettavissa \$500 lahja puolisojen Sillberg mainajain testamenttimääräyksen mukaan, sekä toinen noin \$700 lahja neiti Zida Kiivarilta, nim. pieni maatila New Yorkin valtiossa.

O h i o—P e n n s y l v a n i a n p i i r i .

Piirin esimies, pastori N. G. Mannerforpi kertoo vuosikertomuksessaan, että piirin toimesta on lähetysjaarnaaja Niilo Korhonen tehnyt idän valtioissa yli 1½ luukautta kestävän lähetysmatkan viime syksynä, käyden 23:ssa eri paikassa Jumalan sanalla kansalaisia tervehtimässä. Samalla hän oli keräillyt sitoumuksia 5:n vuoden kannatukseksi yhden lähetysjaarnaajan palkkaamista warten jollakin Suomen Lähetysseuran lähetyksajemalla pakanain keskuudessa. Lupauksia tuli noin 600:n dollarin wuotuiseksi kannatukseksi. — Piirin toimesta on myös pastori Lipanen tehnyt matkan Mississippin valtion suomalaisten luo. — Pastorien muutoksia ei ole vuoden kuluessa tässä piirikunnassa tapahtunut. — Monessenin seurakunta on rakennuttanut tarkotuksen mukaisen huoneuston pyhä- ja kirkkouluja, kristillisten nuorisoyhdistysten kokouksia y. m. toimia warten, ja on seurakunta täällä antanut kauniin estimerkin muillekin seurakunnille. — Useissa paikoissa on kir-

koskajagnti ilahuttawan hywä, jopa kiitettävä, toisissa paikoissa kowin laimea. Sosialismi johtaa muutamissa paikoissa nuorisoa pahalle tielle. Joissakin paikoissa on nuorison keskuudessa kristillinen toiminta edistynyt hywin tuntuvasti.

Piirin vuosikokous pidettiin toukokuun 8 p. Conneautissa, O. Tässä kokouksessa piirikunta päätti hankkia jopivan matkajaarnaajan toimimaan keskuudessaan. Suomi-Opiston kannatusta terotettiin tärkeäksi. Kitiien ja kodin päiwä päätettiin ottaa käytäntöön piirin eri osissa. Kirkolliskokouksen harkittawaksi päätettiin esittää ryhymys oman lähetysjaarnaajan kannattamiseksi jollakin Suomen Lähetysseuran asemalla pakanaimilla.

I d ä n p i i r i .

Idän piirin esimies pastori E. G. Röntä kertoo seurakuntain usealla paikkakunnalla olleen ahtaalalla aineellisten warain puolesta. Sen wuoksi ovat tulot Suomi-Opistolle, koti- ja muulle lähetystyölle y. m. siitä kärsineet. Toisissa paikoissa ovat olosuhteet olleet paremmat ja kannatus tyhdyttävä. Muutamissa seurakunnissa ovat erittäinkin nuoret ottaneet innolla osaa hengellisiin pyrintöihin ja niiden aineelliseen kannatukseen. Piirikunnassa on 7 nuorisoyhdistystä. Pyhäkoulut ovat wirkeässä toiminnassa. Kesäkouluja on ollut 3. Herran ehtoollisella käynti on ollut tyhdyttävä. Hengellisiä juhlia on wietetty useita; sen lisäksi pyhäkoulupäiwä Rockportissa. Beabodyn seurakunta on saanut uuden kirkon, joka on wihitty pyhään tarkotukseen viime huhtikuun 5 p. Rappien muutoksia ei ole ollut tässäkin piirikunnassa. Lähetysmatkoja on tehty Mainen valtioon ja Codin niemelle. Uuden pa-

pin hankinta on ollut puheena, joka ensin olisi piirin matkasaarnaajana.

Tämän piirin vuosikokous pidettiin toukokuun 15 p. Alstonissa, Massj. Kokous päätti kannattaa kirkkokuntain yhtymistä. — Orpokotikyhmys sai myös paljon huomiota tässä kokouksessa. Samoin Suomi-Opiiston kannatus ja kirkolliset lehdet.

Lännen piiri.

Lännen piirin vuosikokous pidettiin huhtikuun 22—24 p. Portlandissa, Ore. Kokouksessa keskusteltiin paljon kotilähetyksestä ja päätettiin yhdessä kirkkokunnan konsistorin kanssa toimia siihen suuntaan, että laataisiin lähetyspappi Montanaan. Piiri antaa tähän tarkotukseen kuukausittain \$10:n avustuksen. — Montanassa oli past. D. Kaarto tehnyt tämän vuoden ajalla kiertomatkan. Lännen piiriin on liittynyt ennen mainittu Sigwoodin seurakunta Montanassa.

Yhtymisasiasta kansalliskirkon kanssa on viime kirkolliskokouksen valitsema komitea pitänyt kaksi kokousta, ja molempien komiteain valitsema yhdyiskomitea on laatinut sääntöehdotuksensa kirkolliskokouksen tarkastettavaksi. Se on myöskin laatinut kurssiohjelman, jonka yhteiset komiteat ovat pienillä muutoksilla hyväksyneet.

Viikfokolmatta vuotta on kirkkokuntamme toiminnut. Sumala on tällä ajalla heikkoa työtämme suunnannut. Jospa se koituisi todella kansamme tosi parhaaksi ja kunniaksi Sumalalle! Uskomme wakaasti, että hän, juuri suunnuksen antaja, suunnaa sitä wastakin. Katsokaamme aina häneen! Nyt alamme 26:nnen kirkolliskokouksemme.

S. A. N i k a n d e r.

Sisälllys:

Kirjoitukset:

	Sivu
Tertsehdys lukijalle	5
Pimeennyksiä	7
Almanakka-osasto	8
Kirkkokunnan konsistori	20
Suomi-Opiiston johtokunta	20
Suomi-Opiiston opettajakunta	20
Kustannusliikkeen johtokunta	21
Suomi-Synoodin pastorit	22
Suomen Merimieslähettyksen papit Amerikassa	23
Olemmeko wapaita? kirj. Otto E. Mäki	24
Yhki on tarpeellinen, kirj. John J. Saarinen	27
Tuli on irti, kirj. A. S.	31
Rahat lapset, kirj. E. Merikari	35
On heikki enää tabi kaffi, (runo), kirj. D. A. S.	41
Elä tadota peintönsäpi, kirj. M. Sahinen	42
Herra kutsuu sinua, kirj. M. Sahinen	46
Muistojen vuosi, kirj. S. Ilmonen	49
Pietari Jeesuksen seurassa, kirj. Alpo Setälä	56
Diafoniatoinesta, kirj. A. Ahti	73
„Mun kotini“, kirj. —	81
Herra on turvami (runo), kirj. B. Ruusisto	84
Kiinnähkö Jumuntaihoulythöhön? kirj. M. E. M.	85
Kiennujuhlan muistoja, J. K. N.	88
Hiukan seurakuntiemme taloudell. puolesta, kirj. B. B.	98
Kirkollisen wäkemme raittiusharrastukset, kirj. —le —wi	106
Talikaustoa, kirj. J. J. Hoikka	112
Ellei! kirj. J. S. M—a	116
„Kirkollisen kalenterin“ lukijoille, kirj. J. S. Mattila	121
Rosburg-Balparajon, Minn., seurakunnan synnystä, kirj. D. A. S.	123
Tamarackin Ew. Luth. seurak. alkun., kirj. D. A. S.	125
Elyn seurakuntapiiristä, kirj. B. Koivumäki	128
Piirteitä seurakuntatyöstä Monesfenissa, kirj. J. Joki	138
New Caslen Suom. Ew. Luth. seurakunnan historia vuosilta 1900—1915	144
Clear Creef, Scofield ja Winter Quarters, Utahin waltiossa, kirj. Lauri A. Ahlman	155
Reedleyn suom. seurakunta Californiassa, kirj. Lauri A. Ahlman	160
Salemin ja Peabodyn ew. lut. seurak., kirj. S. H. Rönkä	166
Hancockin ew. lut. seurak. naiset y. m., kirj. M. Pesonen	175
Stambaughin seurak. ompeluseura, kirj. Mrs. S. J. Lehti	181
Waukeganin suom. ew. lut. seurakunnan ompeluseura, kirj. J. Wargelin	183

Muistojen paikka, kirj. M. Pefämäki	189
Elonleikkaajat, kirj. S. Sarvela	195
Wainajain muistolle, kirj. J. J. G. ja J. N. N.	202
Wuolijertomus, kirj. J. P. Mikander	207

R u m a t :

Suomi-Synoodin kirkolliskokouksen edustajat Hancockissa, Mich., 1915	2
Pastori Otto E. Mäki	25
Pastori Juho Saarinen	28
Pastori Matti Sahinen	43
Saarijärven kirkko Suomessa	55
Joukko Deertonin suom. ev. lut. seurak. naisia, Mich.	75
Shpemingin seurak. keuhkokuoli 1915	83
Pastori M. Celi Merijärvellä	86
Pastorit Suomi-Synoodin kirkolliskokouksessa, Hancockissa, Mich., 1915	92
Pappien emäntien kokous Hancockissa, Mich., 1915	93
Osa Hancockin seur. väkeä, palv. kirkollis. aikana 1915	95
Wakfieldin seurakunnan ompeluseura w. 1915	102
Marieskan kirkko Suomessa	111
Kiuruveden kirkko Suomessa	114
J. S. Mattilan talo Mäntylä Kiuruvedellä	120
Stautsin kirkko Suomessa	122
Elm Santaniemi, Minn.	131
Zuhlatansaa Palossa, Minn., 1915	135
Wonessejen vanhemman ompeluseuran jäseniä (Pa.)	141
New Castlen seurakunnan suom. koulun opettajat	148
New Castlen kirkon nurkkakivijuhla	150
New Castlen suom. ev. lut. seurak. kirkko, Pa.	151
J. C. Pääntäjän talo, Needley, Cal.	163
Peabodyn suom. ev. lut. seur. kirkko, Mass.	170
Peabodyn kirkko sisäpuolelta	171
Redridgen seurakunnan kirkko, Mich.	180
Suomi-Synoodin seurak. ompeluseura Stambaugh, Mich.	182
Waukeganin suom. ev. lut. seurak. ompeluseura, Ill.	185
Kalevan suom. ev. lut. seurakunnan kirkko, Mich.	188
Peräseinäjoen uusi ja vanha kirkko Suomessa	193
Elonkorjuu past. S. Sarvelan farmilla, Murnijärvellä, Minn.	195
Elonpuinti Kingstonissa, Minn., J. Nuotfinojan farmilla	197
Gerännen kunnan nuorisoa Pattihoelta, Suomessa	199
Herman Hendrickson	203
Jaakoppi Aidanpää	206
Pastori Arne Halla	209
" Niilo Korhonen	209
" Antti Nummonen	210

W. & E. SCHMIDT CO.

308 Third St., MILWAUKEE, WIS.

Olemme julkaisseet seuraavat hintaluettelot kirkkotavaroista:

- Luettelo N:o 10;** Kirkon penkkejä.
Luettelo N:o 42; Ehtoollis-esineitä, kynttiläjalkoja, ristiinnaulitun kuvaristejä, kolehti-lautasia, ristejä, messinkisiä esineitä, j. n. e.
Luettelo N:o 43; Altari-verhoja, reunustimia, koristeita, altari-kukkia, kynttiläkruunuja.
Luettelo N:o 44; Numerotauluja, numeroita, altari-tuoleja, kokoon meneviä tuoleja.
Luettelo N:o 55; Alttareita, saarnatuoleja, veistokuvia, öljymaalauksia, alttarikykkiä.

Näitä luetteloita lähetetään vapaasti pyydettyäessä. Ilmoittakaa minkälaisia esinettä haluatte, että voimme lähettää teille oikean luettelon.

Olemme vanhin kirkkokalustoliike tässä maassa lutherilaisille kirkkoille ja takaamme täydellisen tyydytyksen kaikissa kauppoissa.

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

HELSINKI — SUOMI. Omat varat Smk. 27,000,000.

Haarakonttorit:

Hamina	Mikkeli	AMERIKASTA SUOMIEN
Hanko	Nurmes	voivat tallettavaksi
Heinola	Oulu	seuraavien Pankkihuoneiden
Hämeenlinna	Pori	ja niiden asiamestien kautta
Jämsä	Porvoo	kaikkialla Yhdysvalloissa ja
Joensuu	Raahel	Canadassa:
Jyväskylä	Riihimäki	Knauth, Nachod & Kuhne,
Järvenpää	Rauma	New York.
Kajaani	Rovaniemi	Hanover National Bank,
Kemi	Salo	New York.
Kemijärvi	Savonlinna	The National City Bank,
Kaskinen	Seinäjoki	New York.
Kokkola	Sortavala	Nielsen & Lundbeck, New
Kotka	Tampere	York.
Kouvola	Turku	The Mechanics & Metals
Kuopio	Tornio	National Bank, New York.
Käkisalmi	Uusikaupunki	Scandinav. American Bank,
Lahti	Vaasa	Seattle, Wash.
Lappeenranta	Vammala	Citizens National Bank,
Loimaa	Viipuri	Houghton, Mich.

USKONNOLLISTA KIRJALLISUUTTA

Apua, kirj. Nauman, Fred. Nid.45
Enpä pidä itseäni sitä käsittäneenä, kirj. Roos, Mathilda. Nid.10
Epäuskoa ja epäilystä vastaan, kirj. Talmage, De Witt. Nid.35
Evankeliumin voitkokulku kautta maailman, kirj. Us-sing, Henry. Sid.	\$2.00
Evankeliumi, kirj. Klavenes, Thv. Sid.	\$2.25
Evankeliumin ääni, kirj. Lagus, Johan. Sid.90
Nid.45
Huomautuksia Ingersollille, kirj. Lambert, L. A. Sid.50
Ingersollin hyökkäykset kristinuskoa vastaan, kirj. San-delin, L. H. Nid.15
Israelin profeettain sosiaaliset mielipiteet, kirj. Puukko, A. F. Nid.20
Itsensä koettelemiseksi, kirj. Kierkegaard, Sören. Nid.25
Jeesuksen seurassa, kirj. Schneiler, Ludvig. Sid.	\$1.25
Jokapäiväistä elämää varten, kirj. Beskow, N.	\$2.00
Jokapäiväiseksi hartaudeksi, kootut piispa Martensenin saarnoista, Sid.	\$1.00
Joko-tahi, kirj. Kierkegaard —, Sören. Sid.75
Jumalan apu, kirj. Nauman, Fred. Nid.50
Jumalan aikoja, kirj. Valtari T. Nid.05
Jumalan rauha, kirj. Nansen, Peter, Nid.30
Kalliomies, kirj. Roos, Mathilda. Nid.10
Kansankirkko ja siitä eriyvä liike, kirj. Råbergh, Her-man. Nid.25
Kansankirkon merkityksestä, kirj. Alanen, Yrjö. Nid.20
Kiina ja lähetystyö Kiinassa, kirj. Sjöblom, Hannes. Nid.20
Kirkollisia kysymyksiä, kirj. Johansson, G. Sid.95
Kirkostako tahtoisit erota, kirj. Päivänsalo. Nid.05
Kirkko ja yhteiskunnallinen kysymys, kirj. Ruuth, Martti. Nid.35
Kodin hartauskirja, kirj. Roos, V. F. Sid.	\$2.00
Kodin hartauskirja, kirj. Funcke, Otto. Sid.	\$1.75
Koitto ylhäältä. Sid.	\$1.75
Kotihartauskirja, kirj. Svendsen, C. Sid.	\$1.50
Kristinuskon ja pakanuuden taistelu, kirj. Uhlhorn, Ges. Sid.	\$1.35. Nid. \$1.10
Kristuksen kärsimisen ja kunnian historia, kirj. Besser, W. F. Sid.	\$1.50
Kristinuskon ja työväenkysymys, kirj. Kuusisto, A. V.15
Kristinuskon suhde luonnontieteisiin, kirj. Loimaranta, Yrjö. Nid.15
Kristinuskon ja kehitysoppi, kirj. Virkkunen, Paavo.25
Kumpi on oikeassa, usko vai epäusko, kirj. Pfennings-dorf, E. Nid.10

SUOMALAIS-LUTEERILAINEN KUSTANNUSLIKE,

HANCOCK, MICHIGAN.

USKONNOLLISTA KIRJALLISUUTTA

Kuka on autuas kirj. Oberg, F. Nid.50
Kuvaus Jeesuksen ajan historiasta, kirj. Maunu. J. A. Sid.85
Marttyyreita ja muita Kristuksen tunnustajaita, kirj. Kurvinen, P. Sid.	\$1.00
Merimiesten parissa, kirj. Sirenus, Sigfrid. Nid.10
Merimieslähetyksen velvollisuus, kirj. Böhlin, B. Nid.05
Me ja maailmankaikkeus kirj. Brierley, J. Nid.75
Sid.	\$1.25
Mitä on naislähetyksen pakanamaissa, kirj. Ohler, Luise. Sid.50
Mitä sosialisti sanoo kirkosta, kirj. Olavi Kringen. Nid.15
Nykyaikaisia liikkeitä katolisessa kirkossa, kirj. Erkki Kaila. Nid.25
Onko uskonto vain yksityisasia, kirj. Yrjö Alanen. Nid.20
Ota käteesi ja lue. Sid.	\$1.00
Pelastusarmeija, kirj. Gustaf Johansson, Nid.45
Pieniä puheita, kirj. Skovgaard-Petersen. Sid.	\$1.25
Piirteitä Skotlannin kirkon historiasta, kirj. J. H. Merle D'Aubigne. Nid.50
Piirteitä katolisuuden synnystä ja kehityksestä, kirj. L. H. Sandelin. Nid.50
Protestanttisuus, kirj. Emile de Laveleye. Nid.15
Puhuuko Ingersoll totta, kirj. T. Valtari. Nid.15
Raamatun opetuksesta kouluissamme, kirj. Virkkunen, Paavo. Nid.15
Rauha olkoon teille, kirj. H. Drummond. Sid. .35. Nid.15
Raamatun yökohtauksia, kirj. Daniel March. Sid.	\$1.25
Rippipuheita, kirj. J. C. Bring. Nid.50
San Franciscon suomalainen seurakunta. Nid.15
Saarnoja, kirj. M. Luther. Sid.	\$1.50
Saarnoja, kirj. Segersvärd. Sid.05
Saarnoja, kirj. N. Beskow. Sid.	\$2.25
Saarnoja, kirj. Gustaf Johansson, I, II ja III Sid. kukin	\$1.75
Suomen meriliike ja merimieslähetykset, kirj. M. Tarkka-nen. Nid.10
Suomen merimieslähetystoimi, kirj. T. Valtari. Sid. ...	\$1.25
Sureeko Suomi Jumalan mielen jälkeen, kirj. M. Rosen-dahl. Sid.55
Uudentestamentin kanoonien pysyväinen merkitys kirkolle, kirj. Theodor Zahn. Nid.30
Usko ja ajallinen menestyminen, kirj. C. Skovgaard-Petersen. Nid. 65. Sid.85
Uskonnonopetus Hollannissa, kirj. K. K. Aro. Nid.15
Uskon ja vapauden puolesta, kirj. Ernest Schroll. Nid.50
Uskonpuhdistuksen historia, kirj. Merle de'Aubigne. Kolme osaa. Sid.	\$7.50
Uskonpuhdistusta koskevia kirjoja, kirj. M. Luther. Sid. ...	\$1.25

SUOMALAIS-LUTEERILAINEN KUSTANNUSLIKE,

HANCOCK, MICHIGAN.